

Årsrapport 2013

SpareBank 1 Forsikring AS

Innhold

4	Styrets beretning
14	Resultatregnskap
16	Balanse
18	Kontantstrøm
19	Endring i egenkapital
20	NOTE 1 – REGNSKAPSPRINSIPPER
24	NOTE 2 – RISIKOSTYRING
25	NOTE 3 – MARKEDSRISIKO
26	NOTE 4 – LIKVIDITETSRISIKO
26	NOTE 5 – FORSIKRINGSTEKNISKE FORHOLD
29	NOTE 6 – OM PREMIER, AVSETNINGER OG OVERSKUDDSDELING
31	NOTE 7 – NYTEGNING
31	NOTE 8 – INNTEKTER FRA FINANSIELLE EIENDELER
31	NOTE 9 – ERSTATNINGER FOR EGEN REGNING
32	NOTE 10 – FLYTTING TIL OG FRA LIVSFORSIKRING
32	NOTE 11 – ANTALL ÅRSVERK, PENSJONER OG PENSJONSFORPLIKTELSER
35	NOTE 12 – LØNN OG ANNEN GODTGJØRELSE TIL ADMINISTRERENDE DIREKTØR OG LEDENDE ANSATTE, SAMT STYRET, KONTROLLKOMITÉ OG REPRESENTANTSKAP
36	NOTE 13 – SALGSKOSTNADER
36	NOTE 14 – BRANSJEFORDELT RESULTATREGNSKAP OG RESULTATANALYSE
40	NOTE 15 – SKATT
41	NOTE 16 – IMMATERIELLE EIENDELER (PROGRAMVARE) / INVENTAR OG UTSTYR
41	NOTE 17 – EIENDOM
43	NOTE 18 – KLASSIFISERING AV FINANSIELLE EIENDELER OG FORPLIKTELSER
44	NOTE 19 – VERDSETTELSESHIERARKI – FINANSIELLE EIENDELER SOM MÅLES TIL VIRKELIG VERDI
45	NOTE 20 – FINANSIELLE EIENDELER OG FORPLIKTELSER TIL VIRKELIG VERDI OVER RESULTATET
48	NOTE 21 – OBLIGASJONER SOM HOLDES TIL FORFALL
49	NOTE 22 – UTLÅN OG FORDRINGER SOM MÅLES TIL AMORTISERT KOST
50	NOTE 23 – VERDIPAPIRER TILGJENGELIG FOR SALG
50	NOTE 24 – AVKASTNING PÅ KOLLEKTIV- OG SELSKAPSPORTEFØLJE
51	NOTE 25 – AVKASTNING PÅ INVESTERINGSVALGPORTEFØLJEN
51	NOTE 26 – ANDRE FORDRINGER
51	NOTE 27 – EGENKAPITAL
52	NOTE 28 – VESENTLIGE TRANSAKSJONER MED NÆRSTÅENDE PARTER
55	NOTE 29 – KAPITALDEKNING
55	NOTE 30 – ANSVARLIG LÅN OG FONDSOBLIGASJONSLÅN
56	NOTE 31 – KONTRAKTSFASTSATTE FORSIKRINGSFORPLIKTELSER
56	NOTE 32 – FORSIKRINGSFORPLIKTELSER MED INVESTERINGSVALG
57	NOTE 33 – FORSIKRINGSFORPLIKTELSER I LIVSFORSIKRING
57	NOTE 34 – ANDRE FORPLIKTELSER
58	Revisjonsberetning

SpareBank 1 Forsikring AS

Årsberetning for 2013

SpareBank 1 Forsikring AS oppnådde et resultat før skatt og andre resultatkomponenter på 578,0 mill. kroner i 2013. Dette er det beste resultatet i selskapets historie. Forvaltningskapitalen økte gjennom året med 13,9 % til 33,1 mrd. kroner. Premiereserven ble i 2013 styrket med 217,7 mill. kroner på grunn av forventninger om økt levealder. Kontraktene i kollektiv ytelsespensjon ble fullt oppreservert. Før disponering av årets resultat utgjorde bufferkapitalen 20,4 % av de forsikringsmessige avsetningene.

SELSKAPETS STRATEGI

SpareBank 1 Forsikring AS er et heleiet datterselskap av SpareBank 1 Gruppen AS. SpareBank 1 Gruppen eies av SpareBank 1-bankene og LO.

SpareBank 1 Gruppen besluttet i 2012 å samle skade- og livsforsikringsvirksomhetene så langt som det var hensiktsmessig innenfor gjeldende regelverk, under én felles ledelse og i én felles enhet, SpareBank 1 Forsikring. Målet var å skape et helhetlig kundetilbud og sterke, interne fagmiljøer. Samlingen skulle også skape grunnlag for mer effektive prosesser i hele verdikjeden, sterkere konkurranseevne og lavere kostnader. SpareBank 1 Skadeforsikring AS utkontrakterte store deler av sin virksomhet til SpareBank 1 Forsikring AS.

SpareBank 1 Forsikring understøtter strategien til SpareBank 1-bankene og LO mot deres bedrifts- og privatkunder samt LO-medlemmer og foreninger.

Med bakgrunn i selskapets strategi har selskapet følgende fokusområder:

- Markedsfokus – skape økt konkurransekraft, gode kundeopplevelser og større kryssalg.
- Organisasjonsfokus – skape forenkling for distributørene, sterke kompetansemiljøer og effektiv drift.

Forsikringsmarkedet er preget av god lønnsomhet. Selskapet kan følge utviklingen bedre med en samlet ledelse og et samlet kundetilbud fra SpareBank 1 Forsikring AS og SpareBank 1 Skadeforsikring AS:

- Et helhetlig forsikringstilbud som dekker kundenes behov, som selger godt og gir eierne lønnsom forretning.
- En inspirerende arbeidsplass med ledere som er tydelige på mål, forventninger og verdier, og som gir inspirasjon og muligheter for faglig og personlig utvikling.
- Et selskap som leverer jevnt gode resultater over tid, og som bankene og LO-forbundene oppfatter som en sterk samarbeidspartner.

HØYDEPUNKTER FRA ÅRET

- Resultatet for 2013 ble det beste i selskapets historie.
- Selskapets resultat ga en egenkapitalavkastning etter skatt på 19,7 %.
- Vellykket utskifting av to kjernesystemer for individuelle forsikringer ved konvertering inn i andre systemer i selskapet. Prosjektene ble ferdigstilt innenfor planlagte rammer og har gitt forventet effekt.
- Utviklet og satt i drift nye selvbetjeningsløsninger, inkludert fullautomatisert helsevurdering, for individuelle risikoforsikringer.
- Verdijustert kapitalavkastning i kollektivporteføljen under ett ble 8,1 %, mens bokført avkastning ble 5,7 %.
- Kontraktene i kollektiv ytelsespensjon ble fullt oppreservert i henhold til nytt dødelighetsgrunnlag.

UTVIKLING AV SALGET I 2013

Selskapet tilbyr innskuddspensjon, kollektiv ytelsespensjon og gruppelivsforsikring til arbeidsgivere og deres ansatte, samt gruppelivsforsikring til forbund og fagforeninger. Innen personmarkedet tilbyr selskapet risikoforsikring, kapitalforsikring og renteforsikring med investeringsvalg. Selskapets produkter distribueres i all hovedsak gjennom bankene i SpareBank 1-alliansen og LO.

Selskapets satsingsområder er individuelle risikoforsikringer, gruppelivsforsikring og innskuddspensjon. I følge den foreløpige markedsstatistikken til Finans Norge hadde SpareBank 1 Forsikring AS en markedsandel innenfor personforsikringer (dødsrisiko, uførekapital og uførepensjon), gruppelivsforsikring og innskuddspensjon på henholdsvis 23,6 %, 18,8 % og 8,9 % ved utgangen av 2013. Tilsvarende tall året før var 23,3 %, 17,1 % og 9,7 %. Prosentandelene gjelder brutto forfalte premier.

Salget av innskuddspensjon og gruppeliv i 2013 utgjorde 84 % av salget i 2012. Tilbudsaktiviteten gjennom året var lavere enn året før. En viktig parameter for å følge

porteføljeutviklingen i SpareBank 1 er «andelen bankkunder med pensjon». Gjennom 2013 økte denne andelen fra 42,9 % til 44,1 %.

SpareBank 1 Forsikring AS opprettholdt i 2013 en sterk stilling i markedet for individuelle risikoforsikringer. Salget av slike forsikringer utgjorde en årlig premieinntekt på 169 mill. kroner, som var på nivå med salget året før. Salget av spareforsikringer ble 10 % lavere enn i 2012.

ÅRSREGNSKAP

Resultat

Selskapets resultat før skattekostnad ble 578,0 mill. kroner i 2013, mot 470,9 mill. kroner forrige år. Resultatet etter skatt og andre resultatkomponenter ble 528,4 mill. kroner, mot 189,2 mill. kroner året før.

Forvaltningskapital

Selskapets forvaltningskapital var 33.098 mill. kroner pr. 31. desember 2013. Året før var forvaltningskapitalen 29.059 mill. kroner. Dette tilsvarte en økning på 13,9 %.

Premieinntekter

Brutto premieinntekter eksklusive tilflyttet kapital ble 3.860 mill. kroner i 2013 mot 3.610 mill. kroner i 2012. Dette tilsvarte en økning på 6,9 %.

Innenfor tradisjonell forsikring økte premieinntektene fra individuelle rente- og pensjonsforsikringer, kapital-forsikringer og ulykkesforsikringer med henholdsvis 2,7 %, 6,1 % og 8,0 % i løpet av 2013. Innenfor forsikring med investeringsvalg (unit linked) ble premieinntektene fra individuelle rente- og pensjonsforsikringer og individuelle kapitalforsikringer redusert med henholdsvis 6,4 % og 4,2 % i løpet av året. Innenfor innskuddspensjon og kollektiv ytelsespensjon gikk premieinntektene opp med henholdsvis 6,1 % og 7,7 % fra 2012 til 2013. Gruppelivsforsikringer økte med 13,4 %.

Fordeling av premieinntekter:

Beløp i mill. kroner	Pr. 31.12.13	Pr. 31.12.12
Tradisjonell forsikring:		
Individuelle pensjonsforsikringer	334,0	325,3
Individuelle kapitalforsikringer	644,5	607,7
Ulykkesforsikringer	240,8	223,0
Gruppelivsforsikringer	717,5	632,5
Kollektive pensjonsforsikringer	569,4	528,9
Forsikring med investeringsvalg:		
Individuelle pensjonsforsikringer	32,2	34,4
Individuelle kapitalforsikringer	129,0	134,7
Innskuddstjenestepensjon	1.192,4	1.123,7
Sum brutto forfalte premieinntekter	3.859,8	3.610,2
Overførte premiereserver	519,1	575,2
Avgitt gjenforsikringspremie	-187,8	-154,6
Premieinntekter for egen regning	4.191,1	4.030,8

Finansielle eiendeler

SpareBank 1 Forsikring AS plasserer forvaltningskapitalen i aksjefond, obligasjons- og pengemarkedsfond, rentebærende papirer og eiendommer. Selskapet benytter i begrenset grad andre finansielle instrumenter. De finansielle eiendelene er delt inn i fem porteføljer. Selskapets kapital forvaltes i en egen selskapsportefølje. Forvaltningen av kundemidlene knyttet til individuelle spareforsikringer solgt før 1. januar 2008 og midlene knyttet til fripoliser forvaltes i to adskilte kollektivporteføljer. I den ordinære kollektivporteføljen forvaltes midlene til andre produkter med kontraktsfastsatte forpliktelser. En betydelig andel av plasseringene i kollektivporteføljene er i eiendom og obligasjoner som måles til amortisert kost i regnskapet. Den femte porteføljen er eiendelene knyttet til livsforsikring med investeringsvalg. I kollektivporteføljene samlet har selskapet en aksjeandel på 13,5 %. Styring av forvaltningskapitalen skjer gjennom en modell der selskapets finansielle eksponering vurderes samlet.

Fordeelingen av selskapets finansielle eiendeler mellom kollektivporteføljer og aktivklasser pr. 31.12.13:

Prosentfordeling Finansielle eiendeler	Ordinær		Gammel individual bestand
	bestand	Fripoliser	bestand
Obligasjoner			
til amortisert kost	25,3	28,7	28,5
Obligasjoner			
til virkelig verdi	41,8	42,0	37,0
Eiendom	18,4	18,1	19,1
Aksjer og andeler	14,2	10,9	15,0
Andre eiendeler	0,3	0,3	0,4
Sum eiendeler	100,0	100,0	100,0

Kursreguleringsfondet i kollektivporteføljene ble styrket med 393,6 mill. kroner gjennom 2013 og utgjorde samlet 983,6 mill. kroner ved utgangen av 2013. Herav tilhørte 398,5 mill. kroner den ordinære kollektivporteføljen, 255,8 mill. kroner tilhørte porteføljen til fripoliser og 329,3 mill. kroner tilhørte porteføljen til gamle individuelle spareforsikringer.

Fordeelingen av finansielle eiendeler mellom aktivklasser i selskapsporteføljen pr. 31.12.13:

Prosent fordeling, Finansielle eiendeler	Selskaps portefølje
Obligasjoner	
til amortisert kost	15,1
Obligasjoner	
til virkelig verdi	67,0
Eiendom	17,7
Aksjer og andeler	0,0
Andre eiendeler	0,2
Sum eiendeler	100,0

Inntekter fra finansielle eiendeler

Finansmarkedene var i 2013 preget av økende risikoappetitt. For norske og globale aksjer ble fasiten for året under ett en oppgang på henholdsvis 24 og 27 %. Kredittpåslaget ble ytterligere redusert i 2013, noe som bidro til god avkastning for denne aktivaklassen. Renten på lange statsobligasjoner steg gjennom fjoråret, både i Norge og i hovedland som USA og Tyskland. Styringsrenten i Norge har vært på lave 1,5 % gjennom året.

Avkastning fra aksjeporteføljen var i gjennomsnitt 32 %. Rentebærende verdipapirer til virkelig verdi ga en gjennomsnittlig avkastning på 3,2 %.

Avkastningen fra eiendomsporteføljen ble 6,1 % i 2013. Porteføljen består i hovedsak av kontoreiendommer konsentrert til sentrale deler av Oslo og kjennetegnes av høy utleiegrad og langsiktige kontrakter. Verdien av eiendomsinvesteringene ble i 2013 nedregulert med 11,7 mill. kroner, som tilsvarer 0,3 % av bokført verdi.

Selskapet oppnådde en verdijustert kapitalavkastning i kollektivporteføljen under ett på 8,1 % i 2013, mens den bokførte kapitalavkastningen ble 5,7 %. I 2012 ble tilsvarende avkastning henholdsvis 7,3 % og 4,7 %. Verdijustert avkastning i 2013 i de tre kollektivporteføljene for ordinær bestand, fripoliser og gammel individual bestand var henholdsvis 8,1 %, 7,4 % og 8,9 %. Bokført avkastning i disse porteføljene ble henholdsvis 6,7 %, 4,3 % og 5,6 %. I selskapsporteføljen ble kapitalavkastningen 4,0 % i 2013, mot 5,7 % året før.

SpareBank 1 Forsikring AS har oppnådd følgende kapitalavkastning de siste fem år:

Nøkkeltall i %	2013	2012	2011	2010	2009
Realisert (bokført)	5,7	4,7	5,4	5,2	7,1
Verdijustert, eiendeler til virkelig verdi	8,1	7,3	2,5	7,1	9,5

Selskapets gjennomsnittlige årlig garanterte rente er på 3,14 %. Alle nye kontrakter tilbys med 2,5 % garantert rente.

Eiendeler og avkastning i livsforsikring med investeringsvalg

Finansielle eiendeler knyttet til forsikringer med investeringsvalg utgjorde 10.521 mill. kroner pr. 31. desember 2013, sammenlignet med 8.239 mill. kroner på samme tidspunkt året før. Midlene fordelte seg med 54,8 % i aksjefond, 28,8 % i obligasjonsfond og 16,4 % i pengeomærkedsfond.

Selskapet tilbyr ulike investeringsprofiler. Innen bedriftsmarkedet hadde fondsporteføljen «100 % aksjer» en avkastning ved utgangen av 2013 på 42,0 %. Investeringsprofilene «Offensiv», «Moderat» og «Forsiktig» ga avkastning på henholdsvis 31,6 %, 21,6 % og 12,4 %. Avkastningen er eksklusive forvaltningskostnad.

Innen privatmarkedet oppnådde fondsporteføljen «100 % aksjer» en avkastning på 39,3 %. Investeringsprofilene «Offensiv», «Moderat» og «Forsiktig» ga avkastning på henholdsvis 29,3%, 20,1 % og 11,4 %. Avkastningen er inklusive forvaltningskostnad.

Forsikringsmessige avsetninger

Forsikringsforpliktelsene knyttet til kontraktsfaste forpliktelse utgjorde 18.201 mill. kroner ved utgangen av 2013, mot 16.953 mill. kroner forrige år. Dette tilsvarer en økning på 7,4 %. Selskapet hadde dessuten 10.665 mill. kroner i forsikringsforpliktelse knyttet til forsikringer med investeringsvalg ved årets slutt. Tilsvarende beløp utgjorde 8.347 mill. kroner året før. Dette tilsvarer en økning på 27,8 %.

Selskapet har tilleggsavsetninger ved utgangen av 2013 på 432,4 mill. kroner, fordelt med 152,2 mill. kroner innen kollektiv pensjonsforsikring, 80,7 mill. kroner innen fripoliser og 199,5 mill. kroner innen individuelle forsikringer. Tilleggsavsetningene utgjør henholdsvis 127,3 %, 55,4 % og 123,9 % av selskapets årlig garanterte renteforpliktelse innen disse forsikringsområdene.

Erstatningsavsetningene for meldte (RBNS) og ikke meldte (IBNR) forsikringstilfeller er styrket med til sammen 258,1 mill. kroner. Forrige år ble erstatningsavsetningene styrket med 176,4 mill. kroner.

Premiereserven ble ved utgangen av 2013 styrket med 217,7 mill. kroner på grunn av økt levealder i forsikringsbestanden. Beløpet fordelte seg med 167,0 mill. kroner til kollektiv pensjonsforsikring og 61,3 mill. kroner til fripoliser. Kontraktene i kollektiv ytelsespensjon ble fullt oppreservert i henhold til nytt dødelighetsgrunnlag. For fripoliser ble avsetningsnivået ved utgangen av 2013 vurdert til å være på 54 % av estimert oppreserveringsbehov. Premiereserven for fripoliser ble i tillegg tilført 55,0 mill. kroner gjennom styrking av administrasjonsavsetningene.

Erstatninger

Brutto utbetalte erstatninger inklusive gjenkjøp ble 1.912 mill. kroner i 2013 mot 1.864 mill. kroner 2012. Dette tilsvarte en økning på 2,5 %. Fraflytting, det vil si overføring av kundenes reserver til andre selskaper, økte med 283 mill. kroner fra 399

mill. kroner i 2012, til 682 mill. kroner i 2013. Slik flytting registreres regnskapsmessig som erstatninger. Erstatninger for egen regning, inkludert endring i erstatningsavsetninger, ble 2.737 mill. kroner i 2013. I forhold til 2012 var dette en økning på 688 mill. kroner, tilsvarende 15,8 %.

Driftskostnader

De forsikringsrelaterte driftskostnadene eksklusiv mottatt gjenforsikringsprovisjon utgjorde 836,4 mill. kroner i 2013, mot 801,8 mill. kroner i 2012. Kostnadene til salgs- og porteføljeprovisjon ble 277,9 mill. kroner, en økning med 15,8 mill. kroner i forhold til 2012.

Driftskostnadene eksklusive provisjoner økte med 21,5 mill. kroner. Personalkostnadene økte med 8,5 mill. kroner i 2013. Avskrivninger av immaterielle eiendeler, IT-systemer, økte med 8,9 mill. kroner, mens øvrige driftskostnader økte med 4,1 mill. kroner.

Skattemessige forhold

Selskapet fikk en skattekostnad på 110,0 mill. kroner i 2013, sammenlignet med 290,2 mill. kroner året før.

I 2012 ble skatteloven endret slik at aksjerelaterte inntekter fra eiendeler som forvaltes i selskapets kollektiv- og investeringsvalgporteføljer ikke lenger ble omfattet av fritaksmetoden. Det ble også innført et sjablongfradrag som skulle tilsvare disse inntektenes forholdsmessige andel av overskuddet som tilordnes selskapet, slik at lovendringen ikke skulle få effekt for denne delen av de aksjerelaterte inntektene. Engangseffekten knyttet til endringen utgjorde 193,0 mill. kroner i 2012.

Skattekostnaden for 2013 ble 68,7 mill. kroner mindre enn en beregning med 28 % skatt skulle tilsi. Av dette skyldtes 10,7 mill. kroner endringen i selskapsskatten fra 28 % til 27 % i 2014, mens sjablongfradraget var hovedårsaken til den øvrige forskjellen.

RESULTATANALYSE

Netto risikoresultat før oppreservering utgjorde 416,5 mill. kroner i 2013, mot 291,5 mill. kroner året før. Erstatningsavsetningene for alle produktgrupper anses for å være tilstrekkelige ved utløpet av 2013. Risikoresultatet i kollektiv ytelsespensjon og fripoliser på til sammen 33,6 mill. kroner ble benyttet til å styrke premiereserven på grunn av forventning om økt levealder. Tilsvarende beløp i 2012 utgjorde 50,6 mill. kroner.

Netto administrasjonsresultat var minus 79,8 mill. kroner, mot minus 56,2 mill. kroner forrige år. Administrasjonsresultatet ble belastet med en styrking av administrasjonsavsetningene innen fripoliser på 55,0 mill. kroner i løpet av 2013. Det meste av administrasjonsunderskuddet oppstår innen driften av kollektive pensjonsforsikringer.

Netto avkastningsresultat i forhold til kundene (finansinntekter i kundeporteføljene redusert med garantert avkastning) ble 476,7 mill. kroner, mot 268,8 mill. kroner i 2012. Økningen i forhold til året før skyldtes høyere realiserte gevinster. Av avkastningsresultatet ble 184,1 mill. kroner benyttet til å styrke premiereserven i kollektiv ytelsespensjon og fripoliser på grunn av forventning om økt levealder, mens 71,0 mill. kroner ble avsatt til tilleggsavsetninger i individuelle spareforsikringer. I 2012 ble 94,7 mill. kroner av avkastningsresultatet benyttet til å styrke premiereserven og 43,7 mill. kroner til tilleggsavsetninger.

Resultatanalyse:

Beløp i mill. kroner	2013	2012
Risikoresultat	416,5	291,5
Administrasjonsresultat	-79,8	-56,2
Avkastningsresultat	476,7	268,8
Oppreservering for økt levealder	-217,7	-145,3
Vederlag for rentegaranti	19,1	25,9
Resultat til fordeling	614,8	384,7

Risikoresultat pr. bransje:

Beløp i mill. kroner	2013	2012
Individuelle kapitalforsikringer	198,6	120,7
Ulykke	37,1	32,1
Individuelle renteforsikringer	16,3	-50,3
Gruppelivsforsikringer	143,3	128,5
Kollektive pensjonsforsikringer	21,2	60,5
Risikoresultat	416,5	291,5

Administrasjonsresultat pr. bransje:

Beløp i mill. kroner	2013	2012
Individuelle kapitalforsikringer	45,7	36,2
Ulykke	20,7	21,8
Individuelle pensjonsforsikringer	-11,2	-10,1
Gruppelivsforsikringer	11,0	2,3
Kollektive pensjonsforsikringer	-146,0	-106,4
Administrasjonsresultat	-79,8	-56,2

RISIKOFORHOLD OG SOLIDITET

Risikoforhold

Selskapet er eksponert mot forsikringsrisiko gjennom den forsikringsmessige virksomheten, finansiell risiko knyttet til aktivaplasseringer (markeds- og kredittrisiko), i tillegg til likviditetsrisiko og operasjonell risiko.

En stor del av selskapets forsikringsportefølje består av risikoforsikringer. Disse forsikringene har positivt risikoresultat. Selskapets forsikringsrisiko vurderes å være under god kontroll.

Styret har vedtatt en investeringsstrategi der risikostyringen står sentralt, og hvor blant annet aksje-, rente- og valutarisiko vurderes. Markedsrisiko er risiko for at selskapets verdier reduseres som følge av bevegelser i markedet. Markedsrisikoen i selskapet vurderes fortløpende ved bruk av stresstester. Den tilgjengelige risikokapital skal til enhver tid tåle et kraftig, umiddelbart og samtidig verdifall i aksje- og renteporteføljene, samt et vesentlig fall i eiendomsverdiene. Investeringsstrategien er utformet slik at forvaltningen av kapitalen skal gi best mulig avkastning over tid for både kunder og eier, hensyntatt en akseptabel risiko i forhold til forsikringsforpliktelsene. Selskapets gjennomsnittlige årlig garanterte rente er 3,14 % for produkter som har rentegaranti. Den finansielle risikoen er i stor grad knyttet til selskapets evne til å innfri den årlige rentegarantien. Plasseringer i obligasjoner som måles til amortisert kost i regnskapet skal bidra til en sikker og jevn avkastning. Investeringsstrategien ivaretar også lovpålagte krav til ansvarlig kapital og kapitalforvaltning. Selskapets investeringer er i tråd med styrevedtatte rammer og eksponeringen anses forsvarlig i forhold til den risikobærende evnen til selskapet.

Kredittrisiko er risiko for tap som skyldes at selskapets motparter ikke oppfyller sine forpliktelser. For SpareBank 1 Forsikring AS er kredittrisikoen i hovedsak relatert til investeringer i obligasjonsmarkedet, samt mot motparter i derivatavtaler og mot reassurandører. Styret har vedtatt rammer for de ulike verdipapirutstederne og fastlagt minimumsnivå for kredittratingen innenfor de ulike utstedergruppene. Risikoen knyttet til sertifikat- og obligasjonsmarkedet er i hovedsak konsentrert om investeringer med såkalt investment grade (ratet BBB eller bedre). Det er lagt vekt på at eksponeringen skal være diversifisert innenfor ulike sektorer og mot ulike debitorer for å unngå konsentrasjon av kredittrisiko. Selskapets kredittrisiko anses som moderat.

Likviditetsrisiko er risikoen for at selskapet ikke har likviditet til å møte betalingsforpliktelser ved forfall, eller at det oppstår tap som følge av at selskapet må selge eiendeler for å dekke likviditetsbehovet. For SpareBank 1 Forsikring AS er i hovedsak likviditetsrisikoen knyttet til ekstraordinære erstatningsutbetalinger og kundeavgang. Ved styring av likviditetsrisiko er hovedmålsettingen å sørge for at selskapet til enhver tid kan betale sine forpliktelser innen forfallsdato. Likviditeten er avhengig av hvor lang tid

det vil ta og omgjøre verdien av finansielle plasseringer til kontanter. Selskapet har til enhver tid bankinnskudd for å møte kjente kontantstrømmer. I styringen av likviditetsrisiko vektlegges det at en stor del av finansielle investeringer skjer i verdipapirer som er lett omsettelige. Selskapet vil kunne realisere lett omsettelige verdipapirer på kort tid hvis det skulle oppstå et ekstraordinært likviditetsbehov. Likviditetsrisikoen til selskapet anses som lav.

Operasjonell risiko er risikoen for tap som følge av utilstrekkelige eller sviktende interne prosesser eller systemer, menneskelige feil eller eksterne hendelser. Definisjonen omfatter også juridisk risiko. For å redusere risikoen er virksomheten organisert med vekt på veldefinerte ansvarsområder og klare rapporteringslinjer. Selskapet har etablert rutiner for identifisering og oppfølging av selskapets operasjonelle risiko, og den årlige risikovurderingen behandles i styret. Selskapets internrevisor bistår selskapet med vurderinger av den operasjonelle risikoen.

Kapitalforhold og soliditet

Selskapets kapitaldekning var på 19,8 % ved utgangen av 2013, mot 18,5 % ved utgangen av 2012. Hele den ansvarlige kapitalen består av kjernekapital.

Ved utgangen av 2013 ble rente- og risikooverskuddet innen kollektiv ytelsespensjon og fripoliser på til sammen 217,7 mill. kroner avsatt til premiereserven på grunn av økt levealder i forsikringsbestanden. Innen individuelle renteforsikringer ble avsetningene ansett for å ha tilstrekkelig nivå, og her ble tilleggsavsetningene styrket med 63,9 mill. kroner. Spareforsikringer klassifisert som individuelle kapitalforsikringer fikk styrket tilleggsavsetningene med 7,1 mill. kroner. Tilleggsavsetningene utgjorde totalt 432,4 mill. kroner pr. 31. desember 2013. Kursreguleringsfondet utgjorde 983,6 mill. kroner, som var en økning på 393,6 mill. kroner i løpet av året. Etter foreslått disponering av resultatet for 2013 utgjorde bufferkapitalen samlet 3.280 mill. kroner, tilsvarende 18,5 % av de forsikringsmessige avsetningene ved utgangen av året. Til sammenligning utgjorde bufferkapitalen året før 2.255 mill. kroner, tilsvarende 13,6 % av de forsikringsmessige avsetningene. Hovedårsaken til styrkingen i bufferkapital i løpet av året er økningen av kursreguleringsfondet, samt tilbakeholdelse av omtrent 70 % av årets totalresultat. Bufferkapitalen defineres som summen av kjernekapital utover minstekravet på 4 %, tilleggsavsetninger innenfor ett års rentegaranti og kursreguleringsfondet i kollektivporteføljen.

Solvensmarginkapitalprosenten pr. 31.12.13 var 323,2 %, mot 309,2 % året før. Minstekravet til solvensmarginkapital er

100 %. Ved utgangen av 2013 utgjorde solvensmarginkravet 935,3 mill. kroner, mot 864,3 mill. kroner i 2012.

Styret anser at selskapets forretningsmessige eksponering er tilpasset dets risikoevne. Årsregnskapet er avlagt under forutsetning om fortsatt drift.

ORGANISATORISKE FORHOLD

SpareBank 1 Forsikring AS er et heleiet datterselskap av SpareBank 1 Gruppen AS med forretningsadresse i Oslo. Selskapet er ikke børsnotert. Administrerende direktør i morselskapet er styreleder i SpareBank 1 Forsikring AS. Morselskapets hovedoppgave er å utøve eierskap gjennom å gi datterselskapet klare føringer til strategisk retning, lønnsomhetskrav, risiko knyttet til virksomheten og ønsket fremtidig vekst. Rammer for mulig kapitaltilførsel eller selskapets mulighet til å holde overskudd tilbake, er også viktige føringer som skal gis fra eier. Styringen av virksomheten skjer med utgangspunkt i norsk lovgivning, selskapets vedtekter og interne etiske retningslinjer, samt de strategier og mål styret har trukket opp. Opplysninger om godtgjørelse til administrerende direktør, styret, kontrollkomiteen og revisor fremgår av note til regnskapet.

Selskapet tilbyr individuelle kapital- og pensjonsforsikringer, gruppelivsforsikringer og kollektive pensjonsforsikringer, både i form av tradisjonelle forsikringer og forsikringer med investeringsvalg.

SpareBank 1 Gruppen besluttet i 2012 å samle skade- og livsforsikringsvirksomhetene så langt som det var hensiktsmessig innenfor gjeldende regelverk, under én felles ledelse og i én felles enhet, SpareBank 1 Forsikring. Målet var å skape et helhetlig kundetilbud og sterke, interne fagmiljøer. Samlingen skulle også skape grunnlag for mer effektive prosesser i hele verdikjeden, sterkere konkurransevne og lavere kostnader. SpareBank 1 Skadeforsikring AS utkontrakterte store deler av sin virksomhet til SpareBank 1 Forsikring AS. En forutsetning for dette var at de fleste ansatte i SpareBank 1 Skadeforsikring AS fikk overført sitt ansettelsesforhold til SpareBank 1 Forsikring AS. Imidlertid har 23 ansatte med nøkkelfunksjoner i skadeforsikringsselskapet fortsatt sitt ansettelsesforhold i dette selskapet. SpareBank 1 Forsikring AS får dekket sine kostnader ved utførelsen av leveransen til SpareBank 1 Skadeforsikring AS etter fastsatte fordelingsnøkler. Som en konsekvens av at de fleste ansatte fikk overført ansettelsesforholdet til SpareBank 1 Forsikring AS, ble de tilhørende pensjonsforpliktelsene overdratt fra SpareBank 1 Skadeforsikring AS.

SpareBank 1 Forsikring AS har 597 fast ansatte ved utgangen av 2013, tilsvarende 582 årsverk. Ved utgangen av 2012 var det 267 fast ansatte (258 årsverk) i livsforsikringsselskapet, mens det var 420 fast ansatte (409 årsverk) i skadeforsikringsvirksomheten.

HR-strategi

HR-strategien i SpareBank 1 Gruppen konsern bygger opp under selskapets visjon og verdier. Det overordnede målet for HR-strategien er å tilrettelegge for at konsernet skal:

- Bidra til realisering av Gruppens visjon om å skape verdier for bankene og kundene.
- Tiltrekke de rette medarbeiderne gjennom fokus på verdiene «Nær og dyktig».
- Beholde de beste medarbeiderne gjennom ansvarliggjøring, kommunikasjon og belønning av gode prestasjoner.
- Utvikle medarbeidere gjennom involvering, klare mål og oppfølging.

Sentrale områder i konsernets HR-strategi er: kompetanseutvikling, karrieremuligheter, lønn og belønning, livsfasepolitikk, friskvern (HMS), likestilling og traineeordning. HR-strategien inneholder retningslinjer som skal bidra til at SpareBank 1 Gruppen konsern skal være en attraktiv og inkluderende arbeidsplass uten noen form for diskriminering.

Arbeidsmiljø og sykefravær

Arbeidsmiljøet i selskapet vurderes til å være godt. Det gjennomføres årlige organisasjonsundersøkelser i selskapet med videre oppfølging gjennom systematiske aktiviteter i organisasjonen for å rette på de svakheter som fremkommer i undersøkelsene.

Samarbeidet med de ansattes organisasjoner har vært meget konstruktivt og bidratt positivt til driften og resultatene i 2013. Selskapet har ansatte som er organiserte i LO Finans og Finansforbundet. SpareBank 1 Gruppen konsern har selskapsvise Arbeidsmiljøutvalg (AMU). Dette for å sikre at det er kort vei mellom eventuelle utfordringer i arbeidsmiljøet og myndighet til å løse disse. Vernetjenesten i konsernets selskaper arbeider aktivt.

SpareBank 1 Gruppen har, som IA-bedrift, også i 2013 hatt fokus på sykefraværsoppfølging og forebyggende arbeid. Målsettingen for gjennomsnittlig sykefravær i SpareBank 1 Forsikring AS var 3,6 %. Resultatet ble 3,6 %, fordelt på henholdsvis 2,8 % legemeldt og 0,8 % egenmeldt fravær. Det er ikke rapportert om noen arbeidsulykker eller yrkesskader i løpet av året.

I konsernets etiske retningslinjer er det fastsatt regler for hvordan ansatte og tillitsvalgte skal varsle dersom de får kunnskap om forhold som er i strid med blant annet lover, forskrifter eller konsernets interne regler. Det er også etablert en egen varslingsrutine. Det er i 2013 ikke varslet slike saker.

Kontinuerlig forbedring

SpareBank 1 Gruppen konsern arbeider med kontinuerlig forbedring. Det er etablert en sentral funksjon som utvikler relevante metoder og verktøy for kontinuerlig forbedring. Det gjennomføres samtidig opplæring av ledere og coacher i bruken av metoder og verktøy for kontinuerlig forbedring.

I SpareBank 1 Forsikring gjennomføres til enhver tid 2–4 prosjekter med fokus på kontinuerlig forbedring av arbeidsprosesser med verdi for kundene.

SpareBank 1 Forsikring AS har gjennom årlige medarbeider- og utviklingssamtaler satt fokus på individuell utvikling av hver enkelts kompetanse.

Livsfase og likestilling

Av totalt antall ansatte i selskapet ved årsskiftet er 48 % kvinner og 52 % menn. Kvinneandelen blant selskapets ledere er 43 %. I SpareBank 1 Forsikrings øverste ledergruppe på 11 medlemmer er det 3 kvinner.

SpareBank 1 Gruppen konsern har et livsfase- og likestillingsutvalg som skal følge opp at blant annet likestillingsloven blir etterlevd i virksomheten. Utvalget har i tillegg fokus på hvordan SpareBank 1 Gruppen kan være en attraktiv arbeidsgiver for medarbeidere i ulike livsfaser.

Det er vedtatt en livsfasepolitikk der et av målene er å øke den reelle pensjonsalderen.

SpareBank 1 Forsikring AS, som konsernet for øvrig, anvender en metode for vurdering av roller og stillinger for å sikre objektiv lønnsfastsettelse. I forbindelse med de årlige vurderingene av lønn er også likelønn i forhold til arbeid av lik verdi et tema. Hovedårsaken til at det er et noe høyere lønnsnivå for menn enn kvinner i selskapet skyldes at det er flere menn enn kvinner i både ledende stillinger og tunge faglige stillinger.

Styret i selskapet har i alt 8 medlemmer. Av disse er 4 kvinner.

Attraktiv arbeidsgiver

SpareBank 1 Gruppen konsern opplever en økende interesse fra unge arbeidstakere. Dette sees på som et resultat av at SpareBank 1 fremstår som et sterkt varemerke, kombinert

med målrettede aktiviteter for å markedsføre SpareBank 1 Gruppen som en attraktiv arbeidsgiver på universitet og høyskoler.

SpareBank 1 Forsikring AS rekrutterte 49 nye medarbeidere i 2013. Majoriteten av de som ble ansatt har minst 3 års utdanning utover videregående skole. SpareBank 1 Forsikring AS har rekruttert medarbeidere i flere aldersgrupper, fra yngste 23 år til eldste 52 år. Gjennomsnittlig alder for medarbeidere i SpareBank 1 Forsikring AS er nå 43,5 år.

SAMFUNNSANSVAR

SpareBank 1 Gruppen konsern har forpliktet seg til å ta hensyn til hvordan konsernets atferd påvirker mennesker, miljø og samfunn. Dette ansvaret stiller krav utover lovgivningen som finansmarkedet er underlagt.

Samfunnsansvaret dreier seg også om svindel- og skadeforebyggende tiltak, sikring av liv, helse og verdier, gode produkter til kundene, forretningsetikk, miljømessig påvirkning, kredittpolitikk, holdningsskapende arbeid og lokalt engasjement.

Å ta et aktivt samfunnsansvar innebærer å ha et langsiktig perspektiv på alle sider og konsekvenser av virksomheten i samfunnet.

Arbeidstakerrettigheter og sosiale forhold

Selskapene i SpareBank 1 Gruppen har lagt til rette for at ansatte skal kunne få en god balanse mellom arbeid og fritid, personlig utvikling og livsstilsaktiviteter som trening og kostholdsveiledning. Konsernet har også inngått avtale om inkluderende arbeidsliv med målsettinger som bygger oppunder vårt omdømme som en seriøs og attraktiv arbeidsgiver.

Det ytre miljø

Selskapene i SpareBank 1 Gruppen har en begrenset påvirkning på det ytre miljøet. Påvirkningen skjer blant annet gjennom avfall, energibruk, reisevirksomhet, transport, materialvalg, innkjøp og vannforbruk.

SpareBank 1 Gruppen vil for sjetten år på rad utarbeide et klimaregnskap basert på det samlede energiforbruket knyttet til daglig drift av virksomheten. SpareBank 1 Gruppen ble miljøfyrtårnsertifisert i 2012 og tilfredsstiller derfor alle kravene som stiftelsen Miljøfyrtårn stiller i forhold til denne type virksomhet.

Bekjempelse av korrupsjon

SpareBank 1 Gruppen har ikke utarbeidet egne retningslinjer for bekjempelse av korrupsjon. Konsernets etiske retningslinjer, som er en del av ansettelseskontrakten, sier hvordan medarbeiderne skal forholde seg til gaver, kunder og representasjon. Et eget e-kurs på etikk er obligatorisk for alle nyansatte. Konsernet har også rutiner for varsling av kritikkverdige forhold og sikkerhetsbrudd.

Etisk forvaltning

Selskapene i SpareBank 1 Gruppen skal bidra til å fremme gode etiske holdninger. Innenfor kapitalforvaltningsområdet kommer dette til uttrykk gjennom å følge internasjonalt anerkjente prinsipper for etisk forvaltning. Etiske hensyn vektlegges ved valg av eksterne kapitalforvaltere og ved analyser av selskaper i egne fond.

Det legges vekt på både god eierskapsutøvelse, samt utelukkelse av selskaper som ikke tilfredsstillers selskapets etiske standarder. Eierskapsutøvelse vil si at selskapets forvaltere søker å påvirke selskapene til å fremme gode etiske holdninger. Utelukkelse innebærer at selskaper eller bransjer som ikke tilfredsstillers fastlagte etiske krav ekskluderes fra investeringsuniverset. Når det gjelder utelukkelse av selskaper, følger konsernet samme tilnærming som Statens Pensjonsfond Utland (SPU) med hensyn til hvilke selskaper og bransjer som skal ekskluderes.

For øvrig vises det til SpareBank 1 Gruppen AS sin årsberetning for 2013 for ytterligere beskrivelse av hvordan samfunnsansvar praktiseres innenfor konsernet. Denne er offentliggjort på «<http://investor.sparebank1.no>».

DISPONERING AV ÅRETS RESULTAT

SpareBank 1 Forsikring AS oppnådde et totalresultat inkludert andre resultatkomponenter på 528,4 mill. kroner i 2013.

Styret foreslår å disponere resultatet slik 156,6 mill. kroner avsettes til konsernbidrag og 371,8 mill. kroner overføres til annen opptjent egenkapital.

UTSIKTENE FOR ÅR 2014

Økt fokus på pensjon tilsier langsiktig vekst i markedet for trygghetsprodukter og pensjonssparing. Helhetlige forsikringstilbud kombinert med samarbeidet med LO og SpareBank 1 bankenes distribusjonsnett, gir et godt utgangspunkt for fortsatt økt forretningsvolum.

Et nytt tjenestepensjonsprodukt (hybridpensjon) ble innført fra 1. januar 2014 og kommer i tillegg til ytelsespensjon og innskuddspensjon. Hybridpensjonen har både noen av egenskapene til ytelsespensjon (dødelighetsarv og avkastningsgaranti) og egenskapene til innskuddspensjon (innbetaling i prosent av lønn). Selskapet har ytelsespensjonskunder som ønsker hybridpensjon og vil tilby produktet.

Det har kommet forslag til endret kollektiv uførepensjon fra 1. januar 2015. Det er ventet at regelverket er fastsatt i løpet av første halvår 2014. Det forventes også at det blir tillatt for fripoliser å gå over til investeringsvalg i løpet av 2014. Selskapet har i løpet av de tre siste årene dekket oppreserveringsbehovet fullt ut for ytelsespensjon og har oppresvert mer enn halvparten for fripoliser. Selskapet forventer å kunne oppreservere det resterende for fripoliser innenfor de rammer som Finanstilsynet fastsetter.

Gjennom den kapitalforvaltningsstrategien som er fulgt sikter selskapet mot å gi langsiktig stabil avkastning til kunder og eier.

Selskapet anses å være godt posisjonert i forhold til det framtidige pensjonsmarkedet der økte kapitalkrav og ytterligere fokus på lønnsomhet blir sentralt. Den nye organiseringen av forsikringsvirksomheten vil øke konkurransekraften, bidra til mer effektive prosesser og gi grunnlag for ytterligere bedring i administrasjonsresultatet. Den videre strategien vil fokusere på lønnsom vekst innen innskuddspensjon, personforsikring og det nye tjenestepensjonsproduktet.

Styret takker samtlige medarbeidere i selskapet og ansatte i bankene for god innsats i 2013.

Oslo, 11. mars 2014

Styret i SpareBank 1 Forsikring AS

Kirsten Idebøen
Styreleder

Bjørn Engaas

Joachim Høegh-Krohn

Helge Nordahl

Wenche Seljeseth

Gerd Kristiansen

Pia Sandberg

Geir Hjelkerud

Turid Grotnoll
Adm. direktør

Årsregnskap og noter for 2013

SpareBank 1 Forsikring AS

RESULTAT

NOK 1 000		Noter	Pr. 31.12.13	Pr. 31.12.12
1.1	Forfalte premier, brutto	7	3 859 825	3 610 189
1.2	Avgitte gjenforsikringspremier		-187 832	-154 542
1.3	Overføring av premiereserve fra andre forsikringselskaper	10	519 085	575 190
1	Sum premieinntekter for egen regning		4 191 078	4 030 837
2.1	Inntekter fra investeringer i datterforetak (eiendomsselskap)	17	203 226	185 569
2.2	Renteinntekt og utbytte mv. på finansielle eiendeler		451 521	470 654
2.4	Verdiendringer på investeringer		393 562	405 143
2.5	Realisert gevinst og tap på investeringer		318 015	101 732
2	Sum netto inntekter fra investeringer i kollektivporteføljen	8	1 366 324	1 163 098
3.2	Renteinntekt og utbytte mv. på finansielle eiendeler		115 546	133 468
3.4	Verdiendringer på investeringer		1 452 137	439 090
3.5	Realisert gevinst og tap på investeringer		198 326	21 116
3	Sum netto inntekter fra investeringer i investeringsvalgporteføljen	8	1 766 009	593 674
4	Andre forsikringsrelaterte inntekter		70 108	42 274
5.1.1	Utbetalte erstatninger, brutto		-1 911 696	-1 864 272
5.1.2	- Gjenforsikringsandel av utbetalte erstatninger		94 821	85 558
5.1	Utbetalte erstatninger		-1 816 875	-1 778 714
5.2.1	Endring i erstatningsavsetninger, brutto		-258 100	-176 387
5.2.2	- Endring av gjenforsikringsandel av erstatningsavsetninger		19 914	-9 682
5.2	Endring i erstatningsavsetninger		-238 186	-186 069
5.3	Overføring av premiereserve, tilleggsavsetninger og kursreserve til andre forsikringselskaper	10	-681 780	-399 010
5	Sum erstatninger for egen regning	9	-2 736 841	-2 363 793
6.1.1	Til/fra premiereserve, brutto		-544 093	-565 881
6.1.2	- Endring i gjenforsikringsandel av premiereserven		2 271	419
6.1	Endring i premiereserve		-541 822	-565 462
6.2	Endring i tilleggsavsetninger		-53 252	-25 459
6.3	Endring i kursreguleringsfond		-393 562	-405 143
6.4	Endring i premiefond, innskuddsfond og pensjonistenes overskuddsfond		-6 107	-6 524
6.5	Endring i tekniske avsetninger for skadeforsikringsvirksomheten		-4 389	-1 695
6.6	Overføring av tilleggsavsetninger og kursreguleringsfond fra andre forsikringselskaper	10	6 414	5 859
6	Resultatførte endringer i forsikringsforpliktelser – kontraktsfastsatte forpliktelser		-992 718	-998 424
7.1	Endring i premiereserven		-2 259 268	-1 320 799
7.3	Endring i premiefond, innskuddsfond og pensjonistenes overskuddsfond		-37 510	-14 004
7	Resultatførte endringer i forsikringsforpliktelser – særskilt investeringsportefølje		-2 296 778	-1 334 803
8.1	Overskudd på avkastningsresultatet		-53 393	-20 192
8.2	Risikoresultat tilordnet forsikringskontraktene		-20 160	-443
8.3	Annen tilordning av overskudd		-	-22 481
8	Sum midler tilordnet forsikringskontraktene – kontraktsfastsatte forpliktelser		-73 553	-43 116
9.1	Forvaltningskostnader		-21 165	-23 302
9.2	Salgskostnader	13	-330 511	-300 428
9.4	Forsikringsrelaterte administrasjonskostnader (inkl. provisjoner for mottatt gjenforsikring)	11	-484 747	-478 070
9.5	- Gjenforsikringsprovisjoner og gevinstandeler		61 089	58 135
9	Sum forsikringsrelaterte driftskostnader		-775 334	-743 665
10	Andre forsikringsrelaterte kostnader		-48 070	-48 230
11	Resultat av teknisk regnskap	14	470 225	297 852

NOK 1 000		Noter	Pr. 31.12.13	Pr. 31.12.12
12.1	Inntekter fra investeringer i datterforetak (eiendomsselskap)	17	37 907	43 330
12.2	Renteinntekt og utbytte mv. på finansielle eiendeler		97 537	79 008
12.3	Netto driftsinntekt fra eiendom		-	-
12.4	Verdiendringer på investeringer		1 719	42 548
12.5	Realisert gevinst og tap på investeringer		-3 808	960
12	Sum netto inntekter fra investeringer i selskapsporteføljen	8	133 355	165 846
13	Andre inntekter		17 700	16 408
14.1	Forvaltningskostnader		-2 080	-96
14.2	Andre kostnader		-41 162	-9 064
14	Forvaltningskostnader og andre kostnader knyttet til selskapsporteføljen		-43 242	-9 160
15	Resultat av ikke-tekniske regnskap		107 813	173 094
16	Resultat før skattekostnad		578 038	470 946
17	Skattekostnader	15	-93 115	-287 885
18	Resultat før andre resultatkomponenter		484 923	183 061
19.3	Aktuarielle gevinster og tap på ytelsesbaserte pensjonsordninger - ytelser til ansatte		60 320	8 187
19.5	Gevinster og tap på finansielle eiendeler tilgjengelig for salg		32	256
19.9	Skatt på andre resultatkomponenter	15	-16 890	-2 292
19	Andre resultatkomponenter		43 462	6 151
22	Totalresultat		528 385	189 212

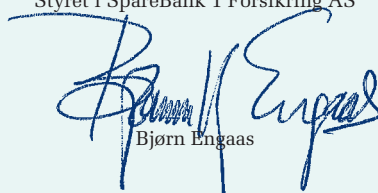
BALANSE

NOK 1 000		Noter	Pr. 31.12.13	Pr. 31.12.12
EIENDELER				
1.2	Andre immaterielle eiendeler		213 103	165 261
1	Sum immaterielle eiendeler	16	213 103	165 261
2.1.1	Investerings eiendommer	17	196	181
2.1	Bygninger og andre faste eiendommer		196	181
2.2.1	Aksjer og andeler i datterforetak (eiendomsselskap)	17	635 665	572 767
2.2	Datterforetak, tilknyttede foretak og felleskontrollerte foretak		635 665	572 767
2.3.1	Investeringer som holdes til forfall	18,21	281 304	287 061
2.3.2	Utlån og fordringer	18,22	272 587	204 705
2.3	Finansielle eiendeler som måles til amortisert kost		553 891	491 766
2.4.1	Aksjer og andeler (inkl. aksjer og andeler målt til kost)	18,19,23	1 298	1 266
2.4.2	Obligasjoner og andre verdipapirer med fast avkast.	18,19,20	2 408 400	2 107 944
2.4.3	Utlån og fordringer	18,19,20	-	763
2.4.5	Andre finansielle eiendeler	18,19,20	4 885	-34 383
2.4	Finansielle eiendeler som måles til virkelig verdi		2 414 583	2 075 590
2	Sum investeringer		3 604 335	3 140 304
4.1	Fordringer i forbindelse med direkte forretninger		64 482	81 323
4.3	Andre fordringer	26	17 032	24 009
4	Sum fordringer		81 514	105 332
5.2	Kasse, bank		232 417	126 862
5.4	Andre eiendeler betegnet etter sin art		1 351	1 351
5	Sum andre eiendeler		233 768	128 213
6.3	Andre forskuddsbetalte kostnader og opptjente ikke mottatte inntekter		2 486	6 023
6	Sum forskuddsbetalte kostnader og opptjente ikke mottatte inntekter		2 486	6 023
Sum eiendeler i selskapsporteføljen			4 135 206	3 545 133
7.1.1	Investerings eiendommer	17	1 037	1 052
7.1	Bygninger og andre faste eiendommer		1 037	1 052
7.2.1	Aksjer og andeler i datterforetak (eiendomsselskap)	17	3 357 205	3 320 960
7.2	Datterforetak, tilknyttede foretak og felleskontrollerte foretak		3 357 205	3 320 960
7.3.1	Investeringer som holdes til forfall	18,21	2 981 721	3 285 995
7.3.2	Utlån og fordringer	18,22	1 995 275	1 421 915
7.3	Finansielle eiendeler som måles til amortisert kost		4 976 996	4 707 910
7.4.1	Aksjer og andeler (inkl. aksjer og andeler målt til kost)	18,19,20	2 457 870	2 133 856
7.4.2	Obligasjoner og andre verdipapirer med fast avkast.	18,19,20	7 353 540	6 736 209
7.4.4	Finansielle derivater	18,19,20	2 216	94 198
7.4.5	Andre finansielle eiendeler	18,19,20	57 723	67 799
7.4	Finansielle eiendeler som måles til virkelig verdi		9 871 349	9 032 062
7	Sum investeringer i kollektivporteføljen		18 206 587	17 061 984
7A	Gjenforsikringsandel av forsikringsforpliktelser i kollektivporteføljen		235 571	212 637
8.4.1	Aksjer og andeler (inkl. aksjer og andeler målt til kost)	18,19,20	5 764 314	4 385 424
8.4.2	Obligasjoner og andre verdipapirer med fast avkast.	18,19,20	4 728 247	3 817 558
8.4.5	Andre finansielle eiendeler	18,19,20	28 424	36 025
8.4	Finansielle eiendeler som måles til virkelig verdi		10 520 985	8 239 007
8	Sum investeringer i investeringsvalgporteføljen		10 520 985	8 239 007
Sum eiendeler			33 098 349	29 058 761

NOK 1 000		Noter	Pr. 31.12.13	Pr. 31.12.12
EGENKAPITAL OG GJELD				
9.1	Selskapskapital		348 400	348 400
9.2	Overkurs		481 500	481 500
9.4	Annen innskutt egenkapital		1 242 876	1 242 876
9	Sum innskutt egenkapital	27	2 072 776	2 072 776
10.1.3	Risikoutjevningfond		46 019	46 019
10.1	Sum Fond		46 019	46 019
10.2	Annen opptjent egenkapital		754 070	382 242
10	Sum opptjent egenkapital	27	800 089	428 261
11.4	Fondsobligasjoner		200 000	200 000
11	Sum ansvarlig lånekapital	30	200 000	200 000
12.1	Premiereserve		14 223 931	13 639 110
12.2	Tilleggsavsetninger		432 408	374 716
12.3	Kursreguleringsfond		983 578	590 016
12.4	Erstatningsavsetning		2 028 562	1 783 578
12.5	Premiefond, innskuddsfond og pensjonistenes overskuddsfond		468 540	505 783
12.6	Andre tekniske avsetninger for skadeforsikringsvirksomheten		64 363	59 974
12	Sum forsikringsforpliktelser i livsforsikring – Kontraktfastsatte forpliktelser	31,33	18 201 382	16 953 177
13.1	Premiereserve		10 273 793	8 023 262
13.4	Erstatningsavsetning		117 826	104 710
13.5	Premiefond, innskuddsfond og pensjonistenes overskuddsfond		272 985	218 985
13	Sum forsikringsforpliktelser i livsforsikring – Særskilt investeringsportefølje	32	10 664 604	8 346 957
14.1	Pensjonsforpliktelser og lignende	11	127 300	67 501
14.2.1	Forpliktelser ved periodeskatt		986	-
14.2.2	Forpliktelser ved utsatt skatt		288 423	207 641
14.2	Forpliktelser ved skatt	15	289 409	207 641
14	Sum avsetninger for forpliktelser		416 709	275 142
15	Premiedepot fra gjenforsikringsselskaper		152 312	138 846
16.1	Forpliktelser i forbindelse med direkte forsikring		70 144	106 365
16.2	Forpliktelser i forbindelse med gjenforsikring		19 484	35 003
16.4	Finansielle derivater	18,19,20	102 625	174 200
16.5	Andre forpliktelser	34	252 458	237 881
16	Sum forpliktelser		444 711	553 449
17.2	Andre påløpte kostnader og mottatte, ikke opptjente inntekter		145 766	90 153
17	Sum påløpte kostnader og mottatte, ikke opptjente inntekter		145 766	90 153
SUM EGENKAPITAL OG FORPLIKTELSER			33 098 349	29 058 761

Oslo, 11. mars 2014

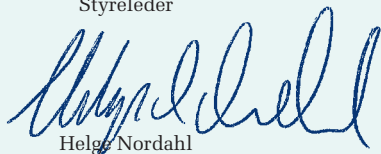
Styret i SpareBank 1 Forsikring AS

Kirsten Idebøen
Styreleder

Bjørn Engaas

Joachim Høegh-Krohn

Hele Nordahl

Wenche Søljeseth

Gerd Kristiansen

Pia Sandberg

Geir Hjelkerud

Turid Grotmoll
Adm. direktør

KONTANTSTRØMOPPSTILLING

NOK 1 000	2013	2012
KONTANTSTRØM FRA OPERASJONELLE AKTIVITETER		
Resultat av ordinær virksomhet før skattekostnad	578 038	470 946
Andel av resultat fra tilknyttede selskaper og felleskontrollert virksomhet regnskapsført etter egenkapitalmetoden	-252 856	-260 689
Avskrivninger og nedskrivninger	22 920	22 857
Verdiregulering investeringseiendommer	11 313	39 596
Verdiendring av verdipapirer til virkelig verdi	-1 841 056	-742 138
Netto renteinntekter/rentekostnader	-415 685	-494 311
Betalte rentekostnader	-6 011	-7 511
Mottatte renteinntekter	422 441	388 718
Forskjell mellom kostnadsført pensjon og inn-/utbetalinger i pensjonsordninger	120 119	-12 388
Periodens betalte skatter	-12 452	-
Økning fordring på reassurandør	-22 934	4 009
Endring i forsikringstekniske avsetninger	3 565 852	2 494 743
Endring i andre tidsavgrensningsposter	148 432	78 870
Netto kontantstrøm fra operasjonelle aktiviteter	2 318 120	1 982 702
KONTANTSTRØMMER FRA INVESTERINGSAKTIVITETER		
Tilgang av verdipapirer til virkelig verdi	-8 162 804	-2 929 237
Vederlag ved avhending av verdipapirer til virkelig verdi	6 578 802	1 024 642
Tilgang av verdipapirer som holdes til forfall	-875 253	-354 959
Vederlag av avhending av verdipapirer som holdes til forfall	537 680	49 697
Tilgang immaterielle eiendeler	-70 762	-81 530
Tilgang investeringseiendommer	-9 210	-
Innbetalt fra datterselskaper, tilknyttede selskaper og felleskontrollert virksomhet regnskapsført etter egenkapitalmetoden		162 189
Netto kontantstrøm fra investeringsaktiviteter	-2 001 547	-2 129 198
KONTANTSTRØMMER FRA FINANSIERINGSAKTIVITETER		
Utbetaling av utbytte/konsernbidrag	-182 212	-507 306
Mottatt konsernbidrag fra morselskapet		471 056
Netto kontantstrøm fra finansieringsaktiviteter	-182 212	-36 250
Netto kontantstrøm for perioden	134 361	-182 746
Kontanter og bankinnskudd ved periodens begynnelse	155 455	338 201
Kontanter og bankinnskudd ved periodens slutt	289 816	155 455

ENDRING I EGENKAPITALEN SPAREBANK 1 FORSIKRING AS

NOK 1 000	Innskutt egenkapital	Overkurs	Annen innskutt egenkapital	Risiko-utjevning-fond	Annen opptjent egenkapital	Reassuranse-avsetning	Total egenkapital
Egenkapital pr. 31.12.12	348 400	481 500	1 242 876	46 019	377 595	4 647	2 501 037
Feil i regnskapet tidligere år					15		15
Korrigert egenkapital pr. 01.01.13	348 400	481 500	1 242 876	46 019	377 610	4 647	2 501 052
Årets resultat:							
Totalresultat	-	-	-	-	528 385	-	528 385
<i>Poster ført direkte mot EK:</i>							
Endring i reassuranseavsetning	-	-	-	-	-635	635	-
Sum inntekter og kostnader for perioden	-	-	-	-	-635	635	-
<i>Egenkapitaltransaksjoner med eier:</i>							
Mottatt konsernbidrag	-	-	-	-	-	-	-
Avsatt til konsernbidrag	-	-	-	-	-156 572	-	-156 572
Egenkapital pr. 31.12.13	348 400	481 500	1 242 876	46 019	748 788	5 282	2 872 865

NOTER TIL REGNSKAPET

NOTE 1 – REGNSKAPSPRINSIPPER

GENERELT

Selskapet er underlagt «Lov om forsikringsselskaper, pensjonsforetak og deres virksomhet mv (forsikringsvirksomhetsloven)» av 10. juni 2005. Regnskapet er utarbeidet i overensstemmelse med regnskapsloven av 17. juli 1998, «Forskrift om årsregnskap mm. for forsikringsselskaper», fastsatt av Finansdepartementet 16. desember 1998 med siste endringer 19. desember 2013, samt god regnskapsskikk. I henhold til årsregnskapsforskriften er selskapsregnskapet utarbeidet i samsvar med forskrifter om internasjonale regnskapsstandarder med mindre annet følger av forskriften. Adgangen etter årsregnskapsforskriften § 3-11 om å fravike enkelte bestemmelser i de internasjonale standardene etter forskrift om forenklet anvendelse av internasjonale regnskapsstandarder (forenklingsforskriften) § 3-1 nr. 1 til 4 og § 3-2 nr 1 og nr 10, er benyttet. Overgangsreglene i årsregnskapsforskriften § 7-3 benyttes.

De fleste bestemmelsene i forsikringsvirksomhetsloven trådte i kraft den 1. januar 2008. Vesentlige endringer i loven var at prising skal skje i forkant og at det ble nye krav til oppsplitting av prisen på de ulike elementer i tariffen. Rentegaranti skal prises særskilt. Den nye loven resulterte i flere overskuddsregimer enn tidligere. Kollektiv pensjon og nye individuelle produkter følger ny overskuddsmodell, mens fripoliser følger modifisert overskuddsmodell. Individuelle sparekontrakter inngått før 2008 kan følge gammel overskuddsdeling. Ettårige risikoprodukter er uten rett til overskudd, men kundene får/belastet avkastningen i produkter med investeringsvalg.

Regnskapet er utarbeidet etter historisk kost prinsippet, med unntak av investeringseiendommer, bygninger og finansielle instrumenter som vurderes til virkelig verdi.

OMSTRUKTURERING MELLOM SØSTERSELSKAP

SpareBank 1 Gruppen konsern besluttet i 2012 å samle skade- og livsforsikringsvirksomhetene så langt som det var hensiktsmessig innenfor gjeldende regelverk, under en felles ledelse og i én felles enhet, SpareBank 1 Forsikring. SpareBank 1 Skadeforsikring AS utkontrakterte store deler av sin virksomhet til SpareBank 1 Forsikring AS. En forutsetning for dette var at de ansatte, med unntak av enkelte ansatte med nøkkelfunksjoner, i SpareBank 1 Skadeforsikring AS fikk overført sitt ansettelsesforhold til SpareBank 1 Forsikring AS. SpareBank 1 Forsikring AS får dekket sine kostnader ved utførelsen av leveransen til SpareBank 1 Skadeforsikring AS etter fastsatte fordelingsnøkler basert på estimert ressursbruk mellom selskapene. Som en konsekvens av at de fleste ansatte fikk overført ansettelsesforholdet til SpareBank 1 Forsikring AS, ble de tilhørende pensjonsforpliktelsene overdratt fra SpareBank 1 Skadeforsikring AS.

INNDELING AV FORVALTNINGSKAPITALEN

Selskapets forvaltningskapital er delt inn i selskapsporteføljen, kollektivporteføljen og investeringsvalgporteføljen.

- Kollektivporteføljen:

Kollektivporteføljen består av eiendeler som motsvarer de forsikringsmessige avsetningene til dekning av kontraktsfastsatte forpliktelser. I henhold til forsikringsloven er erstatningsavsetninger i tilknytning til forsikringer hvor forpliktelsene er knyttet til verdien av særskilt investeringsportefølje forvaltet i kollektivporteføljen. Risikoutjevningfondet er forvaltet i kollektivporteføljen i henhold til forsikringsloven til tross for at det i henhold til årsregnskapsforskriften er klassifisert som egenkapital.

Selskapet har etablert tre kollektivporteføljer. Finansielle eiendeler knyttet til bestanden av individuelle forsikringer solgt før 1. januar 2008, det vil si før den nye loven trådte i kraft, og midlene knyttet til fripoliser forvaltes i to adskilte kollektivporteføljer. I den ordinære kollektivporteføljen forvaltes midlene til andre produkter med kontraktsfastsatte forpliktelser.

- Investeringsvalgporteføljen:

Investeringsvalgporteføljen består av eiendeler som motsvarer de forsikringsmessige avsetningene til dekning av forpliktelser knyttet til verdien av særskilt investeringsportefølje.

- Selskapsporteføljen:

Selskapsporteføljen består av eiendeler som motsvarer selskapets ansvarlige kapital og annen gjeld enn forsikringsforpliktelsene. I henhold til oppstillingsplanen i årsregnskapsforskriften er fordringer i forbindelse med direkte forsikringer innplassert i selskapsporteføljen til tross for at de inngår i midler til dekning av forsikringsforpliktelser.

VERDIPAPIRER OG DERIVATER

Selskapet klassifiserer verdipapirer i følgende kategorier:

Til virkelig verdi over resultatet, eiendeler tilgjengelig for salg, utlån og fordringer og investeringer holdt til forfall. Klassifiseringen avhenger av hensikten med eiendelen. Finansielle eiendeler blir klassifisert ved anskaffelsen.

Vanlige kjøp og salg av investeringer regnskapsføres på transaksjonstidspunktet, som er det tidspunkt selskapet forplikter seg til å kjøpe eller selge eiendelen. Finansielle eiendeler som føres til virkelig verdi over resultatet regnskapsføres ved anskaffelsen til virkelig verdi, og transaksjonskostnader resultatføres. Alle finansielle eiendeler som ikke regnskapsføres til virkelig verdi over resultatet balanseføres første gang til virkelig verdi, med tillegg av transaksjonskostnader. Finansielle eiendeler tilgjengelig for salg og finansielle eiendeler til virkelig verdi over resultatet vurderes til virkelig verdi etter førstegangs balanseføring. Eiendeler klassifisert som utlån og fordringer og investeringer holdt til forfall regnskapsføres til amortisert kost ved bruk av effektiv rente-metode.

Virkelig verdi av børsnoterte investeringer er basert på gjeldende kjøpskurs. Hvis markedet for verdipapiret ikke er aktivt (eller hvis det gjelder et verdipapir som ikke er børsnotert) bruker selskapet verdsettelsesteknikker for å fastsette den virkelige verdien. Disse omfatter nylig gjennomførte transaksjoner til markedsvilkår, henvisning til andre instrumenter som i vesentlig grad er like, og bruk av diskontert kontantstrømsanalyse og opsjonsmodeller. Teknikkene vektlegger markedsinformasjon i størst mulig grad og i minst mulig grad selskaps-spesifikk informasjon.

- Verdipapirer og derivater til virkelig verdi over resultatet:

En finansiell eiendel klassifiseres i denne kategorien dersom den primært er anskaffet med henblikk på å gi fortjeneste fra kortsiktige prissvingninger, eller dersom selskapet velger å klassifisere den i denne kategorien når det er gitt åpninger for det i regelverket. Derivater klassifiseres også til virkelig verdi over resultatet.

Gevinst eller tap fra endringer i virkelig verdi av eiendeler klassifisert som «finansielle eiendeler til virkelig verdi over resultatet», inkludert utbytte, medtas i resultatregnskapet under «Netto inntekter fra investeringer i kollektivporteføljen, investeringsvalgporteføljen eller selskapsporteføljen» i den perioden de oppstår.

- Verdipapirer tilgjengelig for salg

Verdipapirer tilgjengelig for salg er ikke-derivative finansielle eiendeler selskapet velger å plassere i denne kategorien eller som ikke er klassifisert i noen annen kategori. Verdipapirer som er klassifisert i denne kategorien, måles til virkelig verdi. Verdiendringer føres over andre resultatkomponenter.

- Utlån og fordringer

Verdipapirer klassifisert som utlån og fordringer er ikke-derivative finansielle eiendeler med betalinger som er faste eller lar seg fastsette, og som ikke blir notert i et aktivt marked, unntatt de som selskapet har klassifisert til virkelig verdi over resultatet. Utlån og fordringer regnskapsføres til amortisert kost etter effektiv rente-metode.

Selskapet har klassifisert investeringer i «collateralized debt obligations» (CDO) og aksjeindekserte obligasjoner til «utlån og

fordringer» fordi det ikke er et aktivt marked for disse verdipapirene. Derivatdelen er dekomponert og klassifisert til virkelig verdi over resultatet.

Virkelig verdi er satt lik amortisert kost for hovedstolen til CDO'er som inngår i utlån og fordringer fordi avvik i forhold til virkelig verdi på CDO'ene er presentert som finansielt derivat.

- Investeringer som holdes til forfall

Investeringer som holdes til forfall er ikke-derivative finansielle eiendeler notert i et aktivt marked, med faste eller forutsigbare betalinger og faste forfall som selskapet har en positiv intensjon om å holde til forfall. Disse obligasjonene måles til amortisert kost etter effektiv rentemetode.

Tap ved verdifall på obligasjoner som holdes til forfall reverseres over resultatregnskapet dersom en senere økning av gjenvinnbart beløp objektivt kan relateres til en hendelse inntrådt etter at tapet ved verdifall ble innregnet i resultatregnskapet.

Gjenvinnbart beløp for investeringer i obligasjoner som holdes til forfall beregnes til nåverdien av forventede fremtidige kontantstrømmer, diskontert med sist fastsatte effektiv rentesats (dvs. den effektive rentesats som ble beregnet ved første gangs registrering av disse finansielle eiendelene).

- Derivater

Derivatene består av valuta- og renteinstrumenter samt instrumenter forbundet med strukturerte produkter. Derivater føres til virkelig verdi over resultatet på dato hvor kjøp av derivatet er inngått. Avvik i forhold til virkelig verdi på CDO'ene er presentert som finansielt derivat. Standard & Poors tabeller for konkurssannsynligheter for CDO'er er benyttet ved verddivurderingen. Disse tabellene viser for hver løpetid og rating en sannsynlighet for mislighold av hovedstolen.

VALUTA

Eiendeler og gjeld i utenlandsk valuta er omregnet til norske kroner etter kurser på balansedagen.

Deler av eiendeler i utenlandsk valuta er sikret med valutaterminforretninger. Ved realisasjon av valutaterminforretningene resultatføres gevinst og tap.

BYGNINGER OG FAST EIENDOM

SpareBank 1 Forsikring AS har eiendomsplasseringer gjennom investeringer i datterselskaper og tilknyttede selskaper. Aksjer i datterselskaper og tilknyttede selskaper er regnskapsført etter egenkapitalmetoden. Regnskapene til disse selskapene er omarbeidet i samsvar med de prinsipper som selskapsregnskapet til SpareBank 1 Forsikring AS er utarbeidet etter. Avsatt konsernbidrag i datterselskapene er inntektsført i selskapets resultat.

Eiendommene i datterselskapene og de tilknyttede selskapene vurderes individuelt ved bruk av selskapets interne verdsettelsesmodell ved at antatt framtidig netto kontantstrøm diskonteres med avkastningskravet for den enkelte investering. Avkastningskravet tar hensyn til rentenivået, den generelle risikoen i eiendomsmarkedet og risiko som er spesifikk for den enkelte eiendom. Beregningen av virkelig verdi oppdateres ved hver regnskapsavslutning. Leieinntekter, driftskostnader og effekten av verdiendringer knyttet til eiendommene vises i note.

Parallelt med intern verddivurdering blir det for kontrollformål utført ekstern verddivurdering for utvalgte eiendommer i porteføljen. Utvalget er trukket tilfeldig av forhåndsdefinert antall eiendommer. Utvalget for ekstern vurdering rulleres over en periode på 3 år.

I forbindelse med verddivurdering av aksjene er effekten av latent skatt i aksjeselskaper beregnet utenom verddivurderingsmodellen. Den latente skatten i selskapene medfører ofte en rabatt i forhold til eiendomsverdien ved omsetning av slike selskap. Latent skatt er beregnet med 7 % av differansen mellom virkelig verdi og skattemessig verdi, redusert med bokført utsatt skatt i selskapsregnskapene

for eiendommene. Dette er i henhold til normal bransjepraksis. Nettoeffekten er behandlet som nedskrivning av verdien av aksjene i eiendomsselskapene.

IMMATERIELLE EIENDELER

Standard IKT-programvare som oppfyller kriteriene for balanseføring føres til anskaffelseskost (inkludert utgifter til å få programmene operative), og avskrives lineært over forventet utnyttbar levetid.

Utgifter til vedlikehold av programvare kostnadsføres etter hvert som de påløper. Utgifter direkte forbundet med utvikling av identifiserbar og unik programvare som eies av selskapet, blir balanseført som en immateriell eiendel når følgende kriterier er oppfylt:

- det er teknisk mulig å ferdigstille programvaren slik at den vil være tilgjengelig for bruk
- ledelsen har til hensikt å ferdigstille programvaren og bruke eller selge den
- det er mulig å bruke eller selge programvaren
- det kan påvises hvordan programvaren vil generere sannsynlige fremtidige økonomiske fordeler
- tilstrekkelige tekniske, finansielle eller andre ressurser er tilgjengelig for å ferdigstille og ta i bruk eller selge programvaren
- utgiftene kan måles pålitelig

Direkte utgifter omfatter personalkostnader for programutviklingspersonell og en andel av direkte tilhørende faste kostnader. Andre utviklingsutgifter som ikke oppfyller disse kriteriene blir kostnadsført etter hvert som de påløper. Utviklingsutgifter som er kostnadsført kan ikke balanseføres som en eiendel i senere perioder. Balanseført egenutviklet programvare avskrives lineært over forventet utnyttbar levetid fra tidspunktet programvaren er tilgjengelig for bruk.

FORDRINGER PÅ FORETAK I SAMME KONSERN

Fordringer på foretak i samme konsern er ført opp til pålydende. SpareBank 1 Forsikring AS har ingen fordringer på eller gjeld til SpareBank 1 Gruppen AS eller datterselskaper utover det som følger av løpende forretningsmessige transaksjoner.

SKATT

Resultatført skatt består av periodeskatt (betalbar skatt) og utsatt skatt. Periodeskatt er beregnet skatt på årets skattepliktige resultat. Beregnet skattekostnad knyttet til andre resultatkomponenter blir ført under andre resultatkomponenter.

Utsatt skatt regnskapsføres etter gjeldsmetoden. Det beregnes forpliktelse eller eiendel ved utsatt skatt på midlertidige forskjeller, som er differansen mellom balanseført verdi og skattemessig verdi på eiendeler og forpliktelser, når det er sannsynlig at det vil foreligge fremtidig skattbar inntekt, og at midlertidige forskjeller kan trekkes fra i denne inntekten. Utsatt skatt fastsettes ved bruk av skattesatser og skattelover som er vedtatt eller i det alt vesentlige er vedtatt på balansedagen, og som antas å skulle benyttes når den utsatte skattefordelen realiseres eller når den utsatte skatten gjøres opp.

Eiendel ved utsatt skatt innregnes bare i det omfang det forventes fremtidig skattepliktige resultater fra selskapets egen virksomhet som gjør det mulig å utnytte den tilhørende skattefordelen. Ved vurdering av sannsynlighet vil historisk inntjening og forventede fremtidige marginer bli lagt til grunn.

Etter at skatteloven ble endret i 2012 omfattes ikke aksjerelaterte inntekter fra eiendeler som forvaltes i selskapets kollektiv- og investeringsvalgporteføljer av fritaksmetoden. Det ble innført et sjablongfradrag som skulle tilsvare disse inntektenes forholdsmessige andel av overskuddet som tilordnes selskapet, slik at lovendringen ikke skulle få effekt for denne delen av de aksjerelaterte inntektene.

Det er ikke beregnet utsatt skatt knyttet til verdiendring av eiendommer eid i egne selskaper for den delen som er knyttet til selskapsporteføljen eller som vil omfattes av sjablongfradraget. Realisasjon av

eiendommene vil i praksis være salg av aksjer. Eventuelle gevinster eller tap ved realisasjon av aksjer tilhørende selskapsporteføljen vil ikke være skattepliktig som følge av fritaksmetoden, og det er selskapets oppfatning at regnskapet gir best informasjonsverdi når utsatt skatt ikke oppføres på slike verdiendringer.

PENSJONSORDNINGER

Selskapet har både innskuddsplaner og ytelsesplaner. Selskapets kollektive pensjonsordninger er plassert i SpareBank 1 Forsikring AS.

En innskuddsplan er en pensjonsordning hvor selskapet betaler faste bidrag til forsikringselskapet. Det har ingen juridisk eller annen forpliktelse til å betale ytterligere tilskudd. Innskuddene regnskapsføres som lønnskostnad i takt med at de forfaller.

En ytelsesplan er en pensjonsordning som definerer en pensjonsutbetaling som en ansatt vil motta ved pensjonering. Selskapets kollektive ytelsesbaserte ordning sikrer medlemmene en pensjon på 70 % av sluttlønn opp til 12G fram til 77 år med etterfølgende avtrapping. Lønn utover 12G er sikret gjennom en innskuddsbasert ordning. Den ytelsesbaserte ordningen ble lukket for nyansatte etter 1. mai 2005.

I tillegg kommer forpliktelser som følger av Avtalefestet Pensjon (AFP) og enkelte særskilte avtaler om førtidspensjoner og tilleggspensjoner. I den gamle AFP-avsetningen ligger kun en avsetning for tidligere ansatte mellom 65 år og 67 år som i dag er AFP-pensjonister. Den gamle ordningen vil være helt utfaset i løpet av år 2015.

Den balanseførte forpliktelsen knyttet til ytelsesplaner er nåverdien av de definerte ytelsene på balansedatoen minus virkelig verdi av pensjonsmidlene. Pensjonsforpliktelsen beregnes årlig av en uavhengig aktuar ved bruk av en lineær opptjeningsmetode.

Nåverdien av de definerte ytelsene bestemmes ved å diskontere estimerte fremtidige utbetalinger med en diskonteringsrente med utgangspunkt i renten på en obligasjon utstedt av et selskap med høy kredittverdighet, OMF renten (Obligasjoner med fortrinnsrett) da dette markedet anses dypt nok. OMF renten skal ha tilnærmet den samme løpetiden som den relaterte pensjonsforpliktelsen. Bruk av foretaksobligasjon som diskonteringsrente krever at det finnes foretaksobligasjoner med lang løpetid, høy kvalitet, i samme valuta, og at det er et dypt marked for slike obligasjoner. Markedsaktører har fremholdt at OMF markedet er tilstrekkelig dypt, og at prisingen i markedet er pålitelig. Analyser utført eksempelvis av aktører som Gabler Wassum, samt våre eierbankers egne analyser hensyntatt rentebytteavtaler underbygger at det finnes et dypt og likvid marked for foretaksobligasjoner med høy kredittverdighet, konsentrert til OMF. Det norske markedet for OMF har blitt mer velutviklet etter finanskrisen, og har høy kreditt-rating. Selskapet har derfor valgt å legge til grunn OMF renten som diskonteringsrente for beregning av pensjonsforpliktelsen. Gjenværende gjennomsnittlig opptjeningsstid for medlemmene av ytelsesplanen i SpareBank 1 Forsikring AS er beregnet til 8,5 år.

Selskapet benytter en ny levetidstabell K 2013 BE utarbeidet av aktuarfirmaet EIKOS. Denne tabellen er sterkere enn K2013, men svakere enn den fra Finanstilsynet, K2013 FT. Aktuarielle gevinster og tap (estimatavvik) som skyldes ny informasjon eller endringer i de aktuarmessige forutsetningene blir regnskapsført under andre resultatkomponenter i den perioden de oppstår.

Endringer i pensjonsplanens ytelser resultatføres eller inntektsføres løpende i resultatregnskapet, med mindre rettighetene etter den nye pensjonsplanen er betinget av at arbeidstakeren blir værende i tjeneste i en spesifisert tidsperiode (opptjeningsperioden). I dette tilfellet amortiseres kostnaden knyttet til endret ytelse lineært over opptjeningsperioden.

Lov om statstilskudd til arbeidstakere som tar ut avtalefestet pensjon i privat sektor (AFP-tilskuddsloven) trådte i kraft 19. februar 2010. Arbeidstakere som tar ut AFP med virkningstidspunkt i 2011 eller senere, vil bli gitt ytelser etter den nye ordningen. Ny AFP-ordning

utgjør et livsvarig påslag på Folketrygden og kan tas ut fra 62 år. Den nye AFP-ordningen legger opp til at bedriften skal betale en samlet premie med utgangspunkt i årslønn til arbeidstakeren. Premien beregnes med utgangspunkt i en fast prosent av årslønn mellom 1 og 7,1 ganger gjennomsnittlig grunnbeløp. Årspremiesatsen for 2013 utgjør 2 %. Det skal ikke betales premie for arbeidstakere etter det året de fyller 61 år. Opptjening i ny ordning beregnes på bakgrunn av arbeidstakerens livsinntekt, slik at alle tidligere arbeidsår innregnes i opptjeningsgrunnlaget. Ny ordning finansieres ved at Staten dekker 1/3 av pensjonsutgiftene og 2/3 dekkes av arbeidsgiver.

SLUTTVEDERLAG

Sluttvederlag blir betalt når ansettelsesforhold avsluttes av selskapet før det normale tidspunktet for pensjonering eller når en ansatt frivillig aksepterer å slutte mot et slikt vederlag. Selskapet regnskapsfører sluttvederlag når det beviselig er forpliktet til enten å avslutte arbeidsforholdet til dagens arbeidstakere i henhold til en formell, detaljert plan som selskapet ikke kan trekke tilbake, eller til å gi sluttvederlag som følge av et tilbud som er gitt for å oppfordre til frivillig avgang.

EGENKAPITAL

Egenkapital består av innskutt egenkapital som aksjekapital og overkursfond, og opptjent egenkapital inkludert risikoutjevningfond.

Risikoutjevningfond

Risikoutjevningfondet har som formål å absorbere svingninger i risikoresultatet over tid. Avsetningen anses ikke å være knyttet til selskapets forsikringsrisiko for eksisterende eller fremtidige kunder og klassifiseres som opptjent egenkapital.

ANSVARLIG LÅNEKAPITAL

Ansvarlige lån har prioritet etter all annen gjeld. Tidsbegrenset ansvarlig lån kan telle med et beløp på inntil 50 % av kjernekapitalen ved beregning av kapitaldekningen, mens evigvarende ansvarlige lån kan telle med et beløp på inntil 100 % av kjernekapitalen. Ansvarlig lånekapital blir oppført til nominelle verdier. SpareBank 1 Forsikring AS har ved utløpet av 2013 ingen slike ansvarlige lån.

En fondsobligasjon er en obligasjon med pålydende rente, og hvor SpareBank 1 Forsikring AS ikke har plikt til å betale ut renter i en periode hvor det ikke utbetales utbytte, og investor har heller ikke senere krav på renter som ikke er utbetalt, dvs. rentene akkumuleres ikke. Fondsobligasjon er godkjent som et element i kjernekapitalen innen en ramme på 15 % av samlet kjernekapital. Finanstilsynet kan kreve at fondsobligasjonene skrives ned proporsjonalt med egenkapitalen dersom SpareBank 1 Forsikrings kjernekapitaldekning faller under 5 % eller samlet kapitaldekning faller under 6 %. Nedskrevne beløp på fondsobligasjonene skal være skrevet opp før det kan utbetales utbytte til aksjonærene eller egenkapitalen skrives opp. Fondsobligasjoner er ansvarlig lånekapital og er oppført til nominelle verdier.

FORSIKRINGSMESSIGE AVSETNINGER

Selskapets produkter er alle klassifisert som forsikringskontrakter.

Forsikringskontrakter skal vurderes etter IFRS 4. Standarden inneholder ikke spesifikke vurderingsregler utover enkelte mindre forhold. Det tillates anvendelse av regnskapsprinsipper som den enkelte regnskapspliktige har anvendt i tidligere årsregnskap under forutsetning av at de norske reglene om forsikringsmessige avsetningene er tilstrekkelige. For å dokumentere dette må selskapet gjennomføre en tilstrekkelighetstest. SpareBank 1 Forsikring AS gjennomfører årlig en slik test. Dette tilsier at tidligere anvendte prinsipper knyttet til forsikringsmessige avsetninger for livsforsikring kan anvendes.

De forsikringsmessige forpliktelsene innenfor livsforsikring omfatter premiereserve, tilleggsavsetninger, kursreguleringsfond, erstatningsavsetning, premiefond, innskuddsfond, pensjonistenes overskuddsfond og andre tekniske avsetninger.

Grunnlagsrenten vurderes til enhver tid etter renten på langsiktige statsobligasjoner, og i tråd med forskriften om premier og forsikringsfond i livsforsikring. Fra og med 1. januar 2011 er grunnlagsrenten 2,5 % for nye kontrakter, mens grunnlagsrenten for ny opptjening for kollektive pensjonsavtaler er 2,5 % fra 1. januar 2012. Grunnlagsrenten er 2,75 % for livsforsikringskontrakter (eksklusiv ytelsesbaserte kollektive pensjonsavtaler) tegnet i perioden 1. juni 2006–31. desember 2010. For kollektive pensjonsavtaler tegnet i perioden 1. juni 2006–31. desember 2010 er grunnlagsrenten 2,70 %. For opptjente rettigheter i kollektiv pensjon er grunnlagsrenten 3 % for årene 2004–2005. For nye individuelle livsforsikringskontrakter i perioden 1994–2005 er grunnlagsrenten 3 %. For øvrig er grunnlagsrenten 4 %.

Dødelighetsforutsetningene er i all hovedsak basert på fellesundersøkelser i FNO, mens forutsetninger om uførhet i all hovedsak er basert på selskapets egne erfaringer. I dødelighetsforutsetningene for uføre er det tatt høyde for korrelasjonen mellom uførhet og dødelighet.

Reserveavsetningene og premiene er fastsatt ut i fra prinsippet om at det skal være sikkerhetsmarginer i reservene og premiene. Sikkerhetsmarginene i premier og reserver er ikke kvantifisert, men vurdert ut i fra usikkerhet og langsiktighet til forpliktelsene.

Den ordinære premiereserven til selskapet er beregnet etter prospektive prinsipper på samme tariffgrunnlag som premietariffen. Det er foretatt IBNR- og RBNS-avsetninger etter statistiske metoder basert på selskapets egne erfaringer.

- Premiereserve:

Premiereserven er selskapets avsetning til å møte fremtidige forsikringsmessige forpliktelser. Reserven er beregnet som kontantverdien (neddiskontert med rente lik den garanterte rente) av selskapets samlede fremtidige forsikringsforpliktelser i henhold til de enkelte forsikringsavtaler, med fradrag av kontantverdien av fremtidige premier. En forsikrings premiereserve svarer til 100 % av forsikringens garanterte gjenkjøps-/flytteverdi før avbrudds-/flyttegebyr.

Administrasjonsreserve på 4 % av nettoreserven for kollektiv pensjon er inkludert.

Finanstilsynet har fastsatt at nytt dødelighetsgrunnlag for kollektiv pensjonsforsikring, K2013, skal gjelde fra 2014. I tråd med myndighetenes føringer er hele risiko- og renteoverskuddet avsatt til oppreservering i 2013. For kollektiv ytelsespensjon er kontraktene fullt oppreservert ved utgangen av 2013, mens det for fripoliser er avsatt 54 % av estimert oppreserveringsbehov.

- Tilleggsavsetninger:

For å sikre soliditeten i livsforsikringsselskapene kan det foretas tilleggsavsetninger inntil 12 % av premiereserven knyttet til den enkelte forsikringskontrakt. Tilleggsavsetningene er betinget kundetildelt overskudd som kan benyttes til å dekke den årlige rentegarantien, dersom avkastningen fra de finansielle eiendelene ikke er tilstrekkelig. Det kan ikke trekkes mer enn ett års rentegaranti det enkelte år.

- Kursreguleringsfond:

Avsetningen tilsvarende netto urealiserte merverdier på finansielle eiendeler, med unntak av investering i eiendom, vurdert til virkelig verdi og som inngår i kollektivporteføljen. Netto urealiserte merverdier fastsettes ved en samlet vurdering av porteføljen. Kursreguleringsfondet kan ikke være negativt.

- Erstatningsavsetning:

Erstatningsavsetningen skal dekke selskapets forventede erstatningsutbetalinger for forsikringstilfeller som er meldt, men ikke ferdig oppgjort, og skader som er inntruffet, men ennå ikke meldt ved regnskapsperiodens utløp (RBNS og IBNR). Avsetningene dekker også forventede indirekte skadebehandlingskostnader i henhold til forsikringsvirksomhetslovens bestemmelser om forsikringstekniske avsetninger for skadeforsikringsvirksomhet.

- Premiefond:

Premiefondet utgjør innbetalinger fra forsikringstakerne i forbindelse med tradisjonell pensjonsforsikring. Innbetalingene føres ikke i resultatregnskapet, men direkte i balansen.

- Innskuddsfond:

Innskuddsfondet utgjør innbetalinger fra forsikringstakerne i forbindelse med pensjonsforsikring hvor forpliktelsene er knyttet til verdien av særskilt investeringsportefølje. Innbetalingene føres ikke i resultatregnskapet, men direkte i balansen.

- Pensjonistenes overskuddsfond:

Fondet består av overskudd tilordnet premiereserve knyttet til pensjoner under utbetaling i kollektiv pensjonsforsikring. Fondet skal hvert år benyttes som engangspremie for tillegg til ytelsene til pensjonistene.

PREMIEINNTEKTER

Premieinntekter for egen regning omfatter forfalte bruttopremier fratrukket premie for avgitt gjenforsikring og overførte premiereserver fra andre selskaper. Inntektsføringen er uavhengig av om premien er betalt eller ikke. Ved nyttegning inntektsføres premien når forsikringen blir utstedt. Periodisering av opptjent premie ivaretas ved avsetning til premiereserven.

ERSTATNINGER

Erstatninger for egen regning omfatter utbetalte forsikringsoppgjør fratrukket mottatt gjenforsikring, overførte forsikringsmidler til andre selskaper og endring i erstatningsavsetninger. Avsetning for erstatninger som ikke er ferdigbehandlet eller utbetalt ivaretas ved avsetning til erstatningsavsetningen.

FLYTTING AV LIVSFORSIKRINGSKONTRAKTER

Overføring av premiereserve, tilleggsavsetning og kursreguleringsfond fra annet selskap føres over resultatregnskapet under posten «Premieinntekter for egen regning; Overføring av premiereserve fra andre forsikringsselskaper» og «Resultatførte endringer i forsikringsforpliktelser; Overføring av tilleggsavsetninger og kursreguleringsfond fra andre forsikringsselskaper». Overføring av premiereserve, tilleggsavsetning og kursreguleringsfond til annet selskap føres under «Erstatninger for egen regning; Overføring av premiereserve, tilleggsavsetninger og kursreguleringsfond til andre forsikringsselskaper». Kostnads-/inntektsføringen skjer på det tidspunktet risikoen overføres. På samme tidspunkt reduseres/økes premiereserven i forsikringsfondet tilsvarende. Beløpet blir stående som kortsiktig gjeld/tilgodehavende til oppgjør finner sted. Forsinkelsesrenter ved fraflytting føres under «Andre forsikringsrelaterte kostnader».

HENDELSER ETTER BALANSEDAGEN

Regnskapet anses som godkjent for offentliggjøring når styret har behandlet regnskapet. Generalforsamlingen, representantskapet og regulerende myndigheter vil etter dette kunne nekte å godkjenne regnskapet, men ikke forandre dette.

Hendelser fram til regnskapet anses godkjent for offentliggjøring, og som vedrører forhold som allerede var kjent på balansedagen, vil inngå i informasjonsgrunnlaget for fastsettelsen av regnskapsestimater og således reflekteres fullt ut i regnskapet. Hendelser som vedrører forhold som ikke var kjent på balansedagen, vil bli opplyst om dersom de er vesentlige.

Regnskapet er avlagt etter en forutsetning om fortsatt drift. Denne forutsetningen var etter styrets oppfatning til stede på det tidspunkt regnskapet ble godkjent for fremleggelse.

NOTE 2 – RISIKOSTYRING

Generelt

SpareBank 1 Forsikring AS er gjennom sin virksomhet eksponert for både finansiell-, forsikrings-, operasjonell og forretningsrisiko.

Selskapets resultat påvirkes blant annet av utviklingen i rentenivå, utviklingen i aksje- og eiendomsmarkedet, samt utvikling i levealder og sykdom/uførhetsforløp. Finansiell risiko omfatter markedsrisiko, likviditetsrisiko og motpartsrisiko. Den finansielle risikoen er i stor grad knyttet til hvordan selskapet klarer å innfri den årlige minsteavkastningen (rentegarantien) som en stor del av kundene er garantert. Dette stiller krav både til hvordan selskapet forvalter sine eiendeler og til hvordan selskapet styrer og kontrollerer sin risiko. Forsikringsrisiko er risiko for at premier og tilhørende reserver ikke er tilstrekkelige i forhold til de forpliktelser selskapet har påtatt seg. Helhetlig risikostyring er et prioritert område i SpareBank 1 Forsikring AS.

Mål for risikostyringen

Risikostyringen i SpareBank 1 Forsikring AS skal støtte opp under selskapets overordnede mål. I tillegg skal risikostyringen bidra til trygghet for kunden, samt bidra til høyest mulig avkastning innenfor et akseptabelt risikonivå. Risikonivået skal stå i samsvar med styrets risiko-appetitt. Risikostyringen skal sikre finansiell stabilitet og forsvarlig kapitalforvaltning. Dette skal oppnås gjennom:

- En sterk risikokultur med høy bevissthet om risikostyring
- En optimal kapitalallokering i henhold til selskapets strategiplan
- Tilstrekkelig bufferkapital ut fra selskapets vedtatte risikoprofil

Organisering av risikostyrings- og aktuarfunksjonen

Styret fastsetter hvert år rammer for finansiell risiko, i tillegg til å definere selskapets overordnede risikoappetitt. Styret vedtar hvert år en strategi for risikostyring som omfatter prosesser, rammer og handlingsregler som selskapet skal følge når risikoeksponeringen i selskapet passerer gitte nivåer. Risikostyringsfunksjonen ivaretas av avdelingen Risk Management med ansvar for overvåking og oppfølging av finansiell risiko, rapportering og compliance. Avdelingen er organisert i forretningsområdet Økonomi og Risikostyring og er uavhengig fra operasjonelle funksjoner. Avdelingen innehar både finansiell og aktuariell kompetanse.

Selskapets forsikringsrisiko overvåkes av ansvarshavende aktuar organisert i forretningsområdet Produkt og Analyse. Selskapets internrevisjon gir råd til ledelsen om selskapets risikostyring. Internrevisjonen rapporterer direkte til styret.

Selskapets samlede risikoeksponering beskrives i selskapets risiko-rapport som behandles av styret. SpareBank 1 Gruppen har det overordnede ansvaret for risikostyringen i konsernet.

Investeringsstrategi

Selskapets investeringsstrategi inneholder rammer for hvordan selskapet skal plassere og forvalte sine eiendeler, herunder tillatte markeder, aktivklasser og finansielle instrumenter. Investeringsstrategien inneholder også retningslinjer og rammer for kreditteksponering, motpartseksponering, valutarisiko og bruk av derivater i sikringsstrategier. Selskapets investeringsstrategi vedtas av styret.

Policydokumenter

Selskapet har etablert policydokumenter for:

- Policy for risikostyring
- Datapolicy
- Policy for styring og kontroll av markeds- og kredittisrisiko
- Policy for styring og kontroll av likviditetsrisiko
- Policy for styring og kontroll av forsikringsrisiko
- Policy for styring og kontroll av operasjonell risiko

Policydokumentene omfatter strategier, organisering, fullmakter, ansvar, risikorammer, overvåking, kontroll og rapportering. Samtlige dokumenter behandles årlig av styret.

Solvens II

Solvens II er et nytt europeisk soliditetsregelverk for forsikringselskaper som trolig vil tre i kraft fra 1. januar 2016. Deler av regelverket som

omhandler systemet for risikostyring og internkontroll, egenvurdering av risiko og kapitalbehov (ORSA), rapportering og forhåndsdialog om interne modeller innføres fra 1. januar 2014.

Solvens II regelverket er omfattende og det stilles store krav til forsikringselskaperens kapitalbehov, risikostyring, datakvalitet, rapportering og dokumentasjon. Kapitalkravet beregnes ut fra gitte stressscenarier og omfatter alle vesentlige risikoer innen markeds-, forsikrings-, motparts- og operasjonell risiko. Både eiendeler og forpliktelser skal under Solvens II verdifulles til markedsverdi. Dette innebærer at også verdien av forsikringsforpliktelsene vil variere avhengig av rentenivå.

SpareBank 1 Forsikring AS har gjennom flere år arbeidet med forberedelsene til Solvens II for å sikre at selskapet vil etterleve de krav som stilles gjennom Solvens II direktivet. Arbeidet med Solvens II har høy prioritet i selskapet og involverer ressurser fra hele organisasjonen. Selskapet har i 2013 videreutviklet selskapets risikomodel og gjennomført en egenvurdering av selskapets risiko og kapitalbehov (ORSA) basert på metodikken i Solvens II regelverket.

Stresstester

SpareBank 1 Forsikring AS benytter en intern stresstest som en del av risikostyringen i selskapet. Stresstesten omfatter samlet tapspotensial for markeds-, forsikrings- og motpartsrisiko i et definert krisescenario målt mot en bufferkapital utover regulatoriske krav. Intern stresstest er vedtatt av styret og beregnes på jevnlig basis, eventuelt daglig ved behov. Daglig beregning av bufferkapitalutnyttelsen er særlig aktuelt i perioder med store markedsbevegelser, og/eller når bufferkapitalutnyttelsen er nær grenseverdiene for handlingsreglene. Utvikling i kursreservene følges på daglig basis.

SpareBank 1 Forsikring AS beregner også stresstester (Stresstest I og Stresstest II) definert av Finanstilsynet på jevnlig basis. Styret informeres om resultatene. Stresstest II er ment å tilfredstille gjeldende regelverk, mens Stresstest I er en forenklet versjon av stresstesten under Solvens II. Selskapet har i 2013 videreutviklet selskapets system for beregning av beste estimat og risikomodellering i henhold til de nye kapitalkravsberegningene som innføres med Solvens II.

Sensitivitetsanalyse

Aktivsidene til SpareBank 1 Forsikring AS er stresstestet for å vise hvor mye eiers resultat påvirkes dersom følgende scenarier skulle inntreffe: Nedgang i aksjemarkedet på 20 %, renteoppgang på 1,5 % og nedgang i eiendomsmarkedet på 12 %. Disse stressfaktorene samsvarer med stressfaktorene i Stresstest II for tilsvarende risikoer. Stresstest-scenariene er beregnet pr. 31.12.13.

Scenario	Verdifall	(mill. kroner)
Fall i aksjemarkedene	-20 %	492
Stigende rentenivå	1,5 %	256
Fall i eiendomsverdi	-12 %	451

Sensitivitetsanalyser for forsikringsrisiko er gitt i note 5

Minimumsavkastningskrav

Selskapet styrer også risikoen via et minimumsavkastningskrav som skal bidra til at selskapet når et forhåndsfastsatt inntektsmål. Selskapet har definerte handlingsregler for risikoreducerende tiltak hvis avkastningen blir lavere enn minimumskravet eller bufferkapitalutnyttelsen når forhåndsdefinerte nivåer.

Motpartsrisiko

Motpartsrisiko er risiko for tap som skyldes at konsernets motparter ikke oppfyller sine forpliktelser overfor selskapet. Motpartsrisiko er relatert til obligasjoner, bankinnskudd, fordringer, eiendom og reassuranse. Styret har vedtatt rammer for de ulike verdipapirutstederne. I tillegg er det fastlagt minimumsnivå for kreditt-ratingen innenfor de ulike utstedergruppene. Videre er det lagt vekt på at eksponeringen skal være diversifisert innenfor ulike sektorer og mot ulike debitorer for å unngå konsentrasjon av kredittisrisiko. Detaljerte regler vedrørende tillatt risikonivå på plasseringene er gitt i eget mandat til Alfred Berg Kapitalforvaltning AS som forvalter porteføljen.

Tabellen nedenfor viser prosentvis fordeling av obligasjonsporteføljen eksklusive investeringsvalg og rentederivater pr. 31.12.13 fordelt på ratingklasse.

Obligasjonsporteføljen er inndelt etter nest beste offisielle rating fra Standard & Poors, Moodys eller Fitch.

Offisiell rating	Bokført verdi i mill. kroner	Prosentvis fordeling
Stat	907	6,0 %
Obligasjoner med fortrinnsrett AAA	3 128	20,6 %
Obligasjoner med fortrinnsrett AA	713	4,7 %
AAA	136	0,9 %
AA	1 172	7,7 %
A	3 943	25,9 %
BBB	1 255	8,3 %
BB	180	1,2 %
B	12	0,1 %
CCC	13	0,1 %
Ikke ratet	3 744	24,6 %
Sum	15 203	100,0 %

NOTE 3 – MARKEDSRISIKO

Markedsrisiko

Markedsrisiko er risikoen for tap som følge av prisbevegelser i markedene for aksjer, renter, eiendom, andre verdipapirer, valuta og kredittspred. Under dagens regelverk påvirkes ikke de forsikringsmessige avsetningene av endringer i rentenivået. Fall i aksje- og eiendomsmarkedene, økt rentenivå og økt spreadrisiko er de vesentligste risikofaktorene som kan påvirke selskapets markedsrisiko under gjeldende soliditetsregelverk.

SpareBank 1 Forsikring AS vurderer markedsrisikoen i selskapet fortløpende ved bruk av stresstester. Selskapet benytter også andre statistiske verktøy og metoder for å vurdere markedsrisikoen. Selskapet arbeider kontinuerlig med å videreutvikle modeller for måling og overvåkning av risiko.

Selskapet styrer også markedsrisikoen via et minimumsavkastningskrav som skal bidra til at selskapet når et forhåndsfastsatt inntektsmål. Selskapet har definerte handlingsregler for risikoreducerende tiltak hvis avkastningen blir lavere enn minimumskravet eller bufferkapitalutnyttelsen når forhåndsdefinerte nivåer.

SpareBank 1 Forsikring AS tilbyr pensjonsprodukter som har rentegaranti, det vil si en minsteavkastning som kundene er garantert hvert år. Selskapets gjennomsnittlige årlig garanterte rente er 3,14%.

Selskapets finansielle risiko er i stor grad knyttet til om selskapet klarer å innfri den årlige rentegarantien. Et lavt rentenivå vil øke risikoen for at selskapet ikke oppnår rentegarantien. Dersom avkastningen ikke er stor nok til å dekke den garanterte renten, vil selskapet måtte benytte

EIENDELER I UTENLANDSK VALUTA

NOK 1000	EUR	JPY	USD	Annen valuta
Aksjer og andeler	60 624	4 358 259	191 535	
Obligasjoner og andre verdipapirer med fast avkastning	43 147	1 396 648	127 624	23 882
Andre finansielle eiendeler				
Investeringsvalgportefølje	156 957	15 183 662	435 233	15 984
Netto i valuta	260 728	20 938 569	754 391	39 866
Valutakurs	8,3825	0,057918	6,0837	
Netto i NOK	2 185 549	1 212 720	4 589 491	273 930

EIENDELER I UTENLANDSK VALUTA

NOK 1000	EUR	JPY	USD	Annen valuta
Aksjer og andeler	60 624	4 358 259	191 535	
Obligasjoner og andre verdipapirer med fast avkastning	43 147	1 396 648	127 624	23 882
Andre finansielle eiendeler				
Investeringsvalgportefølje	156 957	15 183 662	435 233	15 984
Netto i valuta	260 728	20 938 569	754 391	39 866
Valutakurs	8,3825	0,057918	6,0837	
Netto i NOK	2 185 549	1 212 720	4 589 491	273 930

Operasjonell risiko

Operasjonell risiko er risikoen for tap som følge av utilstrekkelige eller sviktende interne prosesser eller systemer, menneskelige feil eller eksterne hendelser. Definisjonen omfatter også juridisk risiko. For å redusere risikoen er virksomheten organisert med vekt på veldefinerte ansvarsområder og klare rapporteringslinjer. Selskapet har etablert rutiner for identifisering og oppfølging av selskapets operasjonelle risiko, og den årlige risikovurderingen behandles i styret.

delers av bufferkapitalen som er bygget opp av tidligere års overskudd. I ett kalenderår kan tilleggsavsetninger kun benyttes for å dekke ett års rentegaranti. Eier er ansvarlig for eventuelt udekket beløp.

Investeringsstrategien og dermed markedsrisikoen for de ulike porteføljene i SpareBank 1 Forsikring AS er tilpasset den risikotoleransen selskapet har for de ulike produkter, kontrakter og ansvarlig kapital. Aktiv risikostyring i kundeporteføljene reduserer sannsynligheten for å ikke oppnå rentegarantien.

Risk Management avdelingen overvåker markedsrisikoen i selskapet og følger opp rammer og retningslinjer som er gjeldende for selskapet.

Valutarisiko

Valutarisiko er definert som økonomisk tap som følge av endringer i valutakurser. SpareBank 1 Forsikring AS hadde pr. 31.12.13 finansielle plasseringer for 8.262 mill. kroner denominert i utenlandske valutaer. Som en del av selskapets risikostyring, søkes hoveddelen av valutakursrisikoen i underliggende porteføljer nøytralisert ved valutaterminforretninger.

Eiendeler i utenlandsk valuta er i sin helhet knyttet til investeringsvirksomheten. Disse eiendelene er direkte eller indirekte eksponert mot endring i utenlandsk valuta mot norske kroner. Selskapet søker å nøytralisere det vesentlige av denne eksponeringen. Selskapet benytter valutaterminer for å sikre underliggende portefølje i annen valuta enn norske kroner. Valutakursbevegelser som medfører gevinster eller tap på sikringskontrakter vil motsvares av tap eller gevinst i underliggende portefølje.

NOTE 4 – LIKVIDITETSRISIKO

Likviditetsrisiko

Likviditetsrisiko er risikoen for at selskapet ikke har likviditet til å møte sine betalingsforpliktelser ved forfall, eller at det oppstår tap som følge av at selskapet må selge eiendeler for å dekke likviditetsbehovet.

Ved styring av likviditetsrisiko er hovedmålsettingen å sørge for at selskapet til enhver tid kan betale sine forpliktelser innen forfallsdato. Likviditeten er avhengig av hvor lang tid det vil ta å omgjøre verdien av finansielle plasseringer til kontanter. SpareBank 1 Forsikring AS har til enhver tid en kontantbeholdning (bankinnskudd) for å møte kjente kontantstrømmer. Sentralt i styringen av likviditetsrisiko er at en stor del av finansielle investeringer skjer i verdipapirer som er lett omsettelige. En egen likviditetsstrategi er vedtatt av styret. Ved utgangen av 2013 hadde selskapet 1.402 mill. kroner i likvide midler i selskapsporteføljen, fordelt med 159 mill. kroner i bankinnskudd og 1.243 mill. kroner i pengemarkedsfond, som kan dekke tilsvarende utbetalinger på kort tid.

FORFALLSSTRUKTUR PÅ BALANSEPOSTER GRUPPERT ETTER FORFALLSTIDSPUNKT

NOK 1 000	Inntil 6 mnd	6–12 mnd	1–3 år	3–5 år	Mer enn 5 år	Uten forfall	Sum
Aksjer og andeler til virkelig verdi	-	-	-	-	-	8 222 184	8 222 184
Obligasjoner og sertifikater til virkelig verdi	175 883	143 781	1 466 316	1 253 105	2 016 862	9 434 240	14 490 187
Utlån og fordringer til virkelig verdi	-	-	-	-	-	-	-
Derivater til virkelig verdi	2 216	-	-	-	-	-	2 216
Andre finansielle verdipapirer til virkelig verdi	-	-	-	-	-	91 032	91 032
Aksjer tilgjengelig for salg	-	-	-	-	-	1 298	1 298
Utlån og fordringer som måles til amortisert kost	-	-	189 479	146 197	1 932 186	-	2 267 862
Obligasjoner som holdes til forfall	183 344	-	1 180 569	662 736	1 236 376	-	3 263 025
Sum	361 443	143 781	2 836 364	2 062 038	5 185 424	17 748 754	28 337 804

NOTE 5 – FORSIKRINGSTEKNISKE FORHOLD

VIKTIGE FORUTSETNINGER OG ENDRINGER I DEM

- Grunnlagsrenten følger regelverk fastsatt av Finanstilsynet. For 2013 er grunnlagsrenten 2,5 % for nye kontrakter. For øvrig følger ny opptjening og opptjente rettigheter den maksimalt tillatte grunnlagsrente som var gjeldende på opptjeningstidspunktet.
- Dødelighetsforutsetningene er i all hovedsak basert på fellesundersøkelser i Finans Norge, mens forutsetninger om uførhet i all hovedsak er basert på selskapets egne erfaringer. I dødelighetsforutsetningene for uføre er det tatt høyde for korrelasjonen mellom uførhet og dødelighet.
- Fellestariff K2005 med sikkerhetsmarginer som tar høyde for økt levealder ble innført fra 2008 for kollektiv ytelsespensjon og fripoliser utgått fra kollektiv. Finanstilsynet har fastsatt at nytt dødelighetsgrunnlag for kollektiv pensjonsforsikring, K2103, skal gjelde fra 2014. I tråd med myndighetenes føringer er hele risiko- og renteovertskuddet avsatt til oppreservering i 2013. For kollektiv ytelsespensjon er kontraktene fullt oppreservert ved utgangen av 2013, mens fripolisekontraktene ikke er fullt oppreservert ennå.
- Premier og reserver er fastsatt ut fra det prinsipp at det skal være sikkerhetsmarginer i reservene og premiene. Sikkerhetsmarginene i premier og reserver er ikke kvantifisert, men vurdert ut fra usikkerhet og langsiktighet til forpliktelsene.

- Den ordinære premiereserven til selskapet er beregnet etter prospektive prinsipper på samme tariffgrunnlag som premietariffen. Det er avsatt IBNR- og RBNS-avsetninger etter statistiske metoder basert på selskapets egne erfaringer.

STYRING AV RISIKO FRA FORSIKRINGSKONTRAKTER

• *Vurdering av forsikringsrisiko*

Det er utarbeidet risikohåndbøker med retningslinjer for risikovurdering med helse- og tegningsregler for overtagelse av potensielle kunder. Ved tegning av individuelle risikoprodukter gjennomføres det en helsevurdering av forsikrede. Resultatet av denne vurderingen gjenspeiles i nivået på risikopremien som kreves. Ved inngåelse av kollektive avtaler med risikodekninger risikovurderes bedriften (underwriting). I underwritingen vurderes bedriftens tilhørende økonomi, bransje og syke- og uførehistorikk.

• *Kontroll av forsikringsrisiko*

I selskapets eksisterende portefølje overvåkes forsikringsrisikoen innen hver produktgruppe. Hver produktgruppes risikoresultat inndeles i elementene dødelighet, uførhet og overlevelse. Utviklingen av risikoresultatene følges gjennom året. For hver type av risiko er det ordinære risikoresultat for en periode differansen mellom de risikopremier selskapet har tatt inn for perioden og de erstatninger som inntreffer i perioden. Forsikringstilfelle som selskapet ikke har fått melding om, men som man av erfaring bør anta er inntruffet, hører med i vurderingen. I forbindelse med risikobasert tilsyn har selskapet utarbeidet et rammeverk for styring og kontroll av forsikringsrisiko.

RISIKORESULTAT 2013

-mill. kroner	Individuell rente/pensjon	Individuell kapital	Kollektiv pensjon	Ulykke	Gruppeliv	Sum
Dødsrisiko -inkl. opplevelsesrisiko	4,742	218,017	-18,489	-	68,285	272,555
Uførhet	11,113	-22,009	40,126	-	82,412	111,641
Ulykke	-	-	-	57,581	3,299	60,880
Risikoresultat før tekniske avsetninger	15,856	196,007	21,636	57,581	153,997	445,076
Tekniske avsetninger	0,462	2,629	-0,456	-20,421	-10,741	-28,527
Risikoresultat etter tekniske avsetninger	16,318	198,636	21,181	37,159	143,255	416,549
Oppreservering	-	-	-33,612	-	-	-33,612
Risikoresultat netto	16,318	198,636	-12,431	37,159	143,255	382,938

Tallene under viser samlet risikoresultat for 2013 ved en reduksjon i dødeligheten på hhv 10 prosent og 20 prosent eller en økning i uførheten på hhv 10 prosent og 20 prosent.

(mill. kroner)	Individuell rente/pensjon	Individuell kapital	Kollektiv pensjon	Ulykke	Gruppeliv	Sum
10 prosent reduksjon i dødelighet	14,444	209,964	19,363	57,581	180,541	481,893
20 prosent reduksjon i dødelighet	13,033	223,921	17,090	57,581	207,086	518,710
10 prosent økning i uførhet	-5,098	188,441	0,982	57,581	134,383	376,288
20 prosent økning i uførhet	-26,052	180,876	-19,673	57,581	114,769	307,501

Howdan risikoresultat påvirker resultat til eier, avhenger av hvilken overskuddsmodell som gjelder det enkelte produkt.

REASSURANSE

Selskapet har en reassuransestrategi som behandles årlig av styret. Strategien omhandler blant annet mål for selskapets reassuranseprogram og hvordan reassuranseprogrammet skal overvåkes.

Selskapet har følgende typer reassuransedekninger:

Kvotereassuranse

Ved kvotereassuranse deles forsikringsrisikoen mellom to parter, og på den måten overføres deler av risikoen til en reassurandør, der andelen som overføres er avtalespesifikt.

Eksedentreassuranse (surplus)

I kontraktene er det fastsatt en egenandel etter risikotype. All risiko utover egenandelen reassureres. Eksedentreassuranse er i likhet med kvotereassuranse en proporsjonal ordning, men med den ulikhet at prosentatsen varierer fra forsikring til forsikring. Eksedentreassuranse benyttes særlig for individuelle forsikringer.

Excess of loss/Katastrofereassuranse

For hver erstatning som overskrider et fast beløp dekker reassurandøren det overskytende beløp, gjerne begrenset til et spesifisert maksimum. En erstatning kan defineres per risiko eller per begivenhet. Eksempel på en excess of loss er katastrofereassuranse. I det tilfelle hvor erstatning defineres per risiko, kan excess of loss til forveksling ligne på eksedentreassuransen.

TILSTREKKEЛИGHETSTEST

I henhold til IFRS4 skal det utføres en tilstrekkelighetstest av reserven. Denne er utført etter samme prinsipp siden 2004. Beregningene tar utgangspunkt i de prognoser som ligger i selskapets finansmodell, der både aktiva- og passivasiden inngår. Det er forutsatt at administrasjons- og risikoresultat blir på dagens nivå, og en finansavkastning på 5 %.

For fripoliser er det antatt at gjenstående oppreserveringsbehov som følge av økt forventet levealder fordeles over 5 år. For kollektiv

ytelsespensjon er oppreservering foretatt, men det kan komme justeringer ved endelig beregning i fagsystemet.

Tilstrekkelighetstesten viser at premiereserven er tilstrekkelig ut fra de forutsetninger som er lagt til grunn.

FORHOLD OG BETINGELSER I FORSIKRINGSKONTRAKTER

FORSIKRINGSRISIKO

I de fleste produktgrupper tilbyr selskapet deknninger for uførhet, enten gjennom uførepensjon, premiefritak eller uførekapital.

Innen individuelle kontrakter og gruppeliv tilbys det dødsrisikoforsikringer.

Innen kollektiv pensjon tilbyr selskapet etterlattedekninger som trer i kraft ved forsikredes død.

Endringer i utbetalingsreglene i folketrygden for uføretelser m.m. vil kunne påvirke antall uføre og uføreavsetninger vesentlig. Når det gjelder endring i dødsrisiko, er det den stadig økende levealderen som påvirker om forventede utbetalingstidspunkter blir som forutsatt.

Med en stadig økning i levetid vil selskapets fremtidige utbetalinger til alderspensjon være økende sammenlignet med tidligere år.

RENTERISIKO

Selskapet har påtatt seg en betydelig renterisiko innenfor rente- og pensjonsforsikring. Selskapets gjennomsnittlige årlige rentegaranti er på 3,14 %, beregnet ut fra gjennomsnittlig forsikringsfond. Nye kontrakter i 2013 er tilbudt med grunnlagsrente 2,5 %. Et vedvarende lavt rentenivå vil øke risikoen tilknyttet rentegarantien. Dersom årlig avkastning ser ut til å bli lavere enn rentegarantien, foretas det finansielle tiltak for å sikre avkastning på nivå med rentegarantien. Hvis dette ikke er tilstrekkelig tas det midler fra tilleggsavsetningene for å dekke garantien. Eventuell negativ avkastning må dekkes av selskapets egenkapital. I gode finansielle år tilføres det midler til tilleggsavsetningene fra overskuddet. Dette er regulert oppad til 12 % av kontraktens premiereserve.

Gjennomsnittlig rentegaranti	2013
Individuell kapitalforsikring	2,49 %
Individuell rente/pensjonsforsikring	3,55 %
Kollektiv pensjonsforsikring	3,01 %
Gruppelivsforsikring	0,00 %
Ulykkesforsikring	0,00 %
Samlet	3,14 %

OVERSKUDDSMODELLER

Selskapet har produkter med og uten rett til overskudd etter reglene i forsikringsvirksomhetsloven.

- Ny overskuddsmodell: Kollektiv ytelsespensjon, Innskuddspensjon med avkastningsgaranti, Garantikonto, Individuelle sparekontrakter inngått etter 2008 og Gruppeliv med overskuddsfond.
- Modifisert overskuddsmodell: Fripoliser utgått fra kollektiv pensjon.
- Overskuddsdeling etter tidligere gjeldende regler: Individuell kapital og Individuell pensjon med overskuddsdeling inngått før 2008
- Uten overskuddsrett: Gruppeliv (med unntak av Gruppeliv med overskuddsfond), Kollektiv risikopensjon uten fripolise, Individuell rente, Individuell kapital, Ulykke.
- Med investeringsvalg: Innskuddspensjon med investeringsvalg, Individuell kapital, Individuell rente.

TILDELING AV OVERSKUDD

Hvorledes overskuddet tildeles hver enkelt kunde bestemmes ut fra hvilken produktgruppe kontrakten tilhører.

For individuelle kapitalforsikringer akkumuleres overskuddet på den enkeltes kontrakt og utbetales sammen med forsikringssummen.

Innen individuelle rente- og pensjonsforsikringer oppskrives den sikrede ytelsen med overskuddet. Individuelle forsikringer utgått fra kollektive ordninger behandles på tilsvarende måte.

For kollektive pensjonsordninger tilføres overskuddet ordningens tilhørende premiefond og pensjonistenes overskuddsfond etter regelverket fastsatt i lov om foretakspensjon. For ordninger utenfor lov om foretakspensjon tilføres overskuddet premiefondet.

- I produkter uten rett til overskudd eksponeres selskapet for kostnads- og forsikringsrisiko.
- Flytteretten, hvor oppgjørfristen kun er to måneder etter oppsigelsesfristens utløp for kontrakter hvor flytteverdien overstiger 300 mill. kroner, kan utgjøre en likviditetsrisiko dersom en eller flere større kontrakter flyttes i løpet av kort tid. En større fraflytting enn tilflytting over tid vil ha effekt på fremtidig kontantstrøm.
- Generelt vil endringer i rammebetingelser for næringen kunne påvirke fremtidige kontantstrømmer. Eksempelvis vil tilpasning til nytt lovverk for tjenestepensjon påvirke kontantstrømmen.
- Forfallsanalyse
Beste estimat for når forpliktelsene for spareforsikringer forfaller til utbetaling. I estimatet er det hensyntatt avgang. For kollektiv ytelsespensjon er ikke ny opptjening hensyntatt.

(mill. kroner)	Bokført verdi	0–5 år	5–10 år	10–15 år	15–20 år	>20 år
Utbetalinger (ikke diskontert)		4 061	2 705	1 766	1 172	1 361
Total premiereserve, netto (diskontert)	11 065					

KONSENTRASJON AV FORSIKRINGSRISIKO

- Forsikringsbestanden er godt diversifisert med hensyn på forsikringsrisiko. Den består i hovedsak av individuelle forsikringer og gruppeforsikringer der forsikringsrisikoen ikke er konsentrert.

NOTE 6 – OM PREMIER, AVSETNINGER OG OVERSKUDDSDDELING

Premieeksempler med risikobeløp kr 500.000 (ikke-røyker) og pensjonsbeløp kr 50.000. Alder 40 år. Uførerente til 67 år, livrente fra 60 til 67 år

	Premie mann	Premie kvinne
Månedlig risikopris død	62	32
Månedlig risikopris uførekapital	110	139
Månedlig risikopris uførerente	222	390
Månedlig risikopris ulykke	21	21
Engangspremie livrente	246 441	252 901

Premieeksempler på gruppeliv, risikobeløp kr 100.000. Alder 40 år

	Premie mann	Premie kvinne
Personalgruppeliv		
Årlig risikopris død	78	47
Årlig risikopris uførhet	232	378
Foreningsgruppeliv		
Årlig risikopris død	131	78
Årlig risikopris uførhet	561	926

PREMIEEKSEMPEL PÅ KOLLEKTIV PENSJON YTELSE

Pensjonsnivå 66 % med fradrag for folketrygd beregnet med 75 % G i grunnpensjon. Pensjonsalder 67 år, med følgende deknings:

- Alderspensjon livsvarig
- Ektefellepensjon 60 % av alderspensjon livsvarig
- Barnpensjon 50 % av alderspensjon til 18 år
- Uførepensjon lik alderspensjon og betalingsfritak
- Alder 37 år mann og kvinne med lønn 450 000 kroner. Beregningen viser første års lineære premie og omkostninger for en nytegnede avtale. Omkostningene øker ikke proporsjonalt når antall medlemmer øker.
- Grunnlagsrente 2,5 % og dødelighetsgrunnlaget er K2005.

Dekning	Årlig ytelse	Premie mann	Premie kvinne
Alderspensjon	79 869	15 821	18 291
Ektefellepensjon	47 921	4 773	1 332
Uførepensjon	39 935	6 173	9 214
Barnpensjon	79 869	389	176
Betalingsfritak		1 277	2 014
Sum		28 432	31 028
Sum premie (mann og kvinne)			59 460
Omkostninger			19 432
Totalpremie			78 891

AVSETNING ETTER PREMIETARIFF:

Avsetning etter premietariff innebærer at beregningene er utført med de samme forutsetninger som ligger til grunn for beregning av premien for den enkelte forsikringsavtale. Premiereserven er beregnet som kontantverdien av selskapets forpliktelser med fradrag for kontantverdien av framtidige premier. Rentesatsen som er benyttet ved beregningen er således gjeldende grunnlagsrente for kontrakten.

Den avsatte premiereserven inkluderer administrasjonsreserve.

IBNR OG RBNS AVSETNINGER:

- Avsetning for IBNR/RBNS gjøres ved hjelp av ulike modeller.
- For gruppeliv (personalgruppeliv, foreningsgruppeliv og grunnforsikringen) avsettes det delvis basert på risikopremie og delvis basert på erstatningshistorikk.
- For kollektiv pensjonsforsikring avsettes med utgangspunkt i ett års risikopremie.
- For individualbransjene avsettes delvis basert på risikopremie og delvis basert på erstatningshistorikk.
- For ulykkesprodukter er det avsatt med utgangspunkt i minstekravene til Finanstilsynet.
- IBNR/RBNS er ikke beregnet med diskonteringsrente.

OVERSKUDDSTILDELINGSPRINSIPPER OG AVSETNINGSGREGLER

Produktgruppe	Forsikringsfond ekskl. erstatningsavs. og avs. for løpende uføre	Erstatningsavsetning IBNR og RBNS	Avsetning for løpende uføre	Overskuddstildeling
Ind. rente og pensjon	Avsetning etter premietariff	417 millioner før reassurans	Årlig beløp ganger utbetalingsperiode eller årlig beløp ganger livrente	Til kjøp av tilleggssdekninger, unntatt kontoprodukt: Tilføres konto
Ind. kapital	Avsetning etter premietariff	324 millioner før reassurans	Årlig beløp ganger utbetalingsperiode	Akkumuleres på kontraktsnivå eller kjøp av tilleggssdekninger. Kontoprodukt: Tilføres konto
Kollektiv pensjon	Avsetning etter premietariff	309 millioner før reassurans	Ytelerspensjon: I de første 4 årene: 10* utbet. ytelse maksimert til livrenten* utbet. ytelse Etter 4 år: livr* utbet. ytelse Fripoliser og Risikopensjon: Årlig beløp ganger livrente, hensyntatt reaktiverting	Tilføres bedriftens premiefond og pensjonistenes overskuddsfond (for fripoliser oppskrives ytelsen)
Ulykke		301 millioner før reassurans		Uten rett til overskudd
Gruppeliv		677 millioner før reassurans		Uten rett til overskudd, unntatt gruppeliv med overskuddsfond.
Unit Link		2 millioner før reassurans		Avkastning tilfaller/belastes kunde
Innskuddspensjon med investeringsvalg		116 millioner for betalingsfritak	Årlig beløp ganger livrente, hensyntatt reaktiverting	Avkastning tilfaller/belastes kunde

NOTE 7 – NYTEGNING

PREMIE I TILKNYTNING TIL SALG AV FORSIKRINGER (NYTEGNING) DE SISTE TO ÅR

NOK 1 000	Ind. rente/ pensjon	Individuell kapital	Kollektiv pensjon	Ulykke	Gruppeliv	Totalt
2013	77 758	87 400	65 478	37 306	73 033	340 975
2012	99 658	71 628	73 150	35 522	10 227	290 185

NOTE 8 – INNTEKTER FRA FINANSIELLE EIENDELER

NOK 1 000	Kollektiv porteføljevalg	Investerings- portefølje	Selskaps- portefølje	Sum
-----------	-----------------------------	-----------------------------	-------------------------	-----

INNTEKTER FRA INVESTERINGER I DATTERFORETAK, TILKNYTTETE FORETAK OG FELLESKONTROLLERTE FORETAK

Inntekter fra investeringer i datterforetak, tilknyttede foretak og felleskontrollerte foretak	203 226	-	37 907	241 133
Sum inntekter fra investeringer i datterforetak, tilknyttede foretak og felleskontrollerte foretak	203 226	-	37 907	241 133

RENTEINNTEKTER OG UTBYTTE PÅ FINANSIELLE EIENDELER

Utbytte fra aksjer og andeler	3 609	-	-	3 609
Mottatte og opptjente renteinntekter	177 238	-	-889	176 349
Mottatte og opptjente renteinntekter obligasjoner holdt til forfall	226 637	-	23 152	249 789
Netto avkastning av rentepapirer	44 037	115 546	75 274	234 857
Sum renteinntekter og utbytte på finansielle eiendeler	451 521	115 546	97 537	664 604

VERDIENDRINGER PÅ INVESTERINGER

Netto urealisert gevinst/tap aksjer og andeler	394 780	1 427 522	-	1 822 302
Netto urealisert gevinst/tap rentepapirer	28 759	13 665	-7 851	34 573
Netto urealisert gevinst/tap av andre finansielle eiendeler	-29 977	10 950	9 570	-9 457
Sum verdiendringer på investeringer	393 562	1 452 137	1 719	1 847 418

REALISERT GEVINST OG TAP PÅ INVESTERINGER

Netto realisert gevinst/tap på aksjer og andeler	334 053	196 160	-	530 213
Netto realisert gevinst/tap på rentepapirer	1 589	2 166	-3890	-135
Netto realisert gevinst/tap av andre finansielle eiendeler	-18 061	-	-	-18 061
Andel realisert gevinst/tap eiendom	434	-	82	516
Sum realisert gevinst og tap på investeringer	318 015	198 326	-3 808	512 533

Netto inntekter og gevinst/tap fra finansielle eiendeler	1 366 324	1 766 009	133 355	3 265 688
--	-----------	-----------	---------	-----------

NOTE 9 – ERSTATNINGER FOR EGEN REGNING

NOK 1 000	Ind. rente/ pensjon	Individuell kapital	Kollektiv pensjon	Ulykke	Gruppeliv	Sum 2013	Sum 2012
Utbetalte erstatninger	579 907	463 170	332 982	67 000	418 338	1 861 397	1 810 391
Gjenkjøp	41 975	8 324	-	-	-	50 299	53 881
Brutto utbetalte erstatninger	621 882	471 494	332 982	67 000	418 338	1 911 696	1 864 272
- Gjensikringsandel	-781	-11 630	-	-28 864	-53 546	-94 821	-85 558
Endring i avsetning til erstatning	181 529	69 837	44 080	23 678	-80 938	238 186	186 069
Overføring av premiereserve, tilleggsavsetning og kursreserver til andre selskaper	9 277	4 474	668 029	-	-	681 780	399 010
Sum erstatninger for egen regning	811 907	534 175	1 045 091	61 814	283 854	2 736 841	2 363 793

NOTE 10 – FLYTTING TIL OG FRA LIVSFORSIKRING

NOK 1 000	Ind. rente/ pensjon	Individuell kapital	Kollektiv pensjon	Sum 2013	Ind. rente/ pensjon	Individuell kapital	Kollektiv pensjon	Sum 2012
MOTTATTE MIDLER								
Premiereserve	15 954	1 638	501 493	519 085	24 149	2 953	548 088	575 190
Kursreserve/tilleggsavsetninger	94	-	6 320	6 414	876	-	4 983	5 859
Overføringer over resultatregnskapet - mottatt				525 499	25 025	2 953	553 072	581 049
Premiefond overført direkte i balansen - mottatt	-	-	16 368	16 368	-	-	14 369	14 369
Totalt mottatte midler	16 048	1 638	524 181	541 867	25 025	2 953	567 441	595 418
Antall kontrakter mottatte midler	107	10	715	832	139	13	456	608
AVGITTE MIDLER								
Premiereserve	9 015	4 474	659 464	672 953	32 334	7 543	339 776	379 653
Tilleggsavsetninger	104	-	6 240	6 344	762	1	16 381	17 144
Kursreserve	159	-	2 324	2 483	1 211	13	989	2 213
Overføringer over resultatregnskapet - avgitt	9 278	4 474	668 028	681 780	34 307	7 557	357 146	399 010
Premiefond overført direkte i balansen - avgitt			44 364	44 364			55 118	55 118
Totalt avgitte midler	9 278	4 474	712 392	726 144	34 307	7 557	412 264	454 128
Antall kontrakter avgitte midler	58	20	515	593	70	-	388	458

NOTE 11 – ANTALL ÅRSVERK, PENSJONER OG PENSJONSFORPLIKTELSE

	Ansatte 31.12.13	Årsverk 31.12.13	Gjennomsn. ant. ansatte i 2013	Gjennomsn. ant. årsverk i 2013
SpareBank 1 Forsikring AS	597	582	628	611

GENERELL BESKRIVELSE AV SELSKAPETS PENSJONSFORPLIKTELSE:

Selskapet har en kollektiv pensjonsordning for sine ansatte i SpareBank 1 Forsikring AS (SB1F). Pensjonsordningen sikrer de fleste av de ansatte en pensjon på 70 % av sluttlønnen frem til 77 år med etterfølgende avtrapping. I tillegg er det etablert en ordning for kollektiv innskuddspensjon for nyansatte fra 01.05.05. Fra samme tidspunkt ble den ytelsesbaserte ordningen lukket. Selskapets pensjonsordninger tilfredstiller kravene i lov om obligatorisk tjenestepensjon.

I selskapet er 229 yrkesaktive i den ytelsesbaserte pensjonsordningen og 388 pensjonister omfattet av ordningen. I innskuddsordningen er 418 yrkesaktive omfattet av ordningen. Nesten alle ansatte i SpareBank 1 Skadeforsikring AS (SB1S) ble overført til SB1F ved starten av 2013 etter at SB1S utkontrakterte store deler av sin virksomhet til SB1F. Som en konsekvens av at ansettelsesforholdet ble overført, ble de tilhørende pensjonsforpliktelsene overdratt fra SB1S til SB1F. Det skjer en fordeling av pensjonskostnadene etter fastsatte fordelingsnøkler mellom selskapene. Ved verdsettelse av pensjonsmidlene og ved måling av påløpte forpliktelser benyttes estimerte verdier. Disse verdiene korrigeres hvert år i samsvar med oppgaver over pensjonsmidlenes flyttestørrelse fra livselskapet og aktuarmessig beregning av forpliktelsene.

Kostnadene er beregnet på forutsetningene for inngående balanse pr. 01.01. og det er beregnet en oppdatert netto pensjonsforpliktelse ut fra forutsetningene 31.12. Aktuarielle gevinster og tap (estimataavvik) føres rett mot resultatet. Periodens pensjonskostnad består av periodens pensjonsopptjening og rentekostnad påløpt pensjonsforpliktelse fratrukket forventet avkastning samt periodisert arbeidsgiveravgift. Innbetalt innskuddspensjon kostnadsføres i betalingsåret.

NOK 1 000	2013	2012
PENSJONSFORPLIKTELSE YTELSESBASERTE PENSJONSORDNINGER		
Nåverdi pensjonsforpliktelse 01.01.	245 488	261 792
Tilgang pensjonsforpliktelse	508 562	
Pensjon opptjent i perioden	17 477	6 709
Rentekostnad påløpt pensjonsforpliktelse	28 219	5 814
Utmelding medlemmer i pensjonsordning	-	-
Aktuarielle gevinster og tap (estimatavvik)	-2 386	-12 190
Utbetalte ytelser	-57 564	-16 637
Endring i tidligere perioders opptjening	-	-
Andre endringer (må evt. spesifiseres)	-	-
Nåverdi pensjonsforpliktelse 31.12.	739 796	245 488
herav fondsbaserte	677 339	223 941
herav ikke-fondsbaserte	62 457	21 547
PENSJONSMIDLER		
Pensjonsmidler 01.01.	186 564	184 863
Tilgang pensjonsmidler	370 937	
Forventet avkastning i perioden	23 055	7 075
Utmelding medlemmer i pensjonsordning	-	-
Aktuarielle gevinster og tap (estimatavvik)	53 040	-5 015
Innbetaling fra arbeidsgiver	47 878	10 382
Utbetalte ytelser	-49 688	-10 742
Andre endringer (må evt. spesifiseres)	-	-
Pensjonsmidler 31.12.	631 785	186 564
FINANSIELL STATUS 31.12.		
Nåverdi pensjonsforpliktelse 31.12.	739 796	245 488
Pensjonsmidler 31.12.	631 785	186 564
Netto pensjonsforpliktelse 31.12.	108 010	58 924
Ikke-innregnede tidligere perioders opptjening		
Netto pensjonsforpliktelse 31.12. ekskl. arbeidsgiveravgift	108 010	58 924
Arbeidsgiveravgift 01.01.	8 309	10 848
Arbeidsgiveravgiftkostnad	3 133	768
Netto arbeidsgiveravgift utmelding av medlemmer	19 464	-
Aktuarielle gevinster og tap (estimatavvik)	-7 815	-1 012
Utbetalt	-7 861	-2 295
Andre endringer	2 919	-
Arbeidsgiveravgift 31.12.	18 149	8 309
Netto pensjonsforpliktelse i balansen	126 160	67 233
NOK 1 000		
PERIODENS PENSJONSKOSTNAD		
Ytellesbasert pensjon opptjent i perioden	17 477	6 709
Rentekostnad påløpt pensjonsforpliktelse	28 219	5 814
Forventet avkastning på pensjonsmidler	-23 055	-7 075
Kostnadsført estimatavvik		
Netto ytellesbasert pensjonskostnad uten arbeidsgiveravgift	22 641	5 447
Periodisert arbeidsgiveravgift	3 422	768
Netto resultatført ytellesbasert pensjonskostnad	26 063	6 215
herav sikret pensjonskostnad inklusive arbeidsgiver avgift	22 871	6 689
Innskuddsbasert pensjonskostnad inkl. aga	27 209	11 868
Pensjonskostnader overført til SB1S	-29 639	-
Periodens pensjonskostnad innregnet i resultatregnskapet	23 633	18 083
Andre pensjonskostnader		
Avviklingsgevinst/tap ved avslutning av pensjonsopptjening av BP og EF (utstedelse av fripoliser)		
Sum pensjonskostnader innskudd og ytelse inklusive avviklingsgevinster	23 633	18 083
Estimert pensjonskostnad ytelse og innskudd for 2014 inkl aga:	24 905	24 581
Pensjonsgrunnlag-ytelse sikret	135 259	52 103
Kostnad i prosent av pensjonsgrunnlaget	16,9 %	12,8 %
AKTUARIELLE GEVINSTER OG TAP (ESTIMATENDRINGER)		
Periodens aktuarielle gevinster og (tap) innregnet i resultatet inkl. aga og etter skatt	43 431	5 894
Kumulative aktuarielle gevinster og (tap) innregnet i resultatet inkl. aga og etter skatt	-61 992	-105 422

SAMMENSETNING AV PENSJONSMIDLER

	2 013		2 012	
	Noterte	Unoterte	Noterte	Unoterte
Obligasjoner til amortisert kost	20,37 %	4,95 %	17,79 %	6,05 %
Obligasjoner til virkelig verdi	39,68 %	2,07 %	39,39 %	3,68 %
Eiendom		18,43 %		19,23 %
Aksjer og andeler	14,16 %		13,21 %	0,00 %
Andre eiendeler	0,34 %		0,68 %	0,00 %
Sum pensjonsmidler		100 %		100 %

Den faktiske avkastningen på pensjonsmidlene i NOK

23 055 7 075

30.12.13 30.12.12

FORUTSETNINGER

Diskonteringsrente	3,90 %	3,80 %
Forventet avkastning på midlene	3,90 %	3,80 %
Fremtidig lønnsutvikling	3,75 %	3,50 %
G-regulering	3,50 %	3,25 %
Pensjonsregulering	2,10 %	2,00 %
Arbeidsgiveravgift	14,10 %	14,10 %
Frivillig avgang	4 % og 2 %	4 % og 2 %

Demografiske forutsetninger:

Dødelighet	K2013BE	Justert K2005
Uførhet	IR2003	IR2003

MEDLEMSDATA

Utviklingen de siste fem år i den ytelsesbaserte pensjonsordningen	2013	2012	2011	2010	2 009
Nåverdi pensjonsforpliktelse 31.12.	739 796	245 488	261 791	231 592	245 965
Pensjonsmidler 31.12.	631 785	186 564	184 863	168 497	168 006
Underskudd	108 010	58 924	76 929	63 095	77 959

NOTE 12 – LØNN OG ANNEN GODTGJØRELSE TIL ADMINISTRERENDE DIREKTØR OG LEDENDE ANSATTE, SAMT STYRET, KONTROLLKOMITÉ OG REPRESENTANTSKAP

NOK 1 000	Honorar	Lønn	Bonus1)	Annens godtgjørelse	Årets pensjonskostnad
LEDENDE ANSATTE					
Turid Grotmoll	-	2 991	185	429	1 920
Kyrre Skram	-	1 460	125	215	126
Helene Fagerheim	-	1 905	173	289	509
Nils Tore Nilsen	-	1 474	63	228	158
Jan K Kristoffersen	-	1 989	120	312	200
Jøn Holtan	-	-	-	-	-
Nina Juel Arstal	-	1 758	113	261	305
Rune Hoff	-	1 206	47	189	94
Christian Parelius	-	1 748	114	334	165
Roar Skorge	-	1 785	154	255	288
Egil Riisnes	-	-	-	-	-
Sum 2013	-	16 315	1 092	2 511	3 765
Sum 2012	-	13 481	1 082	1 937	2 433
STYRET					
Kirsten Idebøen	-	-	-	-	-
Wenche Seljeseth	170	-	-	-	-
Helge Lundin Nordahl	170	-	-	-	-
Joachim Høegh-Krohn	108	-	-	-	-
Bjørn Engaas	170	-	-	-	-
Gerd Kristiansen	170	-	-	-	-
Pia Cathrine Sandberg	39	749	14	86	-
Geir Hjelkerud	-	810	14	148	-
Ola Kristian Læhren*) **)	59	462	26	16	-
Camilla Grønnerød**)	170	460	26	22	-
Sum 2013	1 056	2 481	80	272	-
Sum 2012	1 048	897	60	41	-
*) møtende varamedlem					
**) avgått 2013					
KONTROLLKOMITÉEN					
Dag Nafstad	51	-	-	-	-
Knut Ro	38	-	-	-	-
Rolf Røkke	38	-	-	-	-
Odd Broshaug	38	-	-	-	-
Ivar Listerud	38	-	-	-	-
Sum 2013	201	-	-	-	-
Sum 2012	191	-	-	-	-
REPRESENTANTSKAP					
Siri Strømmevold	4	-	-	-	-
Ellen Stensrud	9	-	-	-	-
Kristian Eidesvik	9	-	-	-	-
Øyvind Aske	9	-	-	-	-
Haakon Tronrud	9	-	-	-	-
Arne Henning Falkenhaus	12	-	-	-	-
Kyrre Elvegård	9	795	26	88	-
Sum 2013	60	795	26	88	-
Sum 2012	39	743	30	89	-

Honorar til revisor:

	2013	2012
- herav ordinær revisjon (inkl. MVA)	293	533
- herav andre tjenester utenfor revisjonen (inkl.MVA)	-	17
- herav skatterådgivning (inkl.MVA)	-	55

1) Bonusbeløpet er utbetalt bonus i regnskapsåret 2013.

Ved fratredelse før oppnådd pensjonsalder, har administrerende direktør og ledende ansatte avtale om etterlønn i 12 måneder etter oppsigelsestiden (6 mnd). Ved fratredelse fra 62 år har administrerende direktør rett til en pensjon tilsvarende 70 % av avtalt årslønn på fratredelsestidspunktet. Administrerende direktør kan fratrudd utgangen av det år vedkommende fyller 62 år med rett til pensjon tilsvarende 70 % av avtalt årslønn.

Maksimalt oppnåelig bonusbeløp for ledende ansatte, som defineres som selskapets ledergruppe, med individuelle bonusavtaler er 3 månedslønner i SpareBank 1 Forsikring AS. Bonus for måloppfyllelse for 2013 vil bli utbetalt i henhold til Finansdepartementets forskrift vedrørende godtgjørelse i finansinstitusjoner der halvparten av oppnådd bonusbeløp utbetales i 2013, og den resterende halvparten etter pro rata

prinsippet i 2014, 2015 og 2016. Den utsatte bonusutbetalingen vil være relatert til avkastningen på utvalgte egenkapitalbevis i SpareBank 1 Gruppens eierbanker.

Det utbetales ikke honorar til styrets leder, og det foreligger ingen forpliktelse overfor styrets leder til å gi særskilt vederlag ved opphør eller endring av vervet. Det foreligger heller ingen avtaler om bonus, over-skuddsdeling, opsjoner og lignende til fordel for leder av styret. Spare-Bank 1 Gruppen AS utbetaler lønn til styrets leder.

Ansattvalgte styremedlemmer i SpareBank 1 Forsikring AS er omfattet av den generelle bonusordningen for øvrige ansatte i selskapet. Styremedlemmer for øvrig har ikke noen form for variabel godtgjørelse.

NOTE 13 – SALGSKOSTNADER

NOK 1 000	2013	2012
Lønn	21 224	30 004
Provisjoner til SpareBank 1-banker	277 937	262 094
Provisjoner til meglere/agenter/andre bankdistributører	-	-
Andre salgskostnader	31 350	8 330
Sum salgskostnader	330 511	300 428

NOTE 14 – BRANSJEFORDELT RESULTATREGNSKAP OG RESULTATANALYSE

NOK 1 000	Ind.rente/ pensjon	Individuell kapital	Kollektiv pensjon	Gruppeliv	Ulykke	Selskapets midler	Totalt
<i>Resultatregnskap:</i>							
Premieinntekter	381 772	762 048	2 262 907	601 879	182 472	-	4 191 078
Inntekter fra finansielle eiendeler	430 708	87 066	740 656	82 834	21 260	3 800	1 366 324
Netto inntekter fra investeringer i investeringsvalgporteføljen	334 336	304 810	1 126 863	-	-	-	1 766 009
Andre forsikringsrelaterte inntekter	12 787	7 806	42 289	6 679	541	6	70 108
Erstatninger	-811 907	-534 175	-1 045 092	-283 854	-61 814	-	-2 736 842
Endring i forsikringsmessige avsetninger	114 723	64 266	-1 034 716	-128 243	-8 057	-690	-992 718
Resultatførte endringer i forsikringsforpliktelser-særskilt investeringsvalg	-215 885	-223 684	-1 857 209	-	-	-	-2 296 778
Overskudd på avkastningsresultatet	-	-	-36 897	-36 656	-	-	-73 553
Forsikringsrelaterte driftskostnader	-179 190	-206 089	-278 700	-52 970	-58 354	-29	-775 332
Andre forsikringsrelaterte kostnader	-383	-1 575	-32 323	-7 222	-6 561	-6	-48 070
RESULTAT AV TEKNISK REGNSKAP	66 961	260 473	-112 222	182 447	69 487	3 081	470 226
Avkastning på selskapets midler						168 164	168 164
Sum	66 961	260 473	-112 222	182 447	69 487	171 245	638 390
<i>Resultatanalyse:</i>							
Risikoresultat	16 319	198 635	21 180	143 256	37 159	-	416 548
Administrasjonsresultat	-11 202	45 716	-146 004	11 031	20 665	-23	-79 817
Avkastningsresultat	125 415	23 209	248 493	64 816	11 663	3 104	476 700
Oppreservering for økt levealder - fra risikoresultat	-	-	-33 612	-	-	-	-33 612
Oppreservering for økt levealder - fra avkastningsresultat	-	-	-184 097	-	-	-	-184 097
Vederlag for rentegaranti	370	-	18 715	-	-	-	19 085
Resultat til fordeling	130 902	267 560	-75 325	219 103	69 487	3 081	614 807
Avsetning til/anvendelse av tilleggsavsetninger	-63 941	-7 087	-	-	-	-	-71 028
Midler tilført/overført kunder	-	-	-36 897	-36 656	-	-	-73 553
Avkastning på selskapets midler	-	-	-	-	-	168 164	168 164
Resultat av teknisk regnskap	66 961	260 473	-112 222	182 447	69 487	171 245	638 390

BRANSJEFORDELT RESULTATREGNSKAP OG RESULTATANALYSE - DELBRANSJER

INDIVIDUELL RENTE OG PENSJON	Overskuddsmodell etter forsikringsvirksomhetsloven § 9-9	Overskuddsmodell etter tidl. gjeldende regler i lov 10.06.1988 om forsikringsvirksomhet § 8-1	Kontrakter uten rett til andel av overskudd	Investeringsvalg	Sum
NOK 1 000					
<i>RESULTATREGNSKAP:</i>					
Premieinntekter	2 065	9 271	324 302	46 134	381 772
Inntekter fra finansielle eiendeler	6 345	358 297	65 964	100	430 706
Netto inntekter fra investeringer i investeringsvalgporteføljen	-	-	-	334 336	334 336
Andre forsikringsrelaterte inntekter	10	1 282	1 121	10 374	12 787
Erstatninger	-6 065	-437 750	-226 844	-141 248	-811 907
Resultatførte endringer i forsikringsforpliktelser - kontraktsfastsatte forpliktelser	-5 205	118 102	1 364	463	114 724
Resultatførte endringer i forsikringsforpliktelser-særskilt investeringsvalg	-	-	-	-215 885	-215 885
Overskudd på avkastningsresultatet	-	-	-	-	-
Forsikringsrelaterte driftskostnader	-829	-48 931	-101 654	-27 776	-179 190
Andre forsikringsrelaterte kostnader	-9	-271	-96	-6	-382
RESULTAT AV TEKNISK REGNSKAP	-3 688	-	64 157	6 492	66 961
<i>Resultatanalyse:</i>					
Risikoinntekter	283	28 529	218 886	6 865	254 563
Risikokostnader	-444	-31 701	-27 440	-8 064	-67 649
Annet risikoinntekt/risikokostnad	-3 892	14 364	-	-	-
Avsetning IBNR/RBNS	-	-11 168	-170 366	5	-181 529
Tekniske avsetninger	-	-40	502	-	462
Netto risikoresultat	-4 053	-16	21 582	-1 194	16 319
Gebyrer	824	24 976	106 827	35 362	167 989
Driftskostnader ekskl. provisjoner	-656	-45 424	-51 399	-18 373	-115 852
Provisjoner	-173	-3 507	-50 255	-9 404	-63 339
Netto administrasjonsresultat	-5	-23 955	5 173	7 585	-11 202
Vederlag for rentegaranti	370	-	-	-	370
Driftsresultat før finans	-3 688	-23 971	26 755	6 391	5 487
Netto finansinntekter	5 178	227 162	54 925	101	287 366
Utbet.og overf. kursreserve. Bokført - verdijustert for garantikonto	-	-225	-	-	-225
Garantert rente	-1 869	-142 334	-17 523	-	-161 726
Netto avkastningsresultat	3 309	84 603	37 402	101	125 415
Oppreservering for økt levealder - fra avkastningsresultat	-	-	-	-	-
Resultat til fordeling	-379	60 632	64 157	6 492	130 902
Avsetning til/anvendelse av tilleggsavsetninger	-3 309	-60 632	-	-	-63 941
Resultat til kunder	-	-	-	-	-
Resultat av teknisk regnskap	-3 688	-	64 157	6 492	66 961

INDIVIDUELL KAPITAL	Overskuddsmodell etter tidl. gjeldende regler i lov 10.06.1988 om forsikringsvirksomhet § 8-1					Sum
	Overskuddsmodell etter forsikringsvirksomhetsloven § 9-9	Kontrakter uten rett til andel av overskudd	Investeringsvalg			
NOK 1 000						
<i>RESULTATREGNSKAP:</i>						
Premieinntekter	-	24 668	606 731	130 649	762 048	
Inntekter fra finansielle eiendeler	21 687	47 525	17 834	20	87 066	
Netto inntekter fra investeringer i investeringsvalgporteføljen	-	-	-	304 810	304 810	
Andre forsikringsrelaterte inntekter	35	83	282	7 406	7 806	
Erstatninger	-32 144	-110 284	-199 430	-192 317	-534 175	
Resultatførte endringer i forsikringsforpliktelser						
- kontraktsfastsatte forpliktelser	11 404	56 082	-3 216	-4	64 266	
Resultatførte endringer i forsikringsforpliktelser - særskilt investeringsvalg	-	-	-	-223 684	-223 684	
Overskudd på avkastningsresultatet	-	-	-	-	-	
Forsikringsrelaterte driftskostnader	-5 865	-17 617	-155 427	-27 180	-206 089	
Andre forsikringsrelaterte kostnader	-36	-457	-1 073	-9	-1 575	
RESULTAT AV TEKNISK REGNSKAP	-4 919	-	265 701	-309	260 473	
<i>Resultatanalyse:</i>						
Risikoinntekter	216	24 757	405 412	1 052	431 437	
Risikokostnader	-216	14 526	-179 780	-124	-165 594	
Avsetning IBNR/RBNS	-	-37 607	-31 280	-950	-69 837	
Tekniske avsetninger	-	-	2 629	-	2 629	
Netto risikoresultat	-	1 676	196 981	-22	198 635	
Gebyrer	3 010	11 235	214 702	26 877	255 824	
Driftskostnader ekskl. provisjoner	-5 132	-15 243	-65 697	-20 113	-106 185	
Provisjoner	-733	-2 375	-93 747	-7 068	-103 923	
Netto administrasjonsresultat	-2 855	-6 383	55 258	-304	45 716	
Vederlag for rentegaranti	-	-	-	-	-	
Driftsresultat før finans	-2 855	-4 707	252 239	-326	244 351	
Netto finansinntekter	17 649	29 729	13 462	17	60 857	
Utbet.og overf. kursreserve. Bokført-verdijustert for garantikonto	-	-1 124	-	-	-1 124	
Garantert rente	-19 713	-16 811	-	-	-36 524	
Netto avkastningsresultat	-2 064	11 794	13 462	17	23 209	
Resultat til fordeling	-4 919	7 087	265 701	-309	267 560	
Avsetning til/anvendelse av tilleggsavsetninger	-	-7 087	-	-	-7 087	
Resultat til kunder	-	-	-	-	-	
Resultat av teknisk regnskap	-4 919	-	265 701	-309	260 473	

ULYKKE	Overskuddsmodell etter tidl. gjeldende regler i lov 10.06.1988 om forsikringsvirksomhet § 8-1					Sum
	Overskuddsmodell etter forsikringsvirksomhetsloven § 9-9	Kontrakter uten rett til andel av overskudd	Investeringsvalg			
NOK 1 000						
<i>RESULTATREGNSKAP:</i>						
Premieinntekter	-	-	182 472	-	182 472	
Inntekter fra finansielle eiendeler	-	-	21 260	-	21 260	
Netto inntekter fra investeringer i investeringsvalgporteføljen	-	-	-	-	-	
Andre forsikringsrelaterte inntekter	-	-	541	-	541	
Erstatninger	-	-	-61 814	-	-61 814	
Resultatførte endringer i forsikringsforpliktelser						
- kontraktsfastsatte forpliktelser	-	-	-8 057	-	-8 057	
Resultatførte endringer i forsikringsforpliktelser -særskilt investeringsvalg	-	-	-	-	-	
Overskudd på avkastningsresultatet	-	-	-	-	-	
Forsikringsrelaterte driftskostnader	-	-	-58 354	-	-58 354	
Andre forsikringsrelaterte kostnader	-	-	-6 561	-	-6 561	
RESULTAT AV TEKNISK REGNSKAP	-	-	69 487	-	69 487	
<i>Resultatanalyse:</i>						
Risikoinntekter	-	-	148 258	-	148 258	
Risikokostnader	-	-	-67 000	-	-67 000	
Avsetning IBNR/RBNS	-	-	-23 678	-	-23 678	
Tekniske avsetninger	-	-	-20 421	-	-20 421	
Netto risikoresultat	-	-	37 159	-	37 159	
Gebyrer	-	-	93 071	-	93 071	
Driftskostnader ekskl. provisjoner	-	-	-33 985	-	-33 985	
Provisjoner	-	-	-38 421	-	-38 421	
Netto administrasjonsresultat	-	-	20 665	-	20 665	
Vederlag for rentegaranti	-	-	-	-	-	
Driftsresultat før finans	-	-	57 824	-	57 824	
Netto finansinntekter	-	-	11 663	-	11 663	
Utbet.og overf. kursreserve. Bokført-verdijustert for garantikonto	-	-	-	-	-	
Garantert rente	-	-	-	-	-	
Netto avkastningsresultat	-	-	11 663	-	11 663	
Resultat til fordeling	-	-	69 487	-	69 487	
Avsetning til/anvendelse av tilleggsavsetninger	-	-	-	-	-	
Resultat til kunder	-	-	-	-	-	
Resultat av teknisk regnskap	-	-	69 487	-	69 487	

KOLLEKTIV PENSJON

NOK 1 000	Ytelses- baserte pensjons- ordninger uten inves- teringsvalg	Fripoliser	Innskudds- baserte pensjons- ordninger uten inves- teringsvalg	Innskudds- baserte pensjons- ordninger med inves- teringsvalg	Kontrakter uten rett til andel av overskudd	Sum
RESULTATREGNSKAP:						
Premieinntekter	510 954	30 371	111 124	1 497 925	112 533	2 262 907
Inntekter fra finansielle eiendeler	332 284	317 328	51 270	14 320	25 454	740 656
Netto inntekter fra investeringer i investeringsvalgporteføljen	-	-	-	1 126 863	-	1 126 863
Andre forsikringsrelaterte inntekter	2 670	141	81	39 357	40	42 289
Erstatninger	-133 533	-141 823	-70 629	-623 581	-75 526	-1 045 092
Resultatførte endringer i forsikringsforpliktelses- kontraktfastsatte forpliktelser	-675 455	-241 301	-42 842	-23 770	-51 348	-1 034 716
Resultatførte endringer i forsikringsforpliktelses- særskilt investeringsvalg	-	-	-	-1 857 209	-	-1 857 209
Overskudd på avkastningsresultatet	-	-	-34 548	-	-2 349	-36 897
Forsikringsrelaterte driftskostnader	-53 491	-29 013	-10 549	-163 146	-22 501	-278 700
Andre forsikringsrelaterte kostnader	843	-196	-2 667	-30 203	-100	-32 323
RESULTAT AV TEKNISK REGNSKAP	-15 728	-64 493	1 240	-19 444	-13 797	-112 222
Resultatanalyse:						
Risikoinntekter	83 255	58 164	5 349	57 221	94 915	298 904
Risikokostnader	-60 980	-48 322	-1 625	-45 273	-78 619	-234 819
Annet risikoinntekt/risikokostnad	733	898	-	-	-	1 631
Avsetning IBNR/RBNS	-	-	-1 041	-12 171	-30 868	-44 080
Tekniske avsetninger	-137	-	-	-	-319	-456
Netto risikoresultat	22 871	10 740	2 683	-223	-14 891	21 180
Gebyrer	19 974	-35 480	8 681	131 241	6 099	130 515
Driftskostnader ekskl. provisjoner	-45 276	-24 280	-8 661	-130 280	-19 891	-228 388
Provisjoner	-6 033	-4 733	-1 888	-32 867	-2 610	-48 131
Netto administrasjonsresultat	-31 335	-64 493	-1 868	-31 906	-16 402	-146 004
Vederlag for rentegaranti	15 607	-	3 108	-	-	18 715
Driftsresultat før finans	7 143	-53 753	3 923	-32 129	-31 293	-106 109
Netto finansinntekter	265 946	185 646	38 843	12 685	21 260	524 380
Utbet.og overf. kursreserve. Bokført -verdijustert for garantikonto	-2 241	-84	-	-	-	-2 325
Garantert rente	-119 578	-145 591	-6 978	-	-1 415	-273 562
Netto avkastningsresultat	144 127	39 971	31 865	12 685	19 845	248 493
Oppreservering for økt levealder - fra risikoresultat	-22 872	-10 740	-	-	-	-33 612
Oppreservering for økt levealder - fra avkastningsresultat	-144 126	-39 971	-	-	-	-184 097
Oppreservering for økt levealder	-166 998	-50 711	-	-	-	-217 709
Resultat til fordeling	-15 728	-64 493	35 788	-19 444	-11 448	-75 325
Avsetning til/anvendelse av tilleggsavsetninger	-	-	-	-	-	-
Resultat til kunder	-	-	-34 548	-	-2 349	-36 897
Resultat av teknisk regnskap	-15 728	-64 493	1 240	-19 444	-13 797	-112 222

NOTE 15 – SKATT

Sammenheng mellom resultat før skattekostnad og skattegrunnlag

NOK 1 000	2013	2012
Resultat før skattekostnad	638 390	479 389
Endring i midlertidige forskjeller	-241 896	-1 136 206
Justering av midlertidige forskjeller (endring skatteloven i 2012)	-	689 173
Overføring pensjonsforpliktelse (direkte balanseført)	-156 376	-
Permanente forskjeller	-232 296	-131 569
Korreksjon tidligere år	-4 300	-9
Grunnlag for betalbar skatt i resultat	3 522	-99 222
Avgitt konsernbidrag med skattemessig virkning	0	0
Grunnlag for betalbar skatt i balansen	3 522	-99 222
Betalbar skatt	986	-
Endring i utsatt skattefordel/utsatt skatt forutsatt 28 %	91 462	290 177
Endring i utsatt skattefordel/utsatt skatt - effekt pga endret skattesats	-10 680	-
Effekt utsatt skattefordel av overført pensjonsforpliktelse - direkte balanseført	43 785	-
Skatteandel mottatt konsernbidrag	-28 000	-
For lite/mye avsatt skatt tidligere år	12 452	-
Skattekostnad	110 005	290 177
Skatt før andre resultatkomponenter	93 115	287 885
Skatt på andre resultatkomponenter	16 890	2 292
Herav skatt knyttet til:	-	-
Estimatavvik i pensjonsavtalen	16 890	2 292
Skattekostnad inkludert andre resultatkomponenter	110 005	290 177
Utsatt skatt/utsatt skattefordel pr. 31.12		
NOK 1 000		
Verdipapirer	200 694	131 993
Andeler i datterforetak og tilknyttede foretak (eiendomsselskap)	138 242	130 291
Forsikringsmessige avsetninger som er egenkapital	13 851	14 187
Sum utsatt skatt	352 787	276 471
Anleggsmidler	-576	-754
Avsetninger	-15 612	-11 125
Pensjonsforpliktelse	-34 371	-18 900
Sum utsatt skattefordel	-50 559	-30 779
Utsatt skattefordel knyttet til fremførbart skattemessig underskudd	-	-27 782
Utsatt skatt (+)/skattefordel (-)	302 228	217 909
Utsatt skattefordel	-	-
Utsatt skatt	302 228	217 909
Ikke balanseført utsatt skatt/skattefordel	-13 806	-10 268
Netto utsatt skatt/utsatt skattefordel	288 422	207 641
Avstemming av skattekostnad:		
28 % av resultat før skatt	178 749	134 229
Permanente forskjeller (28 %)	-65 043	-36 839
Effekt på utsatt skatt pr. 31.12. pga. endring i skattesats	-10 680	-
Korreksjon tidligere år	7 112	-3
Øvrige forskjeller	-133	192 790
Beregnet skattekostnad	110 005	290 177
Avstemming av skattekostnad:		
28 % av resultat før skatt	178 749	134 229
Permanente forskjeller (28 %)	-43 785	-
Skatt av mottatt konsernbidrag	-	-
Korreksjon tidligere år	-3	-3
Føring direkte mot egenkapitalen	-	-
Øvrige forskjeller	-	192 790
Endring utnyttelse av fremførbart utbyttegodtgjørelse	-	-
Beregnet skattekostnad	134 961	327 016

NOTE 16 – IMMATERIELLE EIENDELER (PROGRAMVARE) / INVENTAR OG UTSTYR

NOK 1 000	Utvikling av fagsystemer	Nåværende fagsystemer	Andre støtte-systemer	Lisenser	Øvrige immaterielle eiendeler	Sum
Balanseført verdi pr. 31.12.12	11 416	77 863	28 072	26 450	21 459	165 261
Anskaffelseskost 01.01.13	11 442	99 031	71 729	28 720	23 295	234 217
Tilgang i året	2 122	44 688	30 350	938	9 414	87 512
Avgang i året	11 442	3 607	1 700	-	-	16 749
Anskaffelseskost 31.12.13	2 122	140 112	100 379	29 658	32 709	304 980
Akkumulert avskrivning og nedskrivning pr. 01.01.13	26	21 168	43 657	2 270	1 836	68 957
Årets avskrivning	-	12 307	7 835	2 691	5 394	28 227
Årets nedskrivning	-	-	-	-	26	26
Avgang ordinære avskrivninger fagsystemer ikke lenger i bruk	26	3 607	1 700	-	-	5 333
Gevinst ved salg	-	-	-	-	-	-
Akk. avskrivninger og nedskrivninger pr. 31.12.13	-	29 868	49 792	4 961	7 256	91 877
Balanseført verdi pr. 31.12.13	2 122	110 244	50 587	24 697	25 453	213 103
			0			
Forutsetninger om økonomisk levetid:	3–10 år	3–6 år	3–10 år	3–10 år	6–10 år	

Den enkelte eiendel avskrives lineært i henhold til en avskrivningsplan basert på forutsetninger om programvarens økonomiske levetid.

SpareBank 1 Forsikring AS har en løpende avtale med SpareBank 1 Gruppen AS om levering av alt inventar og utstyr. Leiekostnad og rente for dette utgjorde 9,3 mill. kroner i 2013.

NOTE 17 – EIENDOM

Vurdering til virkelig verdi

Eiendommene bokføres til virkelig verdi. Etter IFRS er virkelig verdi det beløp en eiendel kan omsettes for eller en forpliktelse innfris til i en transaksjon på armlengdes avstand mellom velinformerte, frivillige parter.

INTERN VERDIVURDERINGSMODELL

Selskapet benytter en intern kontantstrømsmodell for å beregne virkelig verdi for eiendommene. I modellen estimeres en 30-års kontantstrøm på basis av forventede fremtidige kostnader og inntekter for hver enkelt eiendom. Etter utløpet av det 30. året i kontantstrømmen er det beregnet en sluttverdi. Kontantstrømmen inklusive sluttverdien inflateres med forventet prisvekst og diskonteres med et avkastningskrav som består av risikofri rente og et risikopåslag. Risikopåslaget er satt individuelt for hver enkelt eiendom.

MER OM DE VIKTIGSTE FORUTSETNINGENE:

Leieinntekter

For kontorarealer, som utgjør den største arealtypen i porteføljen, benytter selskapet en egen separat modell for å estimere forventet langsiktig kontantstrøm etter utløp av dagens leiekontrakter. Både prishistorikk fra reelle kontraktsinngåelser for den enkelte eiendom og markedsstatistikk fra samme geografiske område, inngår i datagrunnlaget for å estimere forventet fremtidig leie for arealet.

Forventet leie per kvadratmeter i området estimeres ved å beregne gjennomsnittlig markedsleie per kvadratmeter over de siste 10 år justert til dagens kroneverdi. Områdets forventede leie justeres så for den enkelte eiendom. Justeringen baseres på leiepriser fra reelle kontraktsinngåelser som sammenlignes med den historiske markedsleien for det samme området.

Dermed oppnås en forventet kontantstrøm per kontorareal som har basis i den reelle utviklingen i gjengs betalingsvilje og kontantstrøm for arealene i området.

For areal typer som ikke dekkes av leieprisstatistikk, benyttes selskapets egne vurderinger for å finne forventet fremtidig inntekt.

Kostnader

Gjennomsnittlige historiske driftskostnader og selskapets forventninger per eiendom inngår for å estimere forventede kostnader. Som et anslag for forventede eierkostnader på lang sikt benyttes statistikk fra OPAK

og Basale. Dersom de historiske kostnadene har vært spesielt høye eller spesielt lave, benyttes ytterpunktene i OPAK/Basale sitt anslag for normale eierkostnader for år 1 i kontantstrømmen. Eierkostnadene forutsettes å være stigende med eiendommens alder og vokser lineært til OPAK/Basales anslag for høye eierkostnader over kontantstrømmens lengde.

Avkastningskrav

Avkastningskravet består av risikofri rente, som endres over kontantstrømmen, og risikopåslag, som gjelder individuelt for hver eiendom.

Risikofri rente

Observasjoner fra transaksjonsmarkedet tyder på at eiendom er relativt lite sensitive til endringer i markedsrentene. I stedet er det langsiktige forventninger til rentenivået som synes å ligge til grunn for eventuelle prisendringer for eiendom. Grunnen til dette kan være at selv de lengste markedsrentene er relativt korte i forhold til forventet varighet på en næringseiendom.

Selskapet har valgt å benytte en 10-års swaprente for de første 10 årene i kontantstrømmen, og en antatt langsiktig normalrente på 5 % for de siste 10 årene og for sluttverdien. For årene i mellom, det vil si fra år 10 til år 20, er det benyttet interpolering mellom de to rentene.

Risikopåslag

Selskapet benytter et kategoriseringsverktøy for å anslå risikopåslagene per eiendom. Beliggenhet, kontraktslengde og antatt grad av syklisk karakter i kontantstrømmen til den enkelte eiendom inngår som elementer for å plassere eiendommens vektete risikoegenskaper på en poengskala. Eiendommens plassering på poengskalaen benyttes så til å finne eiendommens spesifikke risikopåslag innenfor et spenn mellom antatt høyt og lavt risikopåslag i markedet. Dette spennet blir kalibrert mot observerte nøkkeltall fra transaksjonsmarkedet. Kategoriseringen og kalibreringen skal til sammen bidra til markedsmessig og konsistent verddivurdering til virkelig verdi, både på tvers av eiendommene og over tid.

Ekstern verddivurdering

Flere av eiendommene i porteføljen har vært gjenstand for ekstern verddivurdering pr. 31.12.13.

Sensitivitet

Eiendomsverdiene er spesielt sensitive til endringer i avkastningskravet. Holdes alt annet likt, vil en økning i avkastningskravet på 0,25 prosentpoeng redusere verdiene med ca 135 mill. kroner, eller 3,6 %.

Verdiregulert aksje

Effekten av latent skatt i aksjeselskapene er beregnet utenom verddivurderingsmodellen. Latent skatt er beregnet med 7% av differansen mellom virkelig verdi og skattemessig verdi, redusert med bokført utsatt skatt i selskapsregnskapene for eiendommene. Netto effekten er behandlet som nedskrivning av verdien av aksjene i eiendomsselskapene.

Segment	Nominelt avkastningskrav (verdivektet)	Dagens Kontraks- leie	Forventet leie etter utløp	Vektet gjenvær. leietid	Nå- værende ledighet	Anslag eierkost pr. kvm	Brutto Areal	Virkelig verdi eiendom	Antall eien- dommer
Kontor - Indre by og sentrum, Oslo	7,2 %	125 549	127 905	4,8	2,7 %	224	77 439	1 917 218	7
Kontor - Skøyen	7,5 %	96 560	127 577	2,7	26,1 %	221	74 863	1 456 591	5
Oslo for øvrig	8,0 %	29 567	31 477	8,6	2,3 %	119	19 424	387 481	3
Totalt for hele porteføljen	7,4 %	251 675	286 958	4,4	11,7 %	212	171 726	3 761 290	15

Avkastningskrav, gjenværende leietid og ledighet er vektet i forhold til virkelig verdi.

Segment	Areal	Virkelig verdi eiendom	Øvrige eiendeler og gjeld	Avsatt konsern- bidrag	Verdi- regulert aksjer	Bokført verdi selskap	Herav verdireg. eiendom	Inntekts- ført resultat
Kontor - Indre by og sentrum, Oslo	77 439	1 917 218	96 914	77 496	-36 695	2 054 933	-7 761	133 017
Kontor - Skøyen	74 863	1 456 591	28 296	50 696	-32 661	1 502 922	17 603	92 745
Øvrig eiendom	19 424	387 481	43 255	16 522	-11 010	436 248	-9 425	27 103
Sum	171 726	3 761 290	168 465	144 714	-80 366	3 994 103	417	252 865

Bokført verdi 31.12.13

IB bokført verdi 01.01.	1 471
Årets verdiregulering	-
Tilgang/avgang	-1 471
Endring egenkapital	-
Utbetalt konsernbidrag	-
Avsatt konsernbidrag	144 714
Årets verdiregulering aksjer	-
UB bokført verdi 31.12.	144 714

	Selskaps- portefølje	Kollektiv portefølje	Bokført verdi
Aksjer og andeler balansepost 2.2.1 og 7.2.1	635 665	3 357 205	3 992 870
Direkte eide eiendommer balansepost 2.1 og 7.1	196	1037	1 233
Sum	635 861	3 358 242	3 994 103

All kapital i selskapene er stemmeberettiget

NOTE 19 – VERDSETTELSESHIERARKI – FINANSIELLE EIENDELER SOM MÅLES TIL VIRKELIG VERDI

NOK 1 000	NIVÅ 1	NIVÅ 2	NIVÅ 3	Sum
	Kvoterte priser i aktive på observerbare markeder	Verdsettelses-teknikk basert på observerbare markedsdata	Verdsettelses-teknikk basert på ikke observerbare markedsdata	
FINANSIELLE EIENDELER SOM MÅLES TIL VIRKELIG VERDI PR. 31.12.13				
Verdipapirer – tilgjengelig for salg	-	-	1 298	1 298
Utlån til kunder og fordringer på kredittinstitusjoner	-	-	-	-
Verdipapirer – virkelig verdi, Handelsporteføljen	2 133 869	17	-	2 133 886
Herav aksjer og andeler	1 634 497	-	-	1 634 497
Herav obligasjoner og sertifikater	499 372	-	-	499 372
Herav andre verdipapirer	-	17	-	17
Verdipapirer – virkelig verdi, FVO	20 291 031	378 486	-	20 669 517
Herav aksjer og andeler	6 587 687	-	-	6 587 687
Herav obligasjoner og sertifikater	13 703 344	287 471	-	13 990 815
Herav andre verdipapirer	-	91 015	-	91 015
Finansielle derivater	-	2 216	-	2 216
Herav aksjeinstrumenter	-	-	-	-
Herav valutainstrumenter	-	2 216	-	-
Herav renteinstrumenter	-	-	-	0
FINANSIELLE EIENDELER SOM MÅLES TIL VIRKELIG VERDI	22 424 900	380 719	1 298	22 806 917

FINANSIELLE FORPLIKTELSER SOM MÅLES TIL VIRKELIG VERDI PR. 31.12.13

CDO - avvik i forhold til virkelig verdi	-	89 600	-	89 600
Valutaterminer	-	7 709	-	7 709
Rentederivater	-	5 316	-	5 316
FINANSIELLE FORPLIKTELSER SOM MÅLES TIL VIRKELIG VERDI	-	102 625	-	102 625

AVSTEMMING AV NIVÅ 3:

Inngående balanse pr. 01.01.13				2 029
Gevinst og tap resultatført				-
Gevinst og tap i andre resultatkomponenter				32
Konvertert til ett annet fagsystem				-763
Kjøp og salg				-
UTGÅENDE BALANSE PR. 31.12.13				1 298

FINANSIELLE EIENDELER SOM MÅLES TIL VIRKELIG VERDI PR. 31.12.12:

Verdipapirer – tilgjengelig for salg	-	-	1 266	1 266
Utlån til kunder og fordringer på kredittinstitusjoner	-	-	763	763
Verdipapirer – virkelig verdi, Handelsporteføljen	2 381 494	17	-	2 381 511
Herav aksjer og andeler	1 854 383	-	-	1 854 383
Herav obligasjoner og sertifikater	527 111	-	-	527 111
Herav andre verdipapirer	-	17	-	17
Verdipapirer – virkelig verdi, FVO	16 377 251	491 670	-	16 868 921
Herav aksjer og andeler	4 664 897	-	-	4 664 897
Herav obligasjoner og sertifikater	11 712 354	422 246	-	12 134 600
Herav andre verdipapirer	-	69 424	-	69 424
Finansielle derivater	-	94 198	-	94 198
Herav aksjeinstrumenter	-	-	-	-
Herav valutainstrumenter	-	75 446	-	75 446
Herav renteinstrumenter	-	18 752	-	18 752
FINANSIELLE EIENDELER SOM MÅLES TIL VIRKELIG VERDI	18 758 745	585 885	2 029	193 46 659

FINANSIELLE FORPLIKTELSER SOM MÅLES TIL VIRKELIG VERDI PR. 31.12.12

CDO - avvik i forhold til virkelig verdi	-	174 200	-	174 200
Valutaterminer	-	-	-	-
Rentederivater	-	-	-	-
FINANSIELLE FORPLIKTELSER SOM MÅLES TIL VIRKELIG VERDI	-	174 200	-	174 200

AVSTEMMING AV NIVÅ 3:

Inngående balanse pr. 01.01.12				1 876
Gevinst og tap resultatført				-103
Gevinst og tap i andre resultatkomponenter				256
Kjøp og salg				-
UTGÅENDE BALANSE PR. 31.12.12				2 029

Andeler i aksje-, obligasjons- og pengemarkedsfond er vurdert til å tilhøre nivå 1 utifra at det offentliggjøres kurser for disse fondene.

NOTE 20 – FINANSIELLE EIENDELER OG FORPLIKTELSER TIL VIRKELIG VERDI OVER RESULTATET

NOK 1 000	Antall	Anskaffelses- kost	Bokført verdi/ virkelig verdi
<i>Norske aksjefond:</i>			
Alfred Berg Aktiv	122 692	41 380	99 661
Alfred Berg Indeks	544 410	88 043	132 671
Alfred Berg Norge PL	178 415	22 064	64 096
Danske Invest norske aksjer inst II	238 188	327 934	416 639
Holberg Norge	398 996	78 128	131 541
Nordea Norge Verdi	7 260	50 000	50 917
ODIN Norge	360 060	611 737	735 790
Skagen Vekst	11 830	14 959	18 990
Sum norske aksjefond	1 861 854	1 234 245	1 650 305
<i>Private Equity:</i>			
Abbon		290	17
Energy Ventures PE		15 912	42
Four Seas Vent III		450	-
Verdane Capital III		2 983	746
Sum private equity		19 635	805
<i>Utland Private Equity:</i>			
HarbourVest Int. PE IV-Direct Fund		7 768	776
HarbourVest Int. PE IV-Partnership		25 557	19 457
Sum utland Private Equity		33 325	20 233
<i>Utenlandske aksjefond:</i>			
Carnegie Medical	93 442	152 336	271 675
Cazenove Int Fund Plc Pan-Europe	16 642 593	314 087	522 252
Delphi Europa	108 671	172 757	256 991
DNB Fund-INDIA A	32 567	27 433	22 567
DNB Miljoinvest	662 996	230 430	272 258
DNB Nordic Technology	441 858	136 451	234 266
East Cap Balkan FD A SEK	1 378 447	15 000	15 038
GLG Japan Core Alpha Equity Fund AA	8 044	5 153	6 930
GLG Japan Core Alpha AAX	246 117	153 528	218 224
Holberg Norden	102 282	20 610	25 056
Invesco Japanese Equity Adv	2 585 306	365 544	492 159
Invesco Japanese Equity Core Fund	3 235 188	26 219	34 618
Invesco US Structured Equity Class	13 647	957	1 549
KLP Aksje Asia Indeks 1	107 835	73 499	111 261
KLP Aksje Europa Indeks 1	106 037	72 288	121 871
KLP AksjeGlobal Indeks I	29 297	43 206	47 902
KLP AksjeUSA Indeks USD	38 617	222 056	436 119
Legg Mason Growth Fund	585 713	234 896	417 068
Legg Mason Value Fund	876 605	476 295	734 345
Legg Mason CBA AGG Growth PA USD	9 065	10 000	10 236
Morgan Stanley Inv EUR Equity Alpha	131 719	33 939	40 842
Morgan Stanley American Fran USD A	322 245	60 463	96 343
ODIN Emerging Markets	391 199	69 507	79 214
ODIN Europa	929 347	74 446	122 293
ODIN Europa SMB	730 458	100 504	162 468
ODIN Finland	17 381	74 215	99 159
ODIN Global	1 212 751	118 713	170 610
ODIN Maritim	55 168	43 696	48 923
ODIN Norden	181 722	212 369	278 236
ODIN Offshore	519 348	103 419	124 207
ODIN Sverige	28 828	49 558	69 421
Parvest Equity Best Sel Euro	19 532	32 000	33 586
Parvest Equity USA Growth	387	22 429	48 820
Schroders In-Great China - IAC	44 071	9 526	10 660
Schroders International Emerging	513 077	27 475	52 512
Schroders International US Small	75 954	57 290	118 469
Schroders ISF European Eq Yield	6 279	726	845
Schroders ISF European Equity Alpha	174 836	48 414	94 942
Schroders ISF Greater China A	97 930	13 985	28 940
Schroders ISF Japanese Equity A	11 455	431	580
Schroders ISF Pacific Equity A	24 435	1 530	1 869
Schroders ISF US Large Cap A Acc	1 257	601	783
Schroders ISF US Small&Mid-Cap A	822	801	1 076
Schroders Intl US LG Cap-Iac	45 027	35 000	36 034
SEB Concept Biotechnology Acc Fund	104 936	21 941	60 430
Skagen Global	24 745	19 902	27 102
Skagen Kon-Tiki	51 081	26 832	31 742
Wells Fargo Lux WW US	376 317	268 005	458 350
Sum utenlandske aksjefond	33 396 635	4 280 462	6 550 841
Sum aksjer og andeler til virkelig verdi	35 258 489	5 567 667	8 222 184

NOK 1 000	Bokført verdi/ virkelig verdi
Beholdningsendringer gjennom regnskapsåret	
Inngående balanse 01.01.13	6 519 279
Tilgang av aksjer og andeler	924 745
Avgang av aksjer og andeler	-1 044 144
Urealiserte verdiendring	1 822 303
Utgående balanse 31.12.13	8 222 184

Andelen børsnoterte papirer i aksjeporteføljen:

Tilnærmet 100 % av papirene er investert i børsnoterte selskaper gjennom investeringer i aksjefond (UCITS)

Risikoprofilen i aksjeporteføljen:

Aksjeandelen har i løpet av året gjennomsnittlig vært på ca. 13,5 %.

Den regionale fordelingen var ved årets slutt 20 % i Norge og 80 % i utlandet. Regionsfordelingen i utlandet er stort sett forvaltet etter fordelingen i MSCI World AC, med små regionale avvik. Aksjeporteføljen er delt mellom indekxnære og aktive fond. Ved årsskiftet var forholdet mellom aktiv og indekxnær forvaltning henholdsvis 67 % og 33 %.

OBLIGASJONER OG SERTIFIKATER TIL VIRKELIG VERDI:

NOK 1 000	Sertifikater	Obligasjoner	Annet	Sum
Direkte investeringer i sertifikater og obligasjoner	50 012	4 964 474	-	5 014 486
Indirekte investeringer i sertifikater og obligasjoner forvaltet gjennom fond	-	5 745 818	3 687 321	9 433 139
Opptjente ikke forfalte renter	1 115	41 447	-	42 562
Sum obligasjoner og sertifikater	51 127	10 751 739	3 687 321	14 490 187

OBLIGASJONER OG SERTIFIKATER FORDELT PÅ UTSTEDERSEKTOR PR. 31.12.13:

NOK 1 000	Pålydende	Anskaffelses kost	Bokført verdi/ virkelig verdi
Stat	540 000	539 459	553 016
Annen offentlig utsteder	65 000	64 968	70 001
Finansielle foretak	12 615 468	12 920 413	13 251 178
Ikke-finansielle foretak	595 500	598 088	615 992
Sum obligasjoner og sertifikater pr. 31.12.13	13 815 968	14 122 928	14 490 187
Herav opptjente ikke forfalte renter			42 562

NOK 1 000	Risiko- vekting	Pålydende 2013	Anskaffelses- kost 2013	Bokført verdi /virkelig verdi 2013	Pålydende 2012	Anskaffelses- kost 2012	Bokført verdi/ virkelig verdi 2012
<i>Norske obligasjoner:</i>							
Stats og statsgaranterte	0 %	-	-	-	-	-	-
Norske obligasjoner med pantsikkerhet	10 %	1 544 000	1 549 863	1 590 764	1 533 000	1 531 127	1 576 180
Kommuner og fylker	20 %	65 000	64 968	70 001	55 000	54 932	59 745
Kredittforetak og bank	20 %	888 964	892 644	943 469	852 170	849 361	887 463
Obligasjonsfond	20 %	2 921 474	3 252 708	3 318 209	2 426 204	2 682 847	2 744 564
Pengemarkedfond	20 %	3 507 333	3 179 025	3 178 162	2 941 534	2 652 359	2 654 098
Obligasjonsfond	50 %	759 634	772 771	783 725	759 634	772 771	782 976
Kredittforetak og bank	100 %	501 000	501 745	512 544	381 645	382 901	385 830
Obligasjonsfond	100 %	606 788	632 957	629 588	571 618	597 223	593 999
Pengemarkedfond	100 %	494 593	509 218	509 159	482 597	496 869	496 967
Industriforetak	100 %	434 500	435 052	449 919	313 000	313 379	321 405
Sum norske obligasjoner til virkelig verdi		11 723 286	11 790 951	11 985 540	10 316 402	10 333 769	10 503 227
Herav børsnoterte papirer		3 362 464	3 373 359	3 494 748	2 771 315	2 767 683	2 856 727
<i>Utenlandske obligasjoner:</i>							
Stats og statsgaranterte	0 %	540 000	539 459	553 016	486 000	485 717	503 310
Utenlandske obligasjoner med pantsikkerhet	10 %	536 000	544 058	553 213	501 000	502 848	515 408
Kommuner og fylker	20 %	-	-	-	-	-	-
Kredittforetak og bank	20 %	96 500	91 275	94 213	58 000	52 527	49 630
Obligasjonsfond	20 %	235 344	332 329	395 119	179 020	237 909	298 730
Obligasjonsfond	50 %	-	-	-	-	-	-
Obligasjonsfond	100 %	401 338	541 331	619 177	400 772	540 518	615 584
Kredittforetak og bank	100 %	122 500	120 489	123 836	46 500	44 361	45 203
Industriforetak	100 %	161 000	163 036	166 073	128 000	127 831	130 619
Sum utenlandske obligasjoner til virkelig verdi		2 092 682	2 331 977	2 504 647	1 799 292	1 991 711	2 158 484
Herav børsnoterte papirer		1 251 000	1 249 611	1 274 828	1 174 500	1 167 391	1 195 819
Sum obligasjoner og sertifikater til virkelig verdi		13 815 968	14 122 928	14 490 187	12 115 694	12 325 480	12 661 711

Obligasjoner og sertifikater til virkelig verdi fordelt på forfall:

NOK 1000	< 6 mnd	6–12 mnd	1–3 år	3–5 år	> 5 år	Uten forfall	Total
Stat	15 085	-	342 306	80 181	115 444	-	553 016
Annen offentlig utsteder	-	-	-	-	70 001	-	70 001
Finansielle foretak	124 500	143 781	1 121 866	799 725	1 627 066	9 434 240	13 251 178
Ikke-finansielle foretak	36 298	-	2 144	373 199	204 351	-	615 992
Sum obligasjoner og sertifikater	175 883	143 781	1 466 316	1 253 105	2 016 862	9 434 240	14 490 187

<i>Durasjon</i>	
Norske obligasjoner	1,31
Utenlandske obligasjoner	5,49

<i>Gjennomsnittlig rente</i>	
Norske obligasjoner	3,03
Utenlandske obligasjoner	3,27

DERIVATER TIL VIRKELIG VERDI:

NOK 1 000	Pålydende	Anskaffelses kost	Bokført verdi/ virkelig verdi
Rentederivater			-
Valutaterminforretning			2 216
Sum derivater til virkelig verdi			2 216

ANDRE FINANSIELLE VERDIPAPIRER TIL VIRKELIG VERDI:

NOK 1 000	Antall	Anskaffelses kost	Bokført verdi/ virkelig verdi
<i>Hedgefond:</i>			
Norgesinvestor Value	50	55	17
Sum Hedgefond	50	55	17

Bankinnskudd og andre fordringer:

Bankinnskudd og andre fordringer			62 591
<u>Andre finansielle eiendeler Investeringsvalgporteføljen</u>			<u>28 424</u>
Sum Bankinnskudd og andre fordringer			91 015

Sum andre finansielle verdipapirer til virkelig verdi			93 248
--	--	--	---------------

DERIVATER MED NEGATIV VERDI, KLASSIFISERT SOM GJELD:

NOK 1 000	Pålydende	Anskaffelses kost	Bokført verdi/ virkelig verdi
Derivatdel CDO-investeringer			-89 600
Valutaterminforretninger			-7 709
Rentederivater			-5 316
Sum derivater klassifisert som gjeld			-102 625

BEHOLDNINGSENDNINGER GJENNOM REGNSKAPSÅRET DERIVATDEL CDO-INVESTERINGER:

Inngående balanse 01.01.13			-174 200
Urealisert verdiendring			20 630
<u>Salg</u>			<u>63 970</u>
Utgående balanse 31.12.13 derivatdel CDO-investeringer			-89 600

NOTE 21 – OBLIGASJONER SOM HOLDES TIL FORFALL

OBLIGASJONER FORDELT PÅ UTSTEDERSEKTOR 31.12.13

NOK 1000	Pålydende	Anskaffelses- kost	Balanseført verdi	Virkelig verdi
Stat	240 000	240 000	244 944	258 088
Annen offentlig utsteder	264 000	260 140	265 455	282 264
Finansielle foretak	1 990 000	1 987 036	2 046 856	2 098 666
Ikke-finansielle foretak	690 000	684 085	705 770	733 736
Sum obligasjoner som holdes til forfall pr. 31.12.13	3 184 000	3 171 261	3 263 025	3 372 754

NOK 1000	Risikovektning	Pålydende 2013	Anskaffelses- kost 2013	Balanseført verdi 2013	Virkelig verdi 2013
Stats og statsgaranterte	0 %	240 000	240 000	244 944	258 088
Statsforetak	10 %	-	-	-	-
Norske obligasjoner med pantsikkerhet	10 %	200 000	200 000	207 354	210 659
Utenlandske obligasjoner med pantsikkerhet	10 %	580 000	579 916	591 766	622 981
Kommuner og fylker	20 %	264 000	260 140	265 455	282 264
Kredittforetak og bank	20 %	910 000	908 764	936 193	935 408
Kredittforetak og bank	100 %	300 000	298 356	311 543	329 618
Industrilån	100 %	690 000	684 085	705 770	733 736
Sum obligasjoner som holdes til forfall		3 184 000	3 171 261	3 263 025	3 372 754
Herav børsnoterte papirer		2 344 000	2 332 176	2 399 763	2 480 992

NOK 1000	Risikovektning	Pålydende 2012	Anskaffelses- kost 2012	Balanseført verdi 2012	Virkelig verdi 2012
Stats og statsgaranterte	0 %	240 000	240 000	244 944	263 939
Statsforetak	10 %	-	-	-	-
Norske obligasjoner med pantsikkerhet	10 %	200 000	200 000	207 354	216 880
Utenlandske obligasjoner med pantsikkerhet	10 %	580 000	579 916	591 751	619 181
Kommuner og fylker	20 %	264 000	260 140	265 163	284 533
Kredittforetak og bank	20 %	1 240 000	1 229 650	1 276 525	1 275 490
Kredittforetak og bank	100 %	220 000	219 436	229 151	249 150
Industrilån	100 %	740 000	734 480	758 168	783 245
Sum obligasjoner som holdes til forfall		3 484 000	3 463 622	3 573 056	3 692 418
Herav børsnoterte papirer		2 534 000	2 514 537	2 599 251	2 673 463

OBLIGASJONER OG SERTIFIKATER SOM HOLDES TIL FORFALL FORDELT PÅ FORFALLSTIDSPUNKT

NOK 1000	< 6 mnd	6–12 mnd	1–3 år	3–5 år	> 5 år	Uten forfall	Total
Stat	-	-	101 248	-	143 696	-	244 944
Annen offentlig utsteder	-	-	100 323	102 970	62 162	-	265 455
Finansielle foretak	103 862	-	627 106	559 766	756 122	-	2 046 856
Ikke-finansielle foretak	79 482	-	351 892	-	274 396	-	705 770
Sum obligasjoner som holdes til forfall pr. 31.12.13	183 344	-	1 180 569	662 736	1 236 376	-	3 263 025

Det foreligger ingen objektive indikasjoner på at det har skjedd tap ved verdifall i 2013. I tillegg til en kontinuerlig vurdering av de ulike plasseringene, avholdes det formelle, kvartalsvise verddivurderingsmøter der eksponeringen gjennomgås i detalj med sikte på å avdekke endringer i underliggende risiko. Endringer i kredittvurderinger, endringer i rente og kredittpåslag samt spesifikk makrorisiko er viktige parametere for å vurdere om det har skjedd tap ved verdifall i 2013.

NOTE 22 – UTLÅN OG FORDRINGER SOM MÅLES TIL AMORTISERT KOST

UTLÅN OG FORDRINGER SOM MÅLES TIL AMORTISERT KOST PÅ UTSTEDERSEKTOR 31.12.13

NOK 1000	Pålydende	Anskaffelseskos	Balanseført verdi	Virkelig verdi
Stat	90 000	93 364	94 937	95 828
Annen offentlig utsteder	215 000	215 056	221 640	219 682
Finansielle foretak	1 816 000	1 808 007	1 843 431	1 864 831
Ikke-finansielle foretak	106 000	106 137	107 854	115 019
Sum utlån og fordringer som måles til amortisert kost pr. 31.12.13	2 227 000	2 222 564	2 267 862	2 295 360

NOK 1000	Risiko-vektning	Pålydende 2013	Anskaffelses-kost 2013	Balanseført verdi 2013	Virkelig verdi 2013
Stats og statsgaranterte	0 %	90 000	93 364	94 937	95 828
Statsforetak	10 %	-	-	-	-
Norske obligasjoner med pantsikkerhet	10 %	740 000	727 008	742 238	750 832
Utenlandske obligasjoner med pantsikkerhet	10 %	213 000	212 963	220 882	229 890
Kommuner og fylker	20 %	215 000	215 056	221 640	219 682
Kredittforetak og bank	20 %	723 000	728 036	740 311	744 109
Kredittforetak og bank	100 %	140 000	140 000	140 000	140 000
Industrilån	100 %	106 000	106 137	107 854	115 019
Sum utlån og fordringer som måles til amortisert kost		2 227 000	2 222 564	2 267 862	2 295 360
Herav børsnoterte papirer		1 867 000	1 859 200	1 897 777	1 925 432

NOK 1000	Risiko-vektning	Pålydende 2012	Anskaffelses-kost 2012	Balanseført verdi 2012	Virkelig verdi 2012
Stats og statsgaranterte	0 %	90 000	93 364	95 274	98 461
Statsforetak	10 %	-	-	-	-
Norske obligasjoner med pantsikkerhet	10 %	250 000	247 517	250 108	273 762
Utenlandske obligasjoner med pantsikkerhet	10 %	213 000	212 963	220 880	230 120
Kommuner og fylker	20 %	215 000	215 057	221 657	222 546
Kredittforetak og bank	20 %	343 000	350 460	357 491	367 244
Kredittforetak og bank	100 %	370 000	370 000	373 346	370 000
Industrilån	100 %	106 000	106 137	107 864	113 552
Sum utlån og fordringer som måles til amortisert kost		1 587 000	1 595 498	1 626 620	1 675 685
Herav børsnoterte papirer		1 177 000	1 181 688	1 205 068	1 249 873

UTLÅN OG FORDRINGER SOM HOLDES TIL FORFALL PÅ FORFALLSTIDSPUNKT

NOK 1000	< 6 mnd	6–12 mnd	1–3 år	3–5 år	> 5 år	Uten forfall	Total
Stat	-	-	-	-	94 937	-	94 937
Annen offentlig utsteder	-	-	-	-	221 640	-	221 640
Finansielle foretak	-	-	181 475	146 197	1 515 759	-	1 843 431
Ikke-finansielle foretak	-	-	8 004	-	99 850	-	107 854
Sum utlån og fordringer som måles til amortisert kost pr. 31.12.13	-	-	189 479	146 197	1 932 186	-	2 267 862

Virkelig verdi

I tillegg til en kontinuerlig vurdering av om det har skjedd endringer i verdien av instrumenter som inngår i utlån og fordringer, avholdes det formelle, kvartalsvise verddivurderingsmøter der eksponeringen gjennomgås i detalj med sikte på å avdekke endringer i underliggende risiko. Sentralt for å vurdere verdien, er kredittvurderinger og sannsynligheter for mislighold samt endringer i rente og kredittpåslag.

NOTE 23 – VERDIPAPIRER TILGJENGELIG FOR SALG

AKSJER TILGJENGELIG FOR SALG

NOK 1 000	Anskaffelses kost	Bokført verdi	Virkelig verdi
Norsk Pensjon AS	1 600	1 282	1 282
Youngstorget Parkeringshus AS	325	16	16
Sum aksjer tilgjengelig for salg	1 925	1 298	1 298

Aksjene tilhører selskapsporteføljen.

BEHOLDNINGSENDRINGER GJENNOM REGNSKAPSÅRET

Inngående balanse 01.01.13	1 266
Gevinst og tap resultatført	-
Gevinst og tap i andre resultatkomponenter	32
Kjøp og salg	-
Utgående balanse 31.12.13	1 298

NOTE 24 – AVKASTNING PÅ KOLLEKTIV- OG SELSKAPSPORTEFØLJE

SELSKAPET HAR OPPNÅDD FØLGENDE AVKASTNING PÅ KOLLEKTIVPORTEFØLJENE DE SISTE 5 ÅR:

År	Kapital- avkastning	Verdijustert avkastning omløp
2013	5,68 %	8,07 %
2012	4,72 %	7,33 %
2011	5,40 %	2,52 %
2010	5,18 %	7,14 %
2009	7,14 %	9,50 %

2013

	Kapital- avkastning	Verdijustert avkastning omløp
Kollektivportefølje 1	6,65 %	8,13 %
Kollektivportefølje 2	5,56 %	8,86 %
Kollektivportefølje 3	4,28 %	7,38 %

Kollektivportefølje 3 er finansielle eiendeler knyttet til ytelsespensjon.

Kollektivportefølje 2 er finansielle eiendeler knyttet til individuelle forsikringer solgt før 01.01.08.

Kollektivportefølje 1 er finansielle eiendeler knyttet til øvrige produkter.

SELSKAPET HAR OPPNÅDD FØLGENDE AVKASTNING PÅ SELSKAPSPORTEFØLJEN DE SISTE 5 ÅR:

År	Kapital- avkastning
2013	4,00 %
2012	5,74 %
2011	4,32 %
2010	4,49 %
2009	4,30 %

DEFINISJONER:

Kapitalavkastning

Samlede realiserte finansinntekter (inkludert opp-/og nedskrivninger av faste eiendommer) i forhold til gjennomsnittlig forsikringsforpliktelse.

Verdijusert avkastning omløp

Samlede realiserte finansinntekter med tillegg av mer- og mindreverdier på finansielle omløpsmidler i forhold til gjennomsnittlig forvaltningskapital.

Verdijustert avkastning totalt

Samlede realiserte finansinntekter med tillegg av totale endringer i mer- og mindreverdier (inkl. verdiendringer i «hold til forfall»-obligasjoner) i forhold til gjennomsnittlig forvaltningskapital.

Kapitalavkastning for 2012 og 2013 er beregnet etter tilsvarende metodikk som de foregående år.

NOTE 25 – AVKASTNING PÅ INVESTERINGSVALGPORTEFØLJEN

AVKASTNING I INVESTERINGSPORTEFØLJER PM

	Andel i aksjefond	Avkastning i 2013*	Avkastning i 2012*
Forsiktig	25 %	11,4 %	6,8 %
Moderat	50 %	20,1 %	7,4 %
Offensiv	75 %	29,3 %	7,7 %
100% Aksjer	100 %	39,3 %	7,7 %

*) Avkastningen er inklusive forvaltningskostnad

AVKASTNING I INVESTERINGSPORTEFØLJER BM

	Andel i aksjefond	Avkastning i 2013**	Avkastning i 2012**
Forsiktig	25 %	12,4 %	8,0 %
Moderat	50 %	21,6 %	8,8 %
Offensiv	75 %	31,6 %	9,6 %
100% Aksjer	100 %	42,0 %	9,7 %
Indeksforvaltet	50 %	16,0 %	8,7 %

**) Avkastningen er eksklusive forvaltningskostnad

NOTE 26 – ANDRE FORDRINGER

NOK 1 000	2013	2012
Mellomværende innen konsernet	1 915	1 781
Kortsiktige fordringer ved verdipapirhandel	15 103	18 794
Diverse	14	3 434
Andre fordringer	17 032	24 009

NOTE 27 – EGENKAPITAL

Den innskutte egenkapitalen består av 1 742 000 aksjer, hver pålydende 200 kroner. Alle aksjene gir lik stemmerett.

SpareBank 1 Gruppen AS eier alle aksjene.

SELSKAPETS TOTALE EGENKAPITAL UTGJØR 2 501 MILL. KRONER, OG FORDELER SEG SLIK:

(mill. kroner)	
Aksjekapital	348
Overkursfond	482
Innskutt egenkapital	1 243
Sum innskutt egenkapital	2 073
Opptjent egenkapital	800

NOTE 28 – VESENTLIGE TRANSAKSJONER MED NÆRSTÅENDE PARTER

Eiere av SpareBank 1 Gruppen AS' eiere som regnes som nærstående parter:	Org. Nummer	Eierandel
SpareBank 1 SR-Bank ASA	937 895 321	19,5 %
SpareBank 1 Nord-Norge	952 706 365	19,5 %
SpareBank 1 SMN	937 901 003	19,5 %
Sparebanken Hedmark	920 426 530	12,0 %
Samarbeidende SpareBanker AS	977 061 164	19,5 %

Datterselskaper, felleskontrollerte virksomheter og tilknyttede selskaper mv av SpareBank 1 Gruppen AS' eiere som regnes som nærstående parter:	Org. Nummer	Eierandel
---	-------------	-----------

SPAREBANK 1 SR-BANK ASA:

SpareBank 1 SR-Finans AS	925 102 512	100,0 %
EiendomsMegler 1 SR-Eiendom AS	958 427 700	100,0 %
Westbroker Finans AS	950 475 978	100,0 %
SR-Forvaltning AS	983 054 560	100,0 %
SR-Investering AS	989 005 464	100,0 %
SpareBank 1 SR-Forretningsservice AS	990 945 748	100,0 %
Kvinnherad Sparebank Eigedom AS	977 242 304	100,0 %
Etis Eiendom	894 898 682	100,0 %
Rygir Industrier	982 480 647	100,0 %
Rygir Forvaltning	988 849 715	100,0 %
Rygir Portefølje	988 849 685	100,0 %
HiLoad Holding	988 034 622	97,2 %
Torp LNG AS	987 904 070	90,0 %
Torp LNG Load	993 874 728	100,0 %
Torp Italy AS	993 943 134	100,0 %
Torp Technology AS	994 316 559	100,0 %
Vitico AS	893 075 992	100,0 %
Viti Invest AS	891 355 572	66,7 %
Greg Invest AS	991 739 831	100,0 %

SPAREBANK 1 NORD-NORGE:

SpareBank 1 Nord-Norge Invest AS	935 491 533	100,0 %
SpareBank 1 Finans Nord-Norge AS	930 050 237	100,0 %
EiendomsMegler 1 Nord-Norge AS	931 262 041	100,0 %
Folk i husan Eiendomsmegling AS (eies av EM1)	968 382 454	60,0 %
North-West 1 Alliance Bank (25 % eies av Saint-Petersburg Commercial Bank «Tavrishesky». Banken er registrert i Russland og regulert av russisk lovgivning)	-	75,0 %
SpareBank 1 Nord-Norge Forvaltning ASA	982 699 355	100,0 %
SNN Økonomihus Holding AS	997 580 095	100,0 %
SNN Økonomipartner Alta AS (eies av SNN Økonomihus Holding AS)	983 381 138	100,0 %
Merkantilservice AS (eies av SNN Økonomihus Holding AS)	851 987 142	100,0 %

SPAREBANK 1 SMN:

SpareBank 1 SMN Finans AS	938 521 549	90,1 %
SpareBank 1 SMN Invest AS	990 961 867	100,0 %
GMA Invest AS	994 469 096	100,0 %
EiendomsMegler 1 Midt-Norge AS	936 159 419	87,0 %
SpareBank 1 SMN Kvartalet AS	990 283 443	100,0 %
SpareBank 1 SMN Regnskap AS	936 285 066	100,0 %
Consis AS	967 661 643	40,0 %
Leksvik Regnskapskontor AS	980 491 064	50,0 %
Calculus AS	992 483 083	100,0 %
Røros Regnskap AS	934 359 909	100,0 %
Allegro Finans ASA	980 300 609	90,1 %
SpareBank 1 Bygget Steinkjer AS	934 352 718	100,0 %
SpareBank 1 Bygget Trondheim AS	993 471 232	100,0 %
SpareBank 1 SMN Card Solutions AS	990 222 991	100,0 %
Oppistu AS	998 534 976	100,0 %
Brannstasjonen SMN AS	998 042 577	100,0 %
TKR Invest AS	998 782 864	100,0 %
St. Olavs Plass 1 SMN AS	999 263 380	100,0 %
SpareBank 1 Bilplan AS	979 945 108	100,0 %

SPAREBANK 1 SMN – INVESTERINGER I TILKNYTTETE SELSKAPER:

PAB Consulting AS	967 171 344	34,0 %
Molde Kunnskapspark AS	981 036 093	20,0 %
Grilstad Marina AS	991 340 475	35,0 %
GMN 1 AS	994 254 596	35,0 %
GMN 4 AS	994 254 626	35,0 %
GMN 6 AS	994 254 707	35,0 %
GMN 51 AS	996 534 316	30,0 %
GMN 52 AS	996 534 413	30,0 %
GMN 53 AS	996 534 502	30,0 %
GMN 54 AS	996 534 588	30,0 %
Hommelvik Sjøside AS	992 469 943	40,0 %

Polaris Media ASA	992 614 145	23,5 %
Moldekvartalet AS	986 754 083	20,0 %
Sentrumsgården AS	975 856 828	35,3 %
Aqua Venture AS	891 165 102	37,6 %
Maritech Systems AS	997 929 217	23,1 %
Omega-3 Invest AS	996 814 262	33,6 %
Tjeldbergodden Utvikling AS	979 615 361	23,0 %

SPAREBANKEN HEDMARK:

Eiendomsmegler 1 Hedmark AS	945 727 306	100,0 %
SpareBank 1 Finans Østlandet AS	975 963 748	100,0 %
Consis AS	967 661 643	60,0 %
Consis Credit AS	989 644 777	74,5 %
Vato AS	932 378 094	100,0 %
Sparebanken Hedmark - Investeringer i felleskontrollert virksomhet: Torggt 22 AS	982 786 150	50,0 %

SAMARBEIDENDE SPAREBANKER AS:

Samarbeidende SpareBanker Fellesstjenester AS	992 258 381	100,0 %
---	-------------	---------

ANDRE FELLESKONTROLLERT VIRKSOMHET & TILKNYTTETE SELSKAP EID AV ENKELTE AV SPAREBANK 1 GRUPPEN SINE EIERE (Som igjen behandler SpareBank 1 Gruppen AS som felleskontrollert virksomhet)

	Org. Nummer	
Alliansesamarbeidet SpareBank 1 DA	986 401 598	
SpareBank 1 Boligkreditt AS	988 738 387	
SpareBank 1 Næringskreditt AS	894 111 232	
Bank 1 Oslo Akershus AS	910 256 351	
BN Bank ASA	914 864 445	
SpareBank 1 Kredittkort AS	975 966 453	
SpareBank 1 Verdipapirservise AS	998 240 603	
SpareBank 1 Kundesenter AS	998 830 214	

Datterselskaper av SpareBank 1 Gruppen AS som regnes som nærstående parter	Org. Nummer	Eierandel
SpareBank 1 Skadeforsikring AS	915 651 232	100,0 %
SpareBank 1 Forsikring AS	915 651 321	100,0 %
ODIN Forvaltning AS	957 486 657	100,0 %
SpareBank 1 Medlemskort AS	964 422 206	100,0 %
SpareBank 1 Gruppen Finans AS	948 396 882	100,0 %
SpareBank 1 Markets AS	992 999 101	97,55 %

Datterselskaper av datterselskaper til SpareBank 1 Gruppen AS	Org. Nummer	Eierandel
---	-------------	-----------

SPAREBANK 1 SKADEFORSIKRING AS:

Falck Ytters Plass Eiendom AS	979 275 617	100,0 %
Herkules tomt AS	982 749 522	100,0 %
Teglverkstomta AS	982 749 549	100,0 %
Tårnhuset AS	987 004 339	100,0 %
Sjølyst Forretningsbygg Senterdrift AS	976 102 363	100,0 %
Bøler Senter Næring AS	988 329 932	100,0 %
Bøler Sentrum AS	934 007 069	100,0 %
Kongeveien 49 Kolbotn AS	988 330 116	100,0 %
Grev Wedelsgate 3 AS	996 963 772	100,0 %
Jernbanetorget 2 AS (1 % eies av SpareBank 1 Forsikring AS)	997 666 445	99,0 %
Jernbanetorget 2 DA (99 % eies av SpareBank 1 Skadeforsikring AS. Hjemmelsselskap for Jernbanetorget 2 AS)	963 431 902	99,0 %
Hammersborggata 9 AS (50 % eies av SpareBank 1 Forsikring AS)	996 860 779	50,0 %
Storgaten 33 Oslo AS (89 % eies av SpareBank 1 Forsikring AS)	997 671 643	11,0 %
Storgaten 33 Oslo DA (11 % eies av SpareBank 1 Skadeforsikring AS. Hjemmelsselskap for Storgaten 33 Oslo AS)	965 742 891	11,0 %
Drammensveien 130 Bygning 9 AS (99 % eies av SpareBank 1 Forsikring AS)	997 666 399	1,0 %
Bygning 9 DA (1 % eies av SpareBank 1 Skadeforsikring AS. Hjemmelsselskap for Drammensveien 130 Bygning 9 AS)	960 200 497	1,0 %

SPAREBANK 1 FORSIKRING AS:

Calmeyersgate 1 AS	996 901 505	100,0 %
Hammersborggata 9 AS (50 % eies av SpareBank 1 Skadeforsikring AS)	996 860 779	50,0 %
Ørn Eiendom AS	980 390 764	100,0 %
Tordenskioldsgate 2 Oslo AS	888 455 442	100,0 %
Storgaten 1 AS	876 855 712	100,0 %
Storgaten 1 Eiendom AS (eies 100 % av Storgaten 1 AS)	889 496 932	100,0 %
Hammersborggata 2 AS (1 % eies av Ørn Eiendom AS)	997 666 267	99,0 %
Tukthuset DA (99 % eies av Hammersborggata 2 AS. Hjemmelsselskap for Hammersborggata 2 AS)	979 945 132	1,0 %
Storgaten 33 Oslo AS (11 % eies av SpareBank 1 Skadeforsikring AS)	997 666 267	89,0 %
Storgaten 33 Oslo DA (11 % eies av SpareBank 1 Skadeforsikring AS. Hjemmelsselskap for Storgaten 33 Oslo AS)	965 742 891	89,0 %
Drammensveien 130 Bygning 9 AS (1 % eies av SpareBank 1 Skadeforsikring AS)	997 666 399	99,0 %
Bygning 9 DA (1 % eies av SpareBank 1 Skadeforsikring AS. Hjemmelsselskap for Drammensveien 130 Bygning 9 AS)	960 200 497	99,0 %
Jernbanetorget 2 AS (99 % eies av SpareBank 1 Skadeforsikring AS)	997 666 445	1,0 %
Jernbanetorget 2 DA (99 % eies av SpareBank 1 Skadeforsikring AS. Hjemmelsselskap for Jernbanetorget 2 AS)	963 431 902	1,0 %
Provita AS	975 918 173	100,0 %
Ostara AS	975 918 106	100,0 %

Saturna AS	975 918 254	100,0 %
Ramira AS	975 918 211	100,0 %
Benull AS	974 483 769	100,0 %
Norsk Moteforum AS (100 eies av Benull AS)	977 363 004	100,0 %
Moteuka DA (99 % eies av Norsk Moteforum AS og 1 % av Senterforeningen)	992 079 487	100,0 %

ODIN FORVALTNING AS:

Fondex OY, Finland - Eget finsk selskap og kun skattepliktig til Finland	1628289-0	100,0 %
ODIN Fonder - Svensk filial av ODIN Forvaltning AS	-	100,0 %
SPAREBANK 1 GRUPPEN FINANS AS:		
Conecto AS	952 226 010	100,0 %

SELSKAPETS TRANSAKSJONER MED NÆRSTÅENDE PARTER:

Det overordnede prinsipp for transaksjoner mellom SpareBank 1 Gruppen AS og nærstående parter er at disse skal være i samsvar med vanlige forretningsmessige vilkår.

For tjenester ytet direkte til konsernselskaper, samt for fellestjenester som SpareBank 1 Gruppen AS utfører for datterselskaper og Alliansen gjennom Alliansesamarbeidet SpareBank 1 DA benyttes kostnadsdelingsprinsippet uten fortjenestepåslag. For øvrige transaksjoner mellom SpareBank 1 Gruppen AS og konsernselskaper benyttes påslag og markedsmessige vurderinger for å fastsette prisen på transaksjoner.

SALG AV TJENESTER:

	2013	2012
<i>Morselskapet:</i>		
Innbetalt premie	33 978	27 954
<i>Datterselskap:</i>		
Honorar forretningsførsel	14 208	18 724
Andre nærstående parter:	314 304	
Innbetalt premie	122 407	132 522

KJØP AV TJENESTER

	2013	2012
<i>Morselskapet</i>	58 548	56 961
<i>Datterselskap:</i>		
Husleie	-	133
Andre nærstående parter:		
Provisjon til banker	277 937	262 089
Renter på bankinnskudd	2 406	5 689
Gebyrer bank	1 969	2 179

BALANSEPOSTER SOM FØLGE AV KJØP OG SALG AV TJENESTER

	2013	2012
<i>Morselskapet:</i>		
Lån til SpareBank 1 Gruppen AS	-	-
Kortsiktig gjeld	34 270	23 562
<i>Datterselskap:</i>		
Kortsiktige fordringer	-	-
Kortsiktig gjeld	-	3 258
Andre nærstående parter:		
Driftskonti i Banker	201 082	102 100
Kortsiktig gjeld	24 425	426
Kortsiktige fordringer	1 915	1 781

Godtgjørelse til ledende ansatte i konsernledelsen, styret, kontrollkomiteén og representantskapet er omhandlet i note 12 – Lønn og annen godtgjørelse til administrerende direktør og ledende ansatte.

NOTE 29 – KAPITALDEKNING

KAPITALDEKNING

NOK 1 000	Vekt	Balanse 2013	Vektet balanse 2013	Balanse 2012	Vektet balanse 2012
<i>Risikovektede eiendeler</i>					
Staten, sentralbanker etc	0 %	955 939	-	906 768	-
Bankinnskudd kundemidler Investeringsvalgporteføljen	4 %	34 670	1 387	39 884	1 595
Statsforetak	10 %	2 943 096	294 310	2 891 247	289 125
Fondsandeler kundemidler Investeringsvalgporteføljen	20 %	10 486 945	2 097 389	8 199 285	1 639 857
Finansinstitusjoner	20 %	6 883 976	1 376 795	5 788 279	1 157 656
Finansinstitusjoner	50 %	783 726	391 863	782 976	391 488
Verdipapirer, utlån, øvrige fordringer, realkapital	100 %	10 773 640	10 773 640	10 169 227	10 169 227
Verdipapirer	150 %	21 039	31 558	21 637	32 455
Immaterielle eiendeler og utsatt skattefordel		213 103	-	165 261	-
Sum risikovektede eiendeler innenfor balansen		33 096 133	14 966 941	28 964 563	13 681 404
<i>Eiendeler utenfor balansen</i>					
Fradrag immaterielle eiendeler		-213 103	-	-165 261	-
Fradrag utsatt skattefordel		-	-	-	-
Derivater		170 663	784	4 181 495	22 003
Fradrag ansvarlig kapital i andre finansinstitusjoner og verdipapirforetak		-	-	-	-
Fradrag urealiserte gevinster på finansielle midler til virkelig verdi		-	-900 981	-	-406 846
Sum risikovektede eiendeler		33 053 693	14 066 744	32 980 797	13 296 560
Godkjent egenkapital		-	2 826 846	-	2 455 018
Fondsobligasjonslån		-	200 000	-	200 000
Fradrag for urealiserte kursendringer tilordnet selskapsporteføljen		-	-24 584	-	-22 865
Fradrag for immaterielle eiendeler, reassuransavsetning og utsatt skattefordel		-	-218 385	-	-169 908
Kjernekapital		-	2 783 877	-	2 462 245
Ansvarlig lånekapital		-	-	-	-
Fondsobligasjoner utover 15 %		-	-	-	-
Fradrag i tidsbegrenset ansvarlig kapital pga reduksjon siste 5 år		-	-	-	-
Fradrag for 50 % av bokført verdi av ansvarlig kapital i andre finansinstitusjoner		-	-	-	-
Netto ansvarlig kapital		-	2 783 877	-	2 462 245
Kapitaldekning i %			19,79 %		18,52 %

SOLVENSARGIN

Solvensmargin er uttrykk for forholdet mellom ansvarlig kapital og relevante buffere i de forsikringsmessige avsetninger, målt opp mot selskapets forsikringsmessige forpliktelser.

NOK 1 000	2013	2012
Minstekrav til solvensmargin	935 326	864 292
Solvensmargin kapital	3 023 090	2 672 612
herav		
Ansvarlig kapital	2 783 877	2 462 245
Halvparten av risikoutjevningfondet	23 010	23 009
Halvparten av tilleggsavsetningene	216 204	187 358
Solvensmargin i %	323,2 %	309,2 %

NOTE 30 – ANSVARLIG LÅN OG FONDSOBLIGASJONSLÅN

NOK 1 000	Rentesats 31.12.13	Forfall	Innløsnings- rett	2013	2012
<i>Låneopptak</i>					
15.06.06 – Fondsobligasjonslån	2,82%	Evigvarende		200 000	200 000
Sum ansvarlig lånekapital				200 000	200 000

Renten reguleres etter følgende sats:

– Fondsobligasjonslån av 15.06.06: Reguleres kvartalsvis på basis av NIBOR pluss 1,17 prosentpoeng.

Selskapet har kostnadsført renter på 6,01 mill. kroner i 2013.

Norsk Tillitsmann ASA er tillitsmann for disse lånene.

Alle lånene er i norske kroner.

NOTE 31 – KONTRAKTSFASTSATTE FORSIKRINGSFORPLIKTELSE

NOK 1 000	Premie- reserve	Tilleggs- avsetninger	Kursreg.- fond	Erstatnings- avsetninger	Premiefond/ innsk.fond	Andre tekniske avsetninger	Sum
Sum kontraksfastsatte forsikringsforpliktelse							
01.01.13	13 639 110	374 716	590 016	1 783 578	505 783	59 974	16 953 177
<i>Resultatførte endringer i forsikringsforpliktelse:</i>							
Netto resultatførte avsetninger	541 822	53 252	393 562	244 984	6 107	4 389	1 244 116
Overskudd på avkastningsresultatet	34 548				2 349		36 897
Annen tilordnet overskudd					36 656		36 656
Justering av forsikringsforpliktelse fra andre resultatkomponenter							
Sum resultatførte endringer i forsikringsforpliktelse	576 370	53 252	393 562	244 984	45 112	4 389	1 317 669
<i>Ikke resultatførte endringer i forsikringsforpliktelse:</i>							
Overføringer mellom fond	8 734						8 734
Overføring til/fra selskapet					-2 062		-2 062
Andre ikke resultatførte endringer	-283	4 440			-80 293		-76 136
Sum ikke resultatførte endringer i forsikringsforpliktelse	8 451	4 440	-	-	-82 355	-	-69 464
Sum kontraksfastsatte forsikringsforpliktelse							
31.12.13	14 223 931	432 408	983 578	2 028 562	468 540	64 363	18 201 382

NOTE 32 – FORSIKRINGSFORPLIKTELSE MED INVESTERINGSVALG

NOK 1 000	Premie- reserve	Erstatnings- avsetninger	Premiefond, innsk.fond	Sum	
Sum forsikringsforpliktelse med investeringsvalg 01.01.13		8 023 262	104 710	218 985	8 346 957
Resultatførte endringer i forsikringsforpliktelse:					
Netto resultatført avsetning		2 259 268	13 116	37 510	2 309 894
Sum resultatførte endringer i forsikringsforpliktelse		2 259 268	13 116	37 510	2 309 894
<i>Ikke resultatførte endringer i forsikringsforpliktelse:</i>					
Overføring mellom fond		-8 734			-8 734
Overføring til/fra selskapet				-30 060	-30 060
Andre ikke resultatførte endringer		-3		46 550	46 547
Sum ikke resultatførte endringer i forsikringsforpliktelse		-8 737	-	16 490	7 753
Sum forsikringsforpliktelse med investeringsvalg 31.12.13		10 273 793	117 826	272 985	10 664 604

NOTE 33 – FORSIKRINGSFORPLIKTELSER I LIVSFORSIKRING

NOK 1 000	Brutto premiereserve	Tilleggs- avsetninger	Premie- og pensjons- reguleringsfond	Erstatnings- avsetning	Sikkerhets- avsetning
<i>Individuell rente/pensjon</i>	6 070 605	186 589	-	417 338	-
- Overskuddsmodell etter forsikringsvirksomhetsloven § 9-9	77 282	3 724	-	-	-
- Overskuddsmodell etter tidligere gjeldende regler i lov 10. juni 1988 om forsikringsvirksomhet § 8-1 med tilhørende forskrifter	3 649 164	182 865	-	33 668	-
- Kontrakter uten rett til andel av overskudd	495 633	-	-	383 432	-
- Investeringsvalg	1 848 526	-	-	238	-
<i>Individuell kapital</i>	2 012 384	12 933	-	325 835	-
- Overskuddsmodell etter forsikringsvirksomhetsloven § 9-9	257 734	-	-	-	-
- Overskuddsmodell etter tidligere gjeldende regler i lov 10. juni 1988 om forsikringsvirksomhet § 8-1 med tilhørende forskrifter	410 613	12 933	-	87 907	-
- Kontrakter uten rett til andel av overskudd	-	-	-	236 293	-
- Investeringsvalg	1 344 037	-	-	1 635	-
<i>Kollektiv pensjon</i>	16 148 958	232 886	548 288	425 144	-
- Ytelsesbaserte pensjonsordninger uten investeringsvalg	3 798 699	152 177	250 815	115 567	-
- Fripoliser	4 319 192	80 709	-	52 500	-
- Innskuddsbaserte pensjonsordninger (inkl. pensjonskapitalbevis) uten investeringsvalg	619 643	-	18 403	12 113	-
- Innskuddsbaserte pensjonsordninger (inkl. pensjonskapitalbevis) med investeringsvalg	7 197 983	-	272 985	115 953	-
- Kontrakter uten rett til andel av overskudd	213 441	-	6 085	129 011	-
Gruppeliv	265 777	-	193 237	676 994	464
<i>Ulykkesforsikring</i>				301 077	63 899
- Kontrakter uten rett til andel av overskudd	-	-	-	301 077	63 899
Sum forsikringsforpliktelser pr. 31.12.12	24 497 724	432 408	741 525	2 146 388	64 363

NOTE 34 – ANDRE FORPLIKTELSER

NOK 1 000	2013	2012
Leverandørgjeld	778	1 194
Skyldig forskuddstrekk	31 269	18 291
Gjeld til konsernselskaper	58 695	23 988
Avsatt til utbytte	156 573	189 212
Andre forpliktelser	5 143	5 196
Sum annen gjeld	252 458	237 881

Revisjonsberetning

Til generalforsamlingen i SpareBank 1 Forsikring AS

Revisors beretning

Uttalelse om årsregnskapet

Vi har revidert årsregnskapet for SpareBank 1 Forsikring AS, som viser et totalresultat på kr 528 385 tusen. Årsregnskapet består av balanse per 31. desember 2013, resultatregnskap, oppstilling over endringer i egenkapital og kontantstrømoppstilling for regnskapsåret avsluttet per denne datoen, og en beskrivelse av vesentlige anvendte regnskapsprinsipper og andre noteopplysninger.

Styret og daglig leders ansvar for årsregnskapet

Styret og daglig leder er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet og for at det gir et rettviseende bilde i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge, og for slik intern kontroll som styret og daglig leder finner nødvendig for å muliggjøre utarbeidelsen av et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller feil.

Revisors oppgaver og plikter

Vår oppgave er å gi uttrykk for en mening om dette årsregnskapet på bakgrunn av vår revisjon. Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder International Standards on Auditing. Revisjonsstandardene krever at vi etterlever etiske krav og planlegger og gjennomfører revisjonen for å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon.

En revisjon innebærer utførelse av handlinger for å innhente revisjonsbevis for beløpene og opplysningene i årsregnskapet. De valgte handlingene avhenger av revisors skjønn, herunder vurderingen av risikoene for at årsregnskapet inneholder vesentlig feilinformasjon, enten det skyldes misligheter eller feil. Ved en slik risikovurdering tar revisor hensyn til den interne kontrollen som er relevant for selskapets utarbeidelse av et årsregnskap som gir et rettviseende bilde. Formålet er å utforme revisjonshandlinger som er hensiktsmessige etter omstendighetene, men ikke for å gi uttrykk for en mening om effektiviteten av selskapets interne kontroll. En revisjon omfatter også en vurdering av om de anvendte regnskapsprinsippene er hensiktsmessige og om regnskapsestimatenes utarbeidelse av ledelsen er rimelige, samt en vurdering av den samlede presentasjonen av årsregnskapet.

Etter vår oppfatning er innhentet revisjonsbevis tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Konklusjon

Etter vår mening er årsregnskapet avgitt i samsvar med lov og forskrifter og gir et rettviseende bilde av den finansielle stillingen til SpareBank 1 Forsikring AS per 31. desember 2013, og av resultater og kontantstrømmer for regnskapsåret som ble avsluttet per denne datoen i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge.

PricewaterhouseCoopers AS, Postboks 748 Sentrum, NO-0106 Oslo
T: 02316, org. no.: 987 009 713 MVA, www.pwc.no
Statsautoriserte revisorer, medlemmer av Den norske Revisorforening og autorisert regnskapsførerselskap

Revisors beretning - 2013 - SpareBank 1 Forsikring AS, side 2

Uttalelse om øvrige forhold

Konklusjon om årsberetningen

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, mener vi at opplysningene i årsberetningen om årsregnskapet, forutsetningen om fortsatt drift og forslaget til anvendelse av overskuddet er konsistente med årsregnskapet og er i samsvar med lov og forskrifter.

Konklusjon om registrering og dokumentasjon

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, og kontrollhandlinger vi har funnet nødvendig i henhold til internasjonal standard for attestasjonsoppdrag ISAE 3000 "Attestasjonsoppdrag som ikke er revisjon eller forenklet revisorkontroll av historisk finansiell informasjon", mener vi at ledelsen har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av selskapets regnskapsopplysninger i samsvar med lov og god bokføringsskikk i Norge.

Oslo, 11. mars 2014
PricewaterhouseCoopers AS

Magne Sem
Statsautorisert revisor

KONTROLLKOMITÉENS UTTALELSE TIL ÅRSREGNSKAPET 2013

Kontrollkomitéen har utført det verv som pålegges den etter lov, forskrift og instruks fastsatt av representantskapet. Kontrollkomitéen har gjennomgått styrets forslag til årsregnskap for 2013 og revisors beretning. Med henvisning til revisors beretning anbefaler kontrollkomitéen at det fremlagte årsregnskapet for SpareBank 1 Forsikring AS fastsettes som årsregnskap for 2013.

Oslo 19. mars 2014

Knut Rø
(kontrollkomitéens leder)

Dag Nafstad

Rolf Røkke

Odd Broshaug

Ivar Listerud

